

กรณีตัวอย่างรายงานผลการตรวจสอบการประเมินคุณภาพที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางของ กสม. ในการป้องกันหรือแก้ไขการประเมินคุณภาพที่มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทาง

กรณีที่ 1 การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล อันเกี่ยวเนื่องกับเสรีภาพในการประกอบอาชีพ กรณีกล่าวอ้างว่า บริษัทเอกชนให้ผู้สมัครงานตรวจหาเชื้อเชื้อไวรัสก่อนรับเข้าทำงาน (รายงานฯ ที่ 86-88/2564)

ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวข้างต้นว่า ผู้ห้องทั้งสามรายมีนโยบายให้ตรวจหาเชื้อเชื้อไวรัสก่อนรับบุคคลเข้าทำงาน ซึ่งผู้ร้องเห็นว่านโยบายดังกล่าวกระทบต่อสิทธิมนุษยชนและเป็นการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลที่ติดเชื้อเชื้อไวรัส
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ห้องทั้งสามรายมีนโยบายในการตรวจหาเชื้อเชื้อไวรัส เป็นการนำเหตุแห่งสุขภาพมาเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาตัดสินใจ หรือประเมินบุคคลเข้าทำงาน ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กติกรรมห่วงประเทศไทยฯ ด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และอนุสัญญาแรงงานระหว่างประเทศ ฉบับที่ 111 ว่าด้วยการเลือกปฏิบัติในการจ้างและอาชีพกำหนดได้ อันเป็นการประเมินคุณภาพที่มีมาตรฐาน รวมถึงการที่ กสม. เคยได้มีการเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการประเมินคุณภาพที่มีมาตรฐาน แต่ยังคงดำเนินการต่อไป ซึ่งถือเป็นการเลือกปฏิบัติในระดับกฎหมายและนโยบาย และการเลือกปฏิบัติระดับสถาบันเอกชน ทำให้เห็นปัญหาการบังคับใช้แนวปฏิบัติตั้งกล่าวว่า ไม่สามารถบังคับใช้ต่อหน่วยงานเอกชนได้และไม่สามารถแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติต่อผู้ติดเชื้อเชื้อไวรัสได้อย่างแท้จริง เนื่องจากยังพบปัญหาในลักษณะดังกล่าวต่อเนื่องมาถึงปัจจุบัน จึงต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาของหน่วยงานเอกชนที่เป็นผู้ต้องรับมีแนวโน้มที่จะดำเนินการแก้ไขกฎหมายในตามข้อเสนอแนะฯ อันเป็นการดำเนินการในลักษณะรายกรณีไปมากกว่าจะมีการดำเนินการแก้ไขภาพรวมที่จะบังคับใช้ได้เป็นการทั่วไป อันทำให้สมควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เพื่อให้สามารถคุ้มครองสิทธิแรงงานของผู้ติดเชื้อเชื้อไวรัสให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องตามที่บัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกติกรรมห่วงประเทศไทยฯ ด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม จึงมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการประเมินคุณภาพที่มีข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ต้องรับทั้งสามราย

	คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามมาตรการป้องกันและลดผลกระทบต่อสิทธิมนุษยชน แห่งราชบัณฑิตยสถาน ที่มาตรา 247(1) และ (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26(1) และ (3)
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	ผู้กรอกร้องทั้งสามราย ควรพิจารณายกเลิกนโยบายการตรวจหาเชื้อเชื้อไวรัสโควิด-19 ที่มีผลต่อการทำงานในทุกด้าน โดยดำเนินการตามแนวปฏิบัติแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานที่ทำงาน ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง แนวทางการป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์และวัณโรคในสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2555 และประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2563 รวมทั้งการจัดทำมาตรฐานการบริหารจัดการเอดส์ในสถานประกอบการ
ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	กระทรวงแรงงาน และกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ควรดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจให้สถานประกอบกิจการเอกชนดำเนินการตามแนวปฏิบัติแห่งชาติว่าด้วยการป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานที่ทำงาน ตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง แนวทางการป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์และวัณโรคในสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ 25 กรกฎาคม 2555 และประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การป้องกันและบริหารจัดการด้านเอดส์ในสถานประกอบกิจการ ลงวันที่ 5 พฤศจิกายน 2563 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในส่วนที่เรียกร้องให้มีการยกเลิกการตรวจหาเชื้อเชื้อไวรัสโควิด-19 และกำหนดแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลของลูกจ้างที่เป็นผู้ติดเชื้อเชื้อไวรัสโควิด-19 และหรือผู้ป่วยเอดส์ไว้เป็นการเฉพาะ โดยต้องเป็นไปตามมาตรฐานขั้นต่ำตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 รวมถึงการจัดทำมาตรฐานการบริหารจัดการเอดส์ในสถานประกอบการ และส่งเสริมให้ภาคธุรกิจเข้าใจความจำเป็นต่อการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าวภายใต้หลักการชี้แจงว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs)
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคำสั่ง	คณะกรรมการติดตามและประเมินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองแรงงานในภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 ให้ครอบคลุมถึงการคุ้มครองสิทธิของผู้ติดเชื้อเชื้อไวรัสโควิด-19 ในขั้นตอนก่อนรับเข้าทำงาน การกำหนดเงื่อนไขในการจ้างงาน การเลื่อนตำแหน่ง และการสั่งสุ่มการจ้าง และต้องกำหนดให้การบังคับตรวจหาเชื้อเชื้อไวรัสโควิด-19 ก่อนรับเข้าทำงานหรือขณะทำงานเป็นเรื่องที่ขัดต่อกฎหมาย และการนำผลของการเป็นผู้ติดเชื้อเชื้อไวรัสโควิด-19 เป็นเหตุแห่งการเลิกจ้าง หรือนำมาประกอบการพิจารณาผลการปฏิบัติงาน หรือใช้เป็นเงื่อนไข กีดกันการเลื่อนตำแหน่งเป็นเหตุแห่งการเลือกปฏิบัติอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย และควรผลักดันร่างพระราชบัญญัติจัดการเลือกปฏิบัติต่อบุคคล พ.ศ. ที่จัดทำโดย

	<p>กระทรวงยุติธรรม ให้ครอบคลุมถึงการเลือกปฏิบัติตามที่ด้วยเหตุแห่งการติดเชื้อเอชไอวีที่กระทบต่อการรับเข้าทำงาน การกำหนดเงื่อนไขการจ้างงาน การเลื่อนตำแหน่ง และการสั่งสุดการจ้าง โดยการดำเนินการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งใด ๆ ต้องอยู่ในพื้นฐานหลักการไม่เลือกปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และความเห็นที่ว่าไปหมายเลข 18 ของคณะกรรมการสิทธิเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงแนวปฏิบัติระหว่างประเทศว่าด้วยเชื้อเอชไอวี/เอดส์ กับสิทธิมนุษยชน (International Guidelines on HIV/AIDS and Human Rights) ในส่วนที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการดำเนินการ</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงแรงงาน เป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงยุติธรรม กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทางและ ความเหมาะสมของข้อเสนอดังกล่าว โดยให้กระทรวงแรงงานสรุปผลการพิจารณาหรือ ผลการดำเนินการดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป</p> <p>(2) ผู้อุปถัมภ์ 3 แจ้งว่า ได้รับทราบข้อเสนอแนะของ กสม. แล้ว และขอียนยันว่าบริษัทฯ ยึดมั่นและให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อหลักสิทธิมนุษยชนและพร้อมที่จะปฏิบัติตาม ข้อเสนอแนะของ กสม. ในทันที โดยทางบริษัทฯ ได้ยกเลิกนโยบายการตรวจหาเชื้อเอชไอวี ก่อนรับเข้าทำงานในทุกตำแหน่งเรียบร้อยแล้ว มีผลตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2564</p>

กรณีที่ 2 เสาร์ภาพในการชุมนุม อันเกี่ยวเนื่องกับสาร์ภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิและสาร์ภาพในชีวิตและ
ร่างกาย ลิทธิในกระบวนการยุติธรรม ลิทธิเด็ก และสาร์ภาพในการเสนอข่าวสาร กรณีการชุมนุมทาง
การเมืองในระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2563 (รายงานฯ ที่ 89-97/2564)

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ชุดที่ 3 ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้น ในช่วงการชุมนุมทางการเมืองระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2563 กรณีกล่าวอ้างว่า รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องใช้อำนาจโดยมิชอบในการแทรกแซงและจำกัดสาร์ภาพในการชุมนุมโดยสงบของประชาชนในการนัดหยุดงานเรียกประชุมและไม่ดำเนินการ กรณีการจับกุมและควบคุมตัวแกนนำผู้ชุมนุมโดยใช้ความรุนแรงและไม่ดำเนินการ ทางกฎหมาย กรณีการบังคับใช้กฎหมายพิเศษในระหว่างการชุมนุมและการดำเนินการ เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าควบคุมการชุมนุมขัดต่อหลักสามัญด้วยประภากลางน้ำแรงดันสูง ผสมสารที่สร้างความระคายเคืองใส่ผู้ชุมนุมทำให้ได้รับบาดเจ็บ รวมถึงกรณีกล่าวอ้างว่า มีการละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว นอกจากคำร้องดังกล่าว กสม. ชุดที่ 3 ยังได้</p>
---------------------	---

	<p>ประมวลข้อมูลจากการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์การชุมนุมทางการเมืองระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2563 พิจารณาแล้วเห็นว่า อาจมีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. ชุดที่ 3 พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้การควบคุมและดูแลการชุมนุมโดยภาพรวมจะเป็นไปเพื่อความสงบเรียบร้อยตามขั้นตอนและกระบวนการของกฎหมาย แต่ก็ปรากฏประเด็นปัญหาที่ระบบต่อการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทั้งในเรื่องของการจัดการและการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมสาธารณะ การใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการควบคุมดูแลการชุมนุม และปัญหาด้านกระบวนการยุติธรรม ขณะที่การใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนอันเนื่องจากการชุมนุมทางการเมืองในห้วงเวลาดังกล่าวในยังมีความสุ่มเสี่ยงที่จะเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพที่ระบบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอื่น หรือระบบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน อันถือเป็นการใช้สิทธิและเสรีภาพที่เกินขอบเขต ไม่สอดคล้อง หรือเป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญหรือหนังสือสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนให้การรับรองและคุ้มครองไว้</p> <p>กสม. จึงมีมติว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิดขึ้นจากการใช้อำนาจรัฐในการควบคุมดูแลการชุมนุมในระหว่างเดือนกรกฎาคม-ธันวาคม 2563 ซึ่งเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อรัฐสภา คณะกรรมการติดตามและประเมินผล กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ และกรมราชทัณฑ์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และ (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) และ (3) ประกอบมาตรา 36 และมาตรา 42 และให้มีข้อเสนอแนะต่อผู้ชุมนุมและประชาชนที่เกี่ยวข้อง</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) กำหนดนโยบายหรือมาตรการในการดูแลรักษาความปลอดภัยในการชุมนุมของกลุ่มผู้ชุมนุมทุกฝ่ายโดยไม่เลือกปฏิบัติ และหลีกเลี่ยงการใช้กำลังในการรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุม โดยหากมีความจำเป็นที่มิอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อยุติเหตุการณ์ความรุนแรงอันอาจเกิดขึ้นในการชุมนุมก็จะต้องใช้มาตรการที่สอดคล้องกับหลักความจำเป็น หลักความได้สัดส่วน หลักความระมัดระวัง การไม่เลือกปฏิบัติ ตามกฎหมาย และแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 รวมถึงควรนำหลักการที่ระบุอยู่ในข้อคิดเห็นทั่วไป ฉบับที่ 37 (General Comment No. 37 on the right of peaceful assembly) ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee) ประจำติการะหว่างประเทศว่าด้วย</p>

	<p>สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ตลอดจนแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติต่อด้วยการใช้อาชญาที่มีความร้ายแรงต่ำในการบังคับใช้กฎหมาย (United Nations Human Rights Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement) นำมาปรับใช้เพื่อปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนิ่งให้สอดคล้องกับหลักสากลด้วย</p> <p>(2) เร่งรัดดำเนินการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงและให้รายงานผลต่อคณะกรรมการทรัพยากรถยนต์เพื่อพิจารณาเยียวยาความเสียหายที่เกิดจากการใช้กำลังเข้าควบคุมดูแลการชุมนุมในกรณีที่มีผู้ได้รับบาดเจ็บและได้รับผลกระทบ ตลอดห้วงระยะเวลาตั้งแต่เดือนกรกฎาคม– ธันวาคม 2563</p> <p>(3) เมื่อมีการจับกุมบุคคลในระหว่างที่ไม่มีประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินที่มีความร้ายแรงตามพระราชกำหนดบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 จะต้องເຄົາຕັ້ງຜູກຈັບໄປຢັງທີ່ทำการຂອງພັນກັນສອບສວນແຫ່ງທ້ອງທີ່ຖືກຈັບຫຸ້ມ ຫຼືອັນກັນຈັບສອບສວນຜູກຈັບດັ່ງກ່າວໄປຢັງສຕານທີ່ອື່ນ</p>
<p>ข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางในการ ส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน และ ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้ สอดคล้องกับหลักสิทธิ มนุษยชน</p>	<p>(1) รัฐสภามีกระบวนการร่วมกันระหว่างฝ่ายรัฐบาลและฝ่ายนิติบัญญัติในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง โดยอาจพิจารณาหากลไกการหารือและเจรจาทางออกอันเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย และให้หลักประกันว่าข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมทุกฝ่ายโดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับข้อจำกัดหรือปัญหาที่เกิดมาจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จะได้รับการพิจารณาภายใต้กระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อจะได้นำไปสู่การยุติข้อพิพาทโดยเร็ว</p> <p>(2) คณะกรรมการพิจารณาดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(2.1) กำหนดนโยบายและมาตรการที่ชัดเจนในการรักษาความสงบเรียบร้อยและอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ ออาทิ การจัดสถานที่และบริการขั้นพื้นฐาน การจัดการจราจร และการดูแลความปลอดภัยของผู้ชุมนุม โดยพึงทราบก่อนว่าการจำกัดการใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นอันเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย ควรถือเป็นข้อยกเว้นที่พึงกระทำเฉพาะในกรณีจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ภายในกรอบของกฎหมายเท่านั้น และไม่ควรมีการสร้างเงื่อนไขอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความรุนแรง ทั้งนี้ อาจนำหลักการบริหารจัดการการชุมนุมอย่างเหมาะสม 10 ประการ ซึ่งจัดทำโดยผู้รายงานพิเศษแห่งองค์การสหประชาชาติว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมและการรวมกลุ่มอย่างสันติมาเป็นแนวทางปฏิบัติให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล</p> <p>(2.2) พิจารณาบททวนเพื่อปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 ในบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการแจ้งการชุมนุมสาธารณะตามหมวด 2 มาตรา 10 ถึงมาตรา 15 ที่ปัจจุบันมุ่งเน้นระบบการขออนุญาตเป็นหลัก ซึ่งการกำหนดใน</p>

	<p>ลักษณะดังกล่าวเป็นการบันทอนแนวคิดที่ว่าการชุมนุมเป็นสิทธิและเสรีภาพขึ้นพื้นฐาน ทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจในการที่จะสั่งอนุญาตหรือกำหนดเงื่อนไขที่สามารถแทรกแซงเนื้อหาการชุมนุมได้</p> <p>(2.3) หลักเลี้ยงการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ในกรณีความไม่สงบเรียบร้อยในการชุมนุม เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการใช้พระราชกำหนดดังกล่าวเป็นไปเพื่อป้องกันภัยร้ายแรงที่กระทบต่อความมั่นคง ไม่อาจนำไปใช้ในการชุมนุมทางการเมืองในลักษณะทั่วไปได้ เพราะอาจก่อให้เกิดการจำกัดหรือลดทอนการใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบเรียบร้อย การชุมนุมนั้นได้แปรเปลี่ยนไปสู่สถานการณ์วิกฤติ หรือการจลาจลที่กระทบต่อความมั่นคง</p> <p>(2.4) พิจารณาแนวทางและหลักเกณฑ์ในการช่วยเหลือในการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์การชุมนุม รวมทั้งการมีการศึกษา วิเคราะห์ กฎหมายระเบียบหรือมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบให้เป็นมาตรฐานกลางในการพิจารณาช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงหรือการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>(3) กระทรวงศึกษาธิการควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(3.1) กำชับให้สถานศึกษาต่าง ๆ เปิดพื้นที่สถานศึกษาให้นักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมในการแสดงความคิดเห็นได้และต้องจัดให้มีพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) สำหรับนักเรียน เพื่อเป็นหลักประกันว่านักเรียนจะไม่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงไม่ว่ากรณีใด ๆ อันเนื่องมาจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว</p> <p>(3.2) ชี้แจงและสร้างความเข้าใจเพื่อไม่ให้บุคลากรทางการศึกษากระทำการในลักษณะบังคับให้นักเรียนให้คำมั่นหรือกระทำการใด ๆ เพื่อรับรองว่าจะไม่จัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมแสดงออกทางการเมือง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพทางการศึกษา และประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญด้วย</p> <p>(4) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งมีหน้าที่ในการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ควรกำหนดนโยบายที่ชัดเจนในการแก้ไขปัญหาการข่มขู่คุกคามระหว่างกันทางสื่อสังคมออนไลน์ (Cyber Bully) หรือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริง หรือความเท็จ โดยจะต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติเพราเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องความเห็นทางการเมือง รวมไปถึงจะต้องไม่กระทำการใด ๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อมที่เป็นการสกัดกั้นการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร หรือเป็นการแทรกแซงหรือละเมิดสิทธิและเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นของประชาชนและสื่อมวลชน</p> <p>(5) สำนักงานตำรวจนครบาล ดำเนินการ ดังนี้</p>
--	--

	<p>(5.1) สื่อสารต่อสาธารณะเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานตามแผนรักษาความสงบการชุมนุมสาธารณะให้ประชาชน ผู้สังเกตการณ์ สื่อมวลชน บุคคลหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องรับทราบและเกิดความเข้าใจ รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการซึ่งแจง โดยระบุเหตุผล ความจำเป็นและความได้สัดส่วน กรณีที่ต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุม อันถือเป็นหลักประกันสำคัญในการรับรองว่าการใช้สิทธิและเสรีภาพของประชาชนจะได้รับการคุ้มครองและปราศจากการแทรกแซงโดยมิชอบ</p> <p>(5.2) กำหนดแนวทางการปฏิบัติงานและกำชับเจ้าหน้าที่ทั้งในและนอกเครื่องแบบเกี่ยวกับการจัดเก็บหรือเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชน ซึ่งต้องเป็นการปฏิบัติตามกฎหมายโดยเคร่งครัด และไม่กระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวของประชาชนเกินสมควร ตลอดจนพึงระมัดระวังไม่ให้มีการดำเนินการที่เป็นการสร้างความหวาดระแวงและความไม่ไว้วางใจต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งอาจนำไปสู่สถานการณ์ที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น</p> <p>(5.3) กำชับให้เจ้าหน้าที่สำรวจซึ่งบังคับใช้กฎหมายในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินคดี การจับกุมและการควบคุมตัวบุคคลอันสืบเนื่องจากการใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมและการแสดงออกทางการเมือง โดยให้ดำเนินการอย่างระมัดระวังภายใต้หลักความได้สัดส่วนและพอสมควรแก่เหตุ พึงดูแลการใช้ชีวิตริการที่อาจนำไปสู่ความรุนแรงและกระทบกระเทือนต่อการใช้สิทธิและเสรีภาพข้างต้น อีกทั้งควรหลีกเลี่ยงการจับกุมบุคคลในเวลากลางคืน หรือการจับกุมและควบคุมตัวบุคคลโดยเจ้าหน้าที่นอกเครื่องแบบ รวมทั้งการใช้yanpathanathimii ใช้yanpathanathimii ในการปฏิบัติการ ระมัดระวังและคำนึงถึงความเหมาะสมสมในการจับกุมดำเนินคดีผู้ชุมนุมในกลุ่มความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ กลุ่มความผิดตามกฎหมายว่าด้วยสถานการณ์ฉุกเฉิน และกลุ่มความผิดลหุโทษหรือความผิดที่มีโทษเล็กน้อย</p> <p>(6) กรมราชทัณฑ์ควรกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ในการใช้ดุลพินิจอนุญาตให้ทนายความเข้าพบเพื่อปรึกษาอรรถคดีเฉพาะในกรณีที่เร่งด่วนและมีผลกระทบต่อคดีความในระหว่างการใช้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบายในการป้องกันหรือควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเรือนจำหรือทัณฑสถาน เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการพิจารณาใช้ดุลพินิจของเรือนจำแต่ละแห่ง ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิในกระบวนการยุติธรรมของผู้ต้องขังได้ แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดคลี่คลายลง ควรพิจารณาอนุญาตให้ญาติหรือทนายความเข้าพบได้ตามปกติ โดยการกำหนดมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดที่เหมาะสมต่อไป</p> <p>(7) ข้อเสนอแนะต่อผู้ชุมนุมและประชาชนที่เกี่ยวข้อง ผู้ชุมนุมและประชาชนทุกฝ่ายควรเรียนรู้สิทธิและเสรีภาพในความคิด ความเชื่อ และการแสดงออกของบุคคลอื่นโดยหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า การสร้างเงื่อนไขและการสื่อสารด้วยวิธีการใด ๆ ที่สร้าง</p>
--	---

	<p>ความเกลียดชัง และหลีกเลี่ยงการใช้ความรุนแรงต่อกันในทุกรณี เช่น การใช้กำลังประทุษร้าย การขวางป่าสิงของ การทำลายทรัพย์สิน เป็นต้น นอกจากนี้ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ผู้จัดการชุมชนและผู้ชุมชนพึงควรระมัดระวังในการชุมชนหรือจัดกิจกรรมทางการเมือง โดยควรปฏิบัติตามมาตรการดูแลความปลอดภัยด้านสุขภาพอย่างเคร่งครัด</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานตำราจแห่งชาติ กรุงเทพมหานคร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทาง หรือผลการดำเนินการดังกล่าวในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรีภายใต้ 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเพื่อนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป</p> <p>(2) กรมราชทัณฑ์ แจ้งว่า ได้กำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข ในการใช้ดุลพินิจอนุญาต ให้หน่วยความเข้าพบเพื่อปรึกษาอրรถคดีเฉพาะในกรณีเร่งด่วนและมีผลกระทบต่อ คดีความในระหว่างการใช้แนวปฏิบัติเกี่ยวกับนโยบายในการป้องกันหรือควบคุมการแพร่ ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในเรือนจำตามข้อเสนอแนะของ กสม. แล้ว ตามหนังสือกรมราชทัณฑ์ ด่วนที่สุด ที่ ยช ๐๗๐๔.๑/๑๕๔๘ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๔ เรื่อง การอนุญาตให้หน่วยความเข้าพบผู้ต้องขังเกี่ยวกับคดี ดังนี้</p> <p>(2.1) กรณีที่จะให้หน่วยเข้าพบเนื่องจากเป็นกรณีเร่งด่วนและมีผลกระทบต่อ คดีความ ได้แก่ 1) จะยื่นคำร้องขอปล่อยชั่วคราว 2) ศาลมตคดีในช่วงที่ยังอยู่ในระหว่าง กักโรคในห้องกักโรค 3) คดีจะขาดอายุความในระหว่างถูกกักโรค หรือหลังจาก พ้นระยะเวลาถูกโรคไม่เกิน ๑ สัปดาห์ และ 4) คดีที่ศาลมตพิจารณาคดีต่อเนื่อง หรือ กฎหมายกำหนดวิธีพิจารณาแบบรวดเร็วต่อเนื่อง เช่น คดีค้มนุษย์ เป็นต้น</p> <p>(2.2) เงื่อนไขการให้เข้าพบ มีดังนี้ 1) อนุญาตให้ปรึกษาอรหัตโดยระบบ สารสนเทศ เช่น ช่องทางแอปพลิเคชันไลน์ (Line) หรือโปรแกรมที่เรือนจำกำหนด แต่จะต้องเป็นการสื่อสารโดยผู้ต้องขังสามารถเว้นระยะห่างจากเจ้าหน้าที่ทั้งสองฝ่าย 2) กรณี เรือนจำไม่มีสถานที่สำหรับหน่วยความสำหรับผู้ต้องขังกักโรคโดยเฉพาะให้ผู้บัญชาการ เรือนจำพิจารณาอนุญาตให้เจ้าหน้าที่เรือนจำนำอุปกรณ์สื่อสารเข้าไปเพื่อประโยชน์ของ ทางราชการได้ตามมาตรา 74 แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 ได้และ 3) กรณี ต้องลงลายมือชื่อในเอกสาร ให้มอบเอกสารให้ทางเรือนจำเพื่อนำเข้าไปให้ผู้ต้องขัง ลงลายมือชื่อ</p>

(3) กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม แจ้งว่า การดำเนินงานในช่วงที่ผ่านมา ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการข่มขู่ความรุวะกันทางสื่อสังคมออนไลน์ (Cyber Bully) หรือการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ว่าเป็นความจริงหรือความเท็จ กระทรวงฯ ได้เผยแพร่ความรู้การระวังภัยจากอาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ สำหรับประชาชนทุกภาคส่วน ให้สามารถตระหนักและระวังป้องกันภัยที่เกิดจาก อาชญากรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการรับมือ (Cyber Bully) เช่น การหยุดตอบโต้เพื่อไม่ให้เกิดการกระทำซ้ำหรือเพิ่มความรุนแรงของเหตุการณ์ การปิดกั้นผู้ที่ระบุนามไม่ให้สามารถติดต่อได้อีก การลบภาพหรือข้อความระบุ การติดต่อผู้ดูแลระบบเพื่อให้ลบเนื้อหาที่ไม่เหมาะสมบนอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมออนไลน์ หากเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายหรือถูกข่มขู่ความให้เก็บรวบรวมข้อมูลของผู้กระทำและเหตุการณ์ ระบุนไปแจ้งเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย เป็นต้น นอกจากนั้น กระทรวงฯ ยังได้มีการดำเนินโครงการศูนย์ประสานงานและแก้ไขปัญหา ข่าวปลอม (Anti Fake News Center: AFNC) เพื่อให้มีช่องทางการให้ข้อมูลโดยตรง กับประชาชน รวมถึงการปฏิบัติงานร่วมกับเครือข่ายผู้ประสานงานในการรับแจ้งเรื่อง ที่อาจเป็นข่าวปลอมหรือข่าวบิดเบือนมีผลกระทบต่อประชาชนสังคม เศรษฐกิจ หรือ ความมั่นคงของประเทศในวงกว้างทั้งในด้านภัยพิบัติ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพอนามัย ด้านนโยบายรัฐ และด้านอื่น ๆ โดยประสานขอข้อมูลที่ถูกต้องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยตรงพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องและสื่อสารเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หรือ แจ้งเตือนให้แก่ประชาชน และหน่วยงานต่าง ๆ ทราบถึงข้อมูลอันเป็นเท็จและข้อมูล ที่ถูกต้องในรูปแบบที่เข้าใจได่ง่าย อาทิ รูปภาพ อินโฟกราฟิก วิดีทัศน์ หรือสื่อ ประชาสัมพันธ์อื่น ๆ อีกทั้งยังมีการสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการรับข้อมูล ข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณก่อนจะเผยแพร่หรือส่งต่อในอินเทอร์เน็ตหรือสื่อสังคมออนไลน์ ผ่านการจัดกิจกรรมและการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ การจัด แกลงข่าว การจัดทำสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ การจัดกิจกรรมอบรมสร้างการรับรู้ และ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์โครงการ ทั้งนี้ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้เท่าทันสื่อในยุคดิจิทัล และมีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาข่าวปลอมและการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องให้สังคม ได้รับทราบการดำเนินการ หากพบว่าเป็นการกระทำที่อาจเข้าข่ายความผิดตามกฎหมาย กระทรวงฯ จะดำเนินการภายในตัวของหน้าที่และอำนาจ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อย่างเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

(4) กระทรวงศึกษาธิการ แจ้งว่า สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้แจ้งไปยัง คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และสำนักงานส่งเสริมการศึกษาอิเล็กทรอนิกส์ ให้ดำเนินการภายในตัวของหน้าที่และอำนาจ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วย การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม อย่างเป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ

	<p>การศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) ซึ่งมีสถานศึกษาในสังกัดและในกำกับเพื่อให้แจ้งสถานศึกษาดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. ดังนี้</p> <p>(4.1) กำหนดให้สถานศึกษาต่าง ๆ เปิดพื้นที่สถานศึกษาให้นักเรียนสามารถดำเนินกิจกรรมในการแสดงความคิดเห็นได้และต้องจัดให้มีพื้นที่ปลอดภัย (Safety Zone) สำหรับนักเรียนเพื่อเป็นหลักประกันว่านักเรียนจะไม่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงไม่ว่ากรณีใด ๆ อันเนื่องมาจากการดำเนินกิจกรรมดังกล่าว</p> <p>(4.2) ชี้แจงและสร้างความเข้าใจเพื่อไม่ให้บุคลากรทางการศึกษาระทำการในลักษณะบังคับให้คำมั่นหรือกระทำการใด ๆ เพื่อรับรองว่าจะไม่จัดหรือเข้าร่วมกิจกรรมแสดงออกทางการเมือง ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพทางการศึกษาและประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ</p> <p>(5) สำนักงานเลขาริการสภาพแหนณราชภูมิ แจ้งว่า ตามที่สำนักงาน กสม. ได้เสนอรายงาน ที่ 63/2564 และที่ 89-97/2564 ตามมาตรา 26 (3) ประกอบมาตรา 42 แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 ต่อสภาพแหนณราชภูมิ ในคราวการประชุมสภาพแหนณราชภูมิ ชุดที่ 25 ปีที่ 3 ครั้งที่ 7 (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) วันพุธที่ 18 พฤศจิกายน 2564 ที่ประชุมได้พิจารณาปรับทราบรายงานดังกล่าวแล้ว</p>
--	--

กรณีที่ 3 สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว อันเกี่ยวนেื่องกับสิทธิในเกียรติยศและชื่อเสียงของบุคคล กรณีกล่าวอ้างว่า สื่อโทรทัศน์บันทึกภาพของผู้ร้องและนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต และนำเสนอข่าวในลักษณะเสียดสีบุคคล ที่มีความหลากหลายทางเพศ (รายงานฯ ที่ 163/2564)	
ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า สื่อโทรทัศน์บันทึกภาพของผู้ร้องและนำไปเผยแพร่โดยไม่ได้รับอนุญาต และนำเสนอข่าวในลักษณะเสียดสีบุคคล ที่มีความหลากหลายทางเพศ โดยประสงค์ให้สื่อมวลชนทุกสำนักข่าว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำเสนอข่าวโดยเคราะห์ด้วยความเป็นมนุษย์ และให้ขออนุญาตบันทึกภาพของบุคคลก่อนนำไปเผยแพร่ทุกครั้ง
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องจะเผยแพร่ไม่แจ้งขออนุญาตทำการบันทึกภาพของผู้ร้องก่อนนำไปเผยแพร่และนำเสนอข่าวในลักษณะเสียดสีบุคคลที่มีเพศสภาพไม่ตรงกับเพศที่เกิดดังกล่าว เป็นการใช้เสรีภาพในการเสนอข่าวสารหรือการแสดงความเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพสื่อที่เกินสัดส่วนกับเหตุผลความจำเป็น และกระทบต่อสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัวและสิทธิในเกียรติยศและชื่อเสียงของบุคคล ซึ่งขัดต่อหลักจริยธรรมแห่งวิชาชีพตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองและคุ้มครองไว้ จึงถือเป็นการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญ

	<p>แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36 ต่อผู้ถูกร้อง ทั้งนี้ ในส่วนที่ผู้ร้องขอให้ กสม. มีข้อเสนอแนะไปยังสื่อมวลชนทุกสำนักข่าวและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้มีการเสนอข่าวโดยเคราะห์ศรีความเป็นมนุษย์และให้มีการขออนุญาตบันทึกภาพของบุคคลก่อนนำไปใช้เผยแพร่ ทุกครั้งนั้น ข้อเท็จจริงปรากฏว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการขออนุญาต การเบลօภาพใบหน้าของกลุ่มเด็กและเยาวชน และกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศแล้ว ประกอบกับปัจจุบันอยู่ระหว่างกระบวนการจัดทำและประกาศใช้ (ร่าง) แนวทางในการนำเสนอเนื้อหารายการเกี่ยวกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ ดังนั้น กรณีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการสอบถามกับความประสงค์ของผู้ร้องแล้ว อย่างไรก็ตาม เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างกระบวนการจัดทำและประกาศใช้ (ร่าง) แนวทางในการนำเสนอเนื้อหารายการเกี่ยวกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ จึงเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (3) ประกอบมาตรา 42</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>บริษัท โอมเคเบิลทีวี แอนด์ วีดีโอ 1990 จำกัด ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) เยียวยาจิตใจของผู้ร้องที่ได้รับผลกระทบจากการเสนอข้อมูลข่าวสารที่อยู่ภายใต้การรับผิดชอบดูแลของผู้ถูกร้องเพื่อแสดงความรับผิดชอบ เช่น การประสานงานกับเว็บไซต์ และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อลบโพสต์คลิปวิดีโอรายการข่าวดังกล่าวออกจากระบบอินเทอร์เน็ต เป็นต้น</p> <p>(2) กำหนดเป็นนโยบายและแนวทางปฏิบัติแก่ผู้ปฏิบัติงานให้ระมัดระวังในการนำเสนอเนื้อหารายการ และหลีกเลี่ยงการนำเสนอที่อาจสื่อความหมายให้เกิดการตีความไปในทางเหยียดหยามหรือด้อยค่า หรือละเมิดสิทธิมนุษยชนและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือเป็นการชำเติมอคติและภาพเหมารวมเชิงลบในเรื่องถືນเนิดหรือเชื้อชาติ เพศสภาพ ความเชื่อทางศาสนา หรือเหตุความแตกต่างใด ๆ ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลต่าง ๆ</p>
ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ควรเร่งรัดดำเนินการจัดทำแนวทางในการนำเสนอเนื้อหารายการเกี่ยวกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ เพื่อให้ผู้รับใบอนุญาตฯ ประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์นำไปใช้เป็นแนวทางปฏิบัติโดยเร็วที่สุด

ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	กสทช. แจ้งว่า ที่ประชุม กสทช. ครั้งที่ 8/2564 เมื่อวันที่ 28 เมษายน 2564 ได้พิจารณาเห็นชอบร่างแนวทางในการนำเสนอเนื้อหารายการเกี่ยวกับกลุ่มบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศ และมอบหมายให้ สำนักงาน กสทช. ดำเนินการตามกระบวนการที่เกี่ยวข้อง ปัจจุบันอยู่ระหว่างขั้นตอนการรับฟังความคิดเห็นสาธารณะและประกาศใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้รับใบอนุญาตประกอบกิจกรรมกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ ต่อไป
--	--

กรณีที่ 4 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า พนักงานสอบสวนดำเนินคดีล่าช้า (รายงานฯ ที่ 178/2564)	
ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลเนื้อค่อง จังหวัดกรุงเทพมหานคร (ผู้ถูกร้องที่ 1) และพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลลังสุน จังหวัดชุมพร (ผู้ถูกร้องที่ 2) ดำเนินคดีล่าช้าทำให้ผู้ร้องเสียสิทธิประโยชน์ที่เพิ่งได้รับตามกฎหมาย
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า หลังจากที่ผู้ถูกร้องที่ 1 ได้สรุปสำนวนการสอบสวนคือในวันที่ 1 กันยายน 2560 ปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องที่ 1 ไม่ดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ได้ตัวผู้ร้องที่ 1 ไปดำเนินคดีทำให้ระยะเวลาผ่านไปประมาณ 3 ปี ต่อมาเมื่อวันที่ 16 เมษายน 2563 ผู้ถูกร้องทราบว่าผู้ร้องอยู่ที่เรือนจำกลางนครศรีธรรมราช และได้มีหนังสือที่ กบ ๐๐๒๓(กบ)๗/๔๔๔ ลงวันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๓ ไปยังเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช และสถานีตำรวจนครบาลพระมหาเพื่อขออายัดตัวผู้ร้อง ภายหลังจากนั้นก็ไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกร้องที่ 1 ได้ดำเนินการในคดีดังกล่าวแต่อย่างใด จนกระทั่งเมื่อผู้ถูกร้องที่ 1 ได้รับหนังสือขอให้ชี้แจงข้อเท็จจริงจากสำนักงาน กสม. ผู้ถูกร้องที่ 1 จึงได้ไปแจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ร้องทราบเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2564 รวมระยะเวลาที่ผ่านไปโดยไม่มีการดำเนินการใด ๆ เป็นเวลาประมาณ 4 ปี</p> <p>ผู้ถูกร้องที่ 2 มีหนังสือที่ ตช ๐๐๒๓(ชพ).๙/๔๐๐๕ ลงวันที่ ๒๔ ตุลาคม ๒๕๖๒ ถึงผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครศรีธรรมราช เพื่อขออายัดตัวผู้ร้องตามหมายจับของศาลจังหวัดหลังสุน ที่ จ.๔๓/๑๕๖๐ ลงวันที่ ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๐ สำนักงาน กสม. มีหนังสือที่ สม ๐๐๐๓/๘๐๗ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ และหนังสือที่ สม ๐๐๐๓/๑๔๘๐ ลงวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๔ ขอทราบข้อเท็จจริงจากผู้กำกับการสถานีตำรวจนครบาลลังสุน แต่ผู้ถูกร้องที่ 2 มิได้ให้ความร่วมมือในการชี้แจงข้อเท็จจริงภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่อย่างใด จึงต้องถือเอาข้อเท็จจริงเท่าที่ปรากฏรวมระยะเวลาที่ผ่านไปโดยไม่มีการดำเนินการใด ๆ เป็นเวลาประมาณ 1 ปี ๘ เดือน</p> <p>จากข้อเท็จจริงข้างต้น การดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ 1 และผู้ถูกร้องที่ 2 จึงไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๖๘</p>

	<p>ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 กติการระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 14 และคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เรื่อง การอำนวยความยุติธรรมในคดีอาญา การทำสำนวนการสอบสวน และมาตรการควบคุม ตรวจสอบ เร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา จึงมีมติให้มีเสนอแนะมาตรการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๑) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๑) ประกอบมาตรา ๓๖</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>(1) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติสอบสวนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่รับผิดชอบคดีของผู้ร้องเพื่อหาสาเหตุของความล่าช้าอย่างเร่งด่วน</p> <p>(2) ให้สถานีตำรวจนครบาลเนื้อคล่อง และสถานีตำรวจนครบาลส่วนเร่งรัดคดีของผู้ร้องให้แล้วเสร็จและให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๒ ปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ อย่างเคร่งครัดเพื่อมิให้เกิดความล่าช้าซึ่งส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ กฎหมายและหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม โดยใช้รายงานผลการตรวจสอบฉบับนี้เป็นข้อมูลประกอบด้วย</p>
ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติอยู่ระหว่างรอแจ้งผลการสอบสวนการปฏิบัติหน้าที่จากตำรวจภาร促成 ๘</p> <p>(2) เมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๔ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แจ้งข้อกล่าวหาให้ผู้ร้องทราบ และเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการจังหวัดระบี อัยการจังหวัดระบีฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลจังหวัดระบี ตามคดีหมายเลขที่ ๔๗๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๔</p> <p>(3) ผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ร้องเรียนแล้ว</p>

กรณีที่ ๕ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย อันเกี่ยวเนื่องกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลกรณีกล่าวอ้างว่าการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของผู้เข้ารับการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน (รายงานฯ ที่ ๑๘๓/๒๕๖๔)	
ประเด็นการร้องเรียน	กรณีที่ ๕ สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย อันเกี่ยวเนื่องกับการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลกรณีกล่าวอ้างว่าการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของผู้เข้ารับการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ณ ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา อุดรธานี แต่เนื่องจากผู้ร้องเป็นบุคคลจำพวกที่ ๒ กรณีภาวะเพศสภาพไม่ตรงกับเพศกำเนิดจึงได้รับการปล่อยตัว เมื่อกระบวนการตรวจสอบเลือกทหารกองเกินฯ เสร็จสิ้นแล้ว เจ้าหน้าที่ของกรรมการปกครอง (ผู้ถูกร้องที่ ๑) ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ผู้ถูกร้องที่ ๒)

	ให้เป็นเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ได้แจ้งให้ผู้ร้องรวมถึงผู้เข้ารับการตรวจเลือกฯ ทุกรายเข้ารับการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะ โดยผลการตรวจไม่พบสารเสพติด
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้</p> <p>(1)นโยบายให้มีการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของผู้เข้ารับการตรวจเลือกทหาร กองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการทุกราย โดยนำสถิติจากระบบข้อมูล การบำบัดรักษาและพื้นฟูผู้ติดยาเสพติดของประเทศไทย (บ.ส.ต.) ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2555-2563 ที่แสดงว่า บุคคลช่วงอายุ 20-24 ปี เป็นกลุ่มช่วงอายุที่มีการใช้ยาเสพติด และเข้าสู่ระบบการบำบัดรักษามากที่สุด มาเป็นข้อบ่งชี้ว่าบุคคลในช่วงอายุดังกล่าว เป็นกลุ่มบุคคลที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าเสพยาเสพติดและหน่วยงานรัฐต้องดำเนินการ ตรวจหาสารเสพติดบุคคลดังกล่าวทุกราย ตามหนังสือสั่งการของ ศอ.ปส.ปค. ด่วนที่สุดที่ มท ๐๓๑๑.๓/ว ๕๗๖๖ ลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๑ เรื่อง การตรวจหาสารเสพติด ในปัสสาวะของผู้เข้ารับการตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหารกองประจำการ ประจำปี 2561 จึงถือว่าเป็นการละเอียดสิทธิมนุษยชนต่อผู้เข้ารับการตรวจเลือกฯ จึงให้ มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเอียดสิทธิมนุษยชนต่อ ผู้ถูกร้องทั้งสอง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36</p> <p>(2)กรณีการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของผู้เข้ารับการตรวจเลือกทหารกองเกิน เข้ารับราชการทหารกองประจำการนั้น เห็นว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ 1 โดยศูนย์ ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อำเภอเมืองอุดรธานี ได้ตรวจหาสารเสพติดผู้ เข้ารับการตรวจเลือกทหารกองเกินทุกราย มิได้มีการเลือกตรวจเฉพาะบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จึงถือได้ว่า เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ 1 มิได้มีการกระทำการอันเป็นการเลือกปฏิบัติ สำหรับ กรณีของผู้ถูกร้องที่ 2 นั้นไม่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ 2 เข้าร่วมการปฏิบัติหน้าที่ ดังกล่าว จึงถือไม่ได้ว่าผู้ถูกร้องที่ 2 มีการกระทำอันเป็นการเลือกปฏิบัติในกรณีดังกล่าว</p> <p>(3)กรณีปลัดอำเภอป้องกันเจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องที่ 1 ไม่แสดงบัตรเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. นั้น เห็นว่า ขณะปฏิบัติหน้าที่ปลัดอำเภอป้องกันได้ชี้แจงวัตถุประสงค์การ ตรวจหาสารเสพติดแล้ว หากผู้ร้องสงสัยว่าปลัดอำเภอป้องกันมิใช่เจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ผู้ร้องสามารถขอให้ปลัดอำเภอป้องกันแสดงบัตรเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. ได้ แต่ไม่ปรากฏว่าผู้ร้องได้ร้องขอให้ปลัดอำเภอป้องกันแสดงบัตรเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. แต่อย่างใด กรณีจึงรับฟังไม่ได้ว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเอียด สิทธิมนุษยชน</p> <p>(4)กรณีการจัดพื้นที่เก็บตัวอย่างปัสสาวะไม่เหมาะสมและไม่มีการแยกห้องน้ำสำหรับ บุคคลหลากหลายทางเพศนั้น เห็นว่า สถานที่เก็บตัวอย่างปัสสาวะได้กระทำในห้องน้ำของ</p>

	<p>ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซาอุดรธานี มีห้องน้ำเป็นสัดส่วนทึบแบบบีสสาระในโถยืน และแบบห้องปักปิดมิดชิด มีเจ้าหน้าที่สังเกตอยู่บริเวณประตูเข้าห้องน้ำ ส่วนบุคคลหากหลายทางเพศได้จัดห้องน้ำที่ปักปิดมิดชิดเป็นสัดส่วนโดยเฉพาะ ไม่มีการบังคับให้ยืนปัสสาวะในโถปัสสาวะ กรณีดังกล่าวจึงถือได้ว่าผู้ถูกร้องที่ 1 ได้จัดพื้นที่เก็บตัวอย่างปัสสาวะให้เหมาะสมกับบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศแล้ว จึงรับฟังไม่ได้ว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>ให้ผู้ถูกร้องหั้งสองกำชับให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจหาสารเสพติดในร่างกายของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัด ซึ่งการทำได้เฉพาะกรณีจำเป็นและมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้นเสพยาเสพติดเท่านั้น</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>ผู้ถูกร้องที่ 2 แจ้งว่า ได้ประชุมหารือร่วมกับผู้แทนกองทัพบกและ ผู้ถูกร้องที่ 1 โดยพิจารณาว่านโยบายการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะของผู้เข้ารับการตรวจเลือกทหารกองเกินมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้เสพได้เข้าสู่การบำบัดรักษาและเป็นการเฝ้าระวังกลุ่มเป้าหมายไว้เสียงสูง (กลุ่มอายุ 20-24 ปี) ซึ่งในพื้นที่การตรวจเลือกทหารกองเกิน เป็นการรวมตัวของกลุ่มช่วงอายุดังกล่าวไว้มากที่สุด หากมีการตรวจสารเสพติดจะทำให้สามารถนำผู้ป่วยเข้ารับการบำบัดรักษาให้หายได้ทัน รวมถึงสามารถนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเสพยาเสพติดมากำหนดมาตรการแนวทางด้านป้องกันและปราบปรามยาเสพติดต่อไป แต่อย่างไรก็ดี เมื่อ สม. มีนโยบายดังกล่าวที่ประชุมจึงมีมติร่วมกันที่จะแก้ไขปัญหาโดยกองทัพบกจะดำเนินการตรวจหาสารเสพติดในปัสสาวะเฉพาะผู้ที่ได้รับการคัดเลือก เป็นทหารกองเกินแล้วเท่านั้น และในวันตรวจเลือกทหารกองเกินเข้ารับราชการทหาร กองประจำการ กองทัพบกยินดีให้ผู้ถูกร้องที่ 2 มีการประชาสัมพันธ์เชิญชวนผู้เสพให้เข้ารับการบำบัดรักษา โดยไม่กระทบต่อกระบวนการตรวจเลือกทหาร</p> <p>อนึ่ง การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการตรวจหาสารเสพติด โดยพระราชบัญญัติ วิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 ได้มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ 8 ธันวาคม 2564 และประมวลกฎหมายยาเสพติดท้ายพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ได้มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2564 ผู้ถูกร้องที่ 2 ได้ดำเนินการจัดทำร่างระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดว่าด้วยการแต่งตั้งการปฏิบัติหน้าที่และการกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ป.ป.ส. โดยได้กำหนดวิธีการปฏิบัติของเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายยาเสพติด (เจ้าพนักงาน ป.ป.ส.) ไว้อย่างชัดเจนในการตรวจหาสารเสพติด รวมถึงเมื่อมีการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวต้องรายงานให้เลขานิการ ป.ป.ส. ทราบภายใน 15 วัน นับแต่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อเป็นการกำกับดูแลการใช้งานฯ ดังกล่าวให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเคร่งครัดอีกทางหนึ่ง</p>

กรณีที่ 6 เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในเชิงิตติและร่างกาย กรณีอาสาสมัครทางการแพทย์อ้างว่าถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝุ่นจับกุมและทำร้ายร่างกายในช่วงการผลักดันผู้ชุมนุมออกจากพื้นที่เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมสาธารณะ และกรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการอันอาจกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชนเกินสมควร (รายงานฯ ที่ 184-185/2564)

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2564 ประชาชนกลุ่มราชภูมิได้จัดกิจกรรม “นับ 1 ถึงล้าน คืนอำนาจให้ประชาชน” บริเวณอนุสาวรีย์ประชาธิปไตยและหน้าศาลฎีกา กรุงเทพมหานคร โดยการชุมนุมดำเนินต่อมาจนมีการประทักษิณต่อการชุมนุม แต่พบว่ามีผู้ชุมนุมบางส่วนรวมกลุ่มกันอยู่ ประกอบกับมีเสียงระเบิดคล้ายผลดังขึ้นบริเวณพื้นที่การชุมนุมสาธารณะและเปิดเส้นทางการจราจร ต่อมาได้ปรึกษาข่าวในสื่อออนไลน์หลายแห่งว่าอาสาสมัครทางการแพทย์รายหนึ่งได้ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝุ่นเข้าจับกุมโดยใช้กำลังทำร้ายจนได้รับบาดเจ็บและหมดสติ ก่อนถูกนำตัวไปที่กองบังคับการตำรวจนครบาลเวนชัยเดนภาค 1 จังหวัดปทุมธานี ซึ่งกรณีดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝุ่นจากสังคมเป็นอย่างมากว่าเป็นการกระทำที่เกินกว่าความจำเป็น และอาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 กลุ่มเยาวชนปลดแอกและแนวร่วมที่ใช้ชื่อว่า “REDEM” ได้นัดหมายกันเดินขบวนประท้วงจากอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิไปยังบ้านพักของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของกรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็ก ราชวัลลภรักษาระองค์ เพื่อแสดงออกถึงความไม่พอใจต่อการอยู่อาศัยของนายกรัฐมนตรี ในบ้านพักดังกล่าวโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย เมื่อผู้ชุมนุมเดินขบวนมาถึงกรมทหารราบที่ 1 ฯ ได้เกิดการเผชิญหน้ากับเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝุ่นซึ่งตรึงกำลังอยู่บริเวณดังกล่าว จนเกิดการประทกนพยายามจุด ผู้ชุมนุมส่วนหนึ่งได้ขวางปาสิ่งของใส่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝุ่น ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝุ่นได้ทำการฉีดน้ำแรงดันสูง ใช้แก๊สน้ำตา และยิงกระสุนยางใส่ผู้ชุมนุม อีกทั้งยังปราศรีภาพจากการรายงานข่าวของสื่อมวลชน ด้วยว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝุ่นได้ใช้กำลังเข้าทำร้ายผู้ชุมนุมบางรายที่ถูกจับกุม ซึ่งกรณีดังกล่าวได้ก่อให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์ถึงการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝุ่นเป็นอย่างมากว่าเป็นการกระทำที่เกินกว่าความจำเป็น และอาจเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>
----------------------------	--

การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้</p> <p>(1) กรณีการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่สำรวจชุดควบคุมฝูงชนเข้าจับกุมอาสาสมัครทางการแพทย์ในเหตุการณ์การชุมนุมเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2564 เห็นว่า การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำรวจชุดควบคุมฝูงชนที่เข้าทำการจับกุมอาสาสมัครทางการแพทย์ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่การชุมนุมในลักษณะการรุมทำร้ายเป็นไปโดยไม่เหมาะสมและไม่ได้สัดส่วนกับพฤติกรรมของผู้ถูกจับกุม ไม่สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธิพิจารณาความอาญา มาตรา 83 วรรคสาม เป็นการใช้กำลังอย่างเกินขอบเขตและไม่จำเป็น อันขัดกับหลักการพื้นฐานว่าด้วยการใช้กำลังและอาวุโสโดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย รวมถึงแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่อในการบังคับใช้กฎหมาย และเป็นการปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องกับความเห็นทั่วไป ฉบับที่ 37 (General Comment No. 37 on the right of peaceful assembly) ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee) ประกาศติกระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกติกระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมือง และสิทธิทางการเมือง ซึ่งถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>(2) กรณีการใช้กำลังเข้าควบคุมดูแลการชุมนุมของเจ้าหน้าที่สำรวจชุดควบคุมฝูงชน ในเหตุการณ์การชุมนุมเมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 บริเวณหน้ากรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กราชวัลลภรักษ์ กรุงเทพมหานคร</p> <p>(2.1) การใช้เครื่องกีดขวางโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เห็นว่า การดำเนินการติดตั้งตู้คอนเทนเนอร์เพื่อใช้เป็นเครื่องกีดขวางเป็นเพียงการเพิ่มขึ้นของระยะห่างที่ไม่ถึงกับมีผลกระทบต่อสาธารสำคัญของการใช้เสรีภาพในการชุมนุม ผู้ชุมนุมยังคงสามารถใช้เสรีภาพในการชุมนุมรอบบริเวณภายนอกของสถานที่ดังกล่าวได้ ยังไม่ถึงกับเป็นการละเมิดเสรีภาพในการชุมนุมของกลุ่ม REDEM อย่างไรก็ตาม กสม. มีข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับการใช้ลวดทึบเพลงแบบนามมาติดตั้งไว้ด้านบนและด้านข้างของตู้คอนเทนเนอร์และบนสะพานloy เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ป้องกันสถานที่ เป็นการใช้เครื่องมือที่ไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติต้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่อในการบังคับใช้กฎหมาย (United Nations Human Rights Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement)</p> <p>(2.2) การใช้กำลังเข้าควบคุมดูแลการชุมนุมโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เห็นว่า การชุมนุมของกลุ่ม REDEM เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 ในช่วงแรกยังคงเป็นไปโดยสงบไม่มีสัญญาณใด ๆ บ่งชี้ว่าจะมีการใช้ความรุนแรงในการชุมนุม แต่การตั้งแตรแสดงกำลัง (Show of force) ของเจ้าหน้าที่สำรวจชุดควบคุมฝูงชน ได้ส่งผลให้สถานการณ์มีความตึงเครียดมากขึ้น เนื่องจากผู้ชุมนุมยังไม่ได้ก่อความวุ่นวายหรือความรุนแรงใด ๆ</p>
--------------	---

มีเพียงการเข้าไปรื้อถอน漉อดทิบเพลงและตู้คอนเทนเนอร์บางส่วนที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนำมาตั้งไว้บนถนนคู่ขนานเพื่อเป็นการรักษาสถานที่ไม่ให้ผู้ชุมนุมรุกล้ำเข้าไปเท่านั้น การกระทำดังกล่าวของผู้ชุมนุมยังไม่ถือว่าเป็นการใช้ “ความรุนแรง” การตั้งแผลแสดงกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจนุ่ดควบคุมฝูงชนที่นำไปสู่การใช้ความรุนแรงตอบโต้ครั้งแรกของผู้ชุมนุมเกิดขึ้นบริเวณสะพานลอยหน้าสถานีบริการน้ำมัน ปตท. เมื่อเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนได้ฝ่าแนวกันและวิ่งเข้ามาทำการจับกุมผู้ชุมนุม ผู้ชุมนุมกลุ่มนี้จึงวิ่งปาขวดแก้ว ก้อนหิน และห่อนไม้ใส่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชน การขว้างปาสิ่งของดังกล่าวบันดาลให้ถูกต้องแล้ว เป็นเพียงการสร้างความรุนแรงที่ก่อให้เกิดอันตรายในระดับต่ำ เหตุเพราะเป็นการกระทำต่อตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนที่สวมใส่ชุดอุปกรณ์ป้องกันตนเองไว้พร้อมอยู่แล้ว

(2.3) การใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนต่อผู้ชุมนุม เห็นว่า การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนได้ใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนต่อผู้ชุมนุมหลายครั้ง โดยการใช้ระบบของการใช้รักควบคุมฝูงชนนี้ด้านสูงใส่ผู้ชุมนุม การใช้แก๊สน้ำตา และการยิงกระสุนยาง เป็นการใช้เครื่องมือควบคุมฝูงชนที่ไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติต้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่ำในการบังคับใช้กฎหมาย (United Nations Human Rights Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement) และพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 เป็นการละเมิดเสรีภาพในการชุมนุมของประชาชน และเมื่อใช้เครื่องมือดังกล่าว ก่อให้เกิดการบาดเจ็บของผู้เข้าร่วมชุมนุมด้วย การใช้กำลังเข้าควบคุมดูแลการชุมนุมดังกล่าว จึงเป็นการละเมิดสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชน

(2.4) การใช้กำลังจับกุม เห็นว่า ขณะที่ผู้ชุมนุมวิ่งหนีการจับกุม เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนสามารถใช้วิธีการที่รุนแรงได้ แต่การกระทำดังกล่าวต้องส่งผลกระทบต่อการบาดเจ็บของผู้ถูกจับกุมน้อยที่สุด การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมฝูงชนใช้ระบบ และรุนแรงไปที่ร่างกายของผู้ถูกจับกุมหลายครั้ง จึงถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนุ่ดควบคุมฝูงชนไม่เหมาะสมและไม่ได้สัดส่วนกับพฤติกรรมของผู้ถูกจับกุม ไม่สอดคล้องกับประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 83 วรรคสาม ขัดกับหลักการพื้นฐานว่าด้วยการใช้กำลังและอาวุธโดยเจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย (Basic Principles of the Use of Force and Firearms by Law Enforcement Officials) รวมถึงแนวปฏิบัติต้านสิทธิมนุษยชนขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่ำในการบังคับใช้กฎหมาย (United Nations Human Rights Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement) และไม่สอดคล้องกับความเห็นทั่วไป ฉบับที่ 37 (General Comment No. 37 on the right of peaceful assembly) ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน (Human Rights Committee) ประจำ

	<p>กติกรรมห่วงประเทศไทยด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง การกระทำดังกล่าว จึงถือเป็นการละเมิดต่อสิทธิที่จะได้รับความปลอดภัยในชีวิตและร่างกายของประชาชน</p> <p>(2.5) กรณี มีข้อสังเกตเกี่ยวกับรูปแบบของการจัดการชุมชนโดยไม่มีแกนนำหรือผู้ประสานงาน การใช้การอุกเสียงเพื่อตัดสินใจร่วมกันในการกำหนดเป้าหมายของ การชุมชนผ่านแอปพลิเคชันแทเลแกรม (Telegram) รวมถึงการแจ้งประชาสัมพันธ์ เหตุการณ์ในระหว่างการชุมชนผ่านช่องทางของสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ ว่าการใช้รูปแบบ การชุมชนดังกล่าวอาจส่งผลให้การจัดการการชุมชนและการควบคุมอารมณ์ของผู้ชุมชน ให้ชุมชนด้วยความสงบนั้นเป็นไปด้วยความยากลำบาก รวมถึงทำให้การสื่อสารเพื่อกำหนด ทิศทางของการชุมชนเป็นไปได้อย่างไม่ทั่วถึงและเกิดความล่าช้า</p>
<p>มาตรการหรือแนวทาง ที่เหมาะสมในการป้องกัน หรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชน</p>	<p>สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) กำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการชุมชนให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลัง ในการรักษาความสงบเรียบร้อยในการชุมนุมอย่างถึงที่สุด โดยครุ莽งเน้นไปที่การลด ความดึงเครียดของเหตุการณ์เพื่อไม่ให้นำไปสู่การใช้ความรุนแรงทั้งจากฝ่ายผู้ชุมชนและ เจ้าหน้าที่ตำรวจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจจะต้องไม่เป็นผู้สร้างเงื่อนไขหรือ สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความดึงเครียดโดยไม่จำเป็น ซึ่งอาจนำไปสู่การไม่ให้ความร่วมมือ การตอบโต้หรือแม้กระทั่งการใช้ความรุนแรงจากฝ่ายชุมชนได้ ดังตัวอย่างที่เกิดขึ้นใน เหตุการณ์การชุมนุมของกลุ่ม REDEM เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564</p> <p>(2) ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถหลีกเลี่ยงการใช้กำลังเข้าควบคุมดูแลการชุมนุมได้ ต้องกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องให้ใช้กำลังหรือเครื่องมือควบคุมฝุ่นซึ่ง ให้เป็นไปหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติ การชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 และคู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนต้องเป็นไป ตามแนวปฏิบัติด้านสิทธิมนุษยชนขององค์กรสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่มี ความร้ายแรงต่ำในการบังคับใช้กฎหมาย (United Nations Human Rights Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement) อย่างเคร่งครัด ทั้งนี้ ในการใช้กำลังและ เครื่องมือควบคุมฝุ่นดังกล่าวจะต้องกำชับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพื่อไม่ให้ผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น สื่อมวลชน ผู้สังเกตการณ์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่ทางการแพทย์ ในพื้นที่การชุมนุม และประชาชนโดยทั่วไป ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ของ เจ้าหน้าที่ตำรวจด้วย</p> <p>(3) เร่งรัดดำเนินการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงในเหตุการณ์การใช้กำลัง โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อเข้าควบคุมดูแลการชุมนุมของกลุ่ม REDEM เมื่อวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 โดยต้องดำเนินการตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าหน้าที่ ตำรวจที่เป็นผู้รับผิดชอบในการอุกคามสั่งและเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้ปฏิบัติงานที่ใช้กำลังและ เครื่องมือควบคุมฝุ่นโดยไม่เป็นไปตามหลักปฏิบัติที่กำหนดไว้ในแผนการดูแลการชุมนุม</p>

	<p>สามารถตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๖๔ และคู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องตามสัดส่วนความรับผิดชอบการกระทำ</p> <p>(4) เร่งรัดดำเนินการสืบสวนสอบสวนหาข้อเท็จจริงเพื่อดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ตำรวจนายอื่นให้ใช้ความระมัดระวังในการปฏิบัติงานของตนไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือส่งผลกระทบต่อประชาชนที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร</p> <p>(5) ดำเนินการประชาสัมพันธ์หรือเปิดช่องทางให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนายอื่นให้ใช้ความระมัดระวังในการใช้กำลังเข้าควบคุมดูแลการชุมนุมและการใช้กำลังเข้าจับกุมที่เกินกว่าความจำเป็นและไม่ได้สัดส่วนในเหตุการณ์การชุมนุมเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2564 และวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2564 ยืนคำขอให้มีการเยียวยาและชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่</p>
ข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางในการ ส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน	<p>สำนักงานตำรวจนายชาติ ควรดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) กำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจนายที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการชุมนุมว่าไม่ควรเข้าไปแทรกแซงการชุมนุมที่เป็นไปโดยสงบของประชาชนโดยมิชอบ และจะต้องไม่ทำการห้าม จำกัด ขัดขวาง หรือรบกวนการชุมนุมที่เป็นไปโดยสงบโดยปราศจากเหตุผลอันสมควร รวมถึงต้องพึงระลึกอยู่เสมอว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกให้การชุมนุมที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปโดยสงบ</p> <p>(2) จัดทำบันทึกรายละเอียดของการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจนายซึ่งใช้กำลังเข้าควบคุมดูแลการชุมนุมสาธารณะทุกครั้ง บันทึกดังกล่าวจะต้องระบุข้อมูลที่เพียงพอต่อการวินิจฉัยว่าการใช้กำลังดังกล่าวมีความจำเป็นได้สัดส่วน และสอดคล้องตามคู่มือการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 (ฉบับปรับปรุง 2563) และหลักสากลหรือไม่ โดยจะต้องมีการบรรยายรายละเอียดเกี่ยวกับเหตุการณ์และเครื่องมือควบคุมฝุ่นที่ใช้ รวมถึงต้องระบุสาเหตุ ผลสัมฤทธิ์และผลกระทบจากการใช้กำลังดังกล่าวด้วย ทั้งนี้ ควรมีการติดตั้งกล้องพกพาที่ตัวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานทุกครั้ง เพื่อเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนายแต่ละรายซึ่งจะช่วยให้เกิดความระมัดระวังและช่วยให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ตำรวจนายเป็นไปตามกรอบของกฎหมายและหลักสากลมากยิ่งขึ้น</p> <p>(3) ระมัดระวังในการนำเครื่องกีดขวางประเภทต่าง ๆ มาใช้ในการควบคุมการชุมนุมของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรดิเว้นการนำเครื่องกีดขวางไปติดตั้งบนเส้นทางการจราจรโดยไม่จำเป็นและไม่ได้สัดส่วนกับผลกระทบที่เกิดขึ้นกับประชาชนโดยทั่วไป</p>

	<p>อีกทึ่งจะต้องดิเวนการใช้เครื่องกีดขวางที่ประกอบขึ้นจากสิ่งของมีคมซึ่งอาจทำให้ผู้เข้าร่วมการชุมนุม เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนโดยทั่วไปได้รับบาดเจ็บหรือได้รับอันตรายจากเครื่องกีดขวางดังกล่าวด้วย</p>
ข้อเสนอแนะต่อผู้จัด การชุมนุม ผู้ชุมนุม และ ประชาชนที่เกี่ยวข้อง	<p>เมื่อสถานการณ์อยู่ในวิสัยที่สามารถดำเนินการได้ก่อนที่จะมีการใช้เรื่องไฟในการชุมนุมในครั้งใดนั้น ผู้จัดการชุมนุม ผู้ชุมนุมและประชาชนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ควรมีการประเมินสถานการณ์และวางแผนเพื่อเตรียมการรับมือกับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้น ทั้งก่อน ระหว่างและภายหลังจากการชุมนุม โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่มีความตึงเครียดและสูงเสียงที่จะเกิดการประท้วงหรือกระทบกระซิบกันระหว่างผู้ชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งอาจนำไปสู่สภาวะความไม่สงบเบียบอันส่งผลต่อความไม่ปลอดภัยของผู้ชุมนุมตามมา ทั้งนี้ ควรมีการตกลงทำความเข้าใจและจัดเตรียมช่องทางการสื่อสารที่สามารถส่งต่อไปยังผู้ชุมนุมที่มาเข้าร่วมการชุมนุมได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง รวมทั้งช่องทางในการสื่อสารกับเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อช่วยลดความตึงเครียดของสถานการณ์ หากเกิดเหตุการณ์ความรุนแรงขึ้น นอกจากนี้ ควรกำหนดรูปแบบการชุมนุมโดยคำนึงและให้ความสำคัญกับการดูแลความปลอดภัยของผู้ชุมนุมเป็นประการแรก</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) สถานีตำรวจนครบาลสำราญราชวรวร แจ้งว่า เหตุการณ์ตามคำร้องไม่ได้เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบของสถานีตำรวจนครบาลสำราญราชวรวร และยืนยันว่าในวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2564 มีการชุมนุมของกลุ่มผู้ชุมนุมที่อนุสาวรีย์ประชาธิปไตยจริง แต่ไม่มีการใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดควบคุมผู้ชุมนุมเข้าทำการจับกุมผู้ชุมนุมในขณะเข้าร่วมการชุมนุมจึงไม่มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>(2) สถานีตำรวจนครบาลสายไหม แจ้งว่า ได้กำชับผู้มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในสังกัดให้ทราบถึงรายงานผลการตรวจสอบของ กสม. และพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว</p> <p>(3) สำนักงานตำรวจนครบาลพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ได้มีหนังแจ้งรายงานผลการตรวจสอบให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลพิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. แล้ว แต่ยังไม่ได้รับแจ้งผลดำเนินการ ประกอบกับสำนักงานตำรวจนครบาลพิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ได้มีหนังสือเรื่องรับไปอีกส่วนหนึ่งแล้ว</p>

กรณีที่ 7 สิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล กรณีกล่าวว่าเจ้าหน้าที่สำรวจบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่โดยไม่ได้รับความยินยอม (รายงานฯ ที่ 188-189/2564)	
ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่สำรวจบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องโดยไม่ได้รับอนุญาตจากผู้ร้อง
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า การบันทึกภาพใบอนุญาตขับขี่ของผู้ร้องโดยผู้ร้องไม่ได้ความยินยอมโดยชัดแจ้งก่อน เป็นการกระทำอันละเมิดสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว รวมถึงสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ร้อง อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสถานี ตำรวจภูธรเป้อยน้อย และสถานีตำรวจนครบาลภูมิภาคฯ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	ให้สำนักงานตำรวจนครบาลฯ สถานีตำรวจนครบาลเป้อยน้อย และสถานีตำรวจนครบาลภูมิภาคฯ กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำรวจในสังกัดให้เป็นไปตามหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๗.๓๔/๔๕๗๘ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ เรื่อง กำหนดมาตรการปฏิบัติ เกี่ยวกับการตั้งตรวจด่าน จุดตรวจและจุดสกัด และหนังสือ ตร. ที่ ๐๐๐๗.๓๔/๖๘๑ ลงวันที่ ๓ มีนาคม ๒๕๖๔ เรื่อง มาตรการเกี่ยวกับการตั้งจุดตรวจเพื่อบังคับใช้กฎหมาย ว่าด้วยจราจรทางบก และความผิดอื่นเกี่ยวกับรถ หรือการใช้ทาง
ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	สำนักงานตำรวจนครบาลฯ โดยกองคดีอาญา แจ้งว่า ได้แจ้งไปยังตำรวจนครบาล ๔ ให้พิจารณาดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. แล้ว

กรณีที่ 8 สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน อันเกี่ยวนেื่องกับสิทธิชุมชน กรณีกล่าวว่าได้รับความเดือดร้อนจากการสร้างอ่างเก็บน้ำบางล้อ ตำบลไทรเขียง อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี (รายงานฯ ที่ 191/2564)	
ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องที่ 1-8 ได้รับความเดือดร้อนจากการสร้างอ่างเก็บน้ำบางล้อ ตำบลไทรเขียง อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เนื่องจากเกิดปัญหาน้ำท่วมขัง ทำให้พืชผลทางการเกษตรเสียหาย และที่ดินมีปัญหาทับซ้อนกับแนวเขตอ่างเก็บน้ำ ทำให้ไม่สามารถแบ่งแยกกรรมสิทธิ์ได้
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า กรณีสำนักงานที่ดินจังหวัดสุราษฎร์ธานี สาขาพระแสง (ผู้ถูกร้องที่ 3) ดำเนินการตามคำขอจดทะเบียนแบ่งกรรมสิทธิ์ของผู้ร้องที่ 1-2 ไม่ปรากฏการกระทำหรือการละเลยการกระทำการที่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ส่วนกรณีการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำบางล้อโดยกรมชลประทาน (ผู้ถูกร้องที่ 1) ในพื้นที่ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของนิคมสร้างตนเองพระแสง (ผู้ถูกร้องที่ 2) มีการละเลยการกระทำการที่

	<p>เป็นการลงทะเบียนนิเทศน์ต่อผู้ร้องที่ 1-8 และผู้ได้รับผลกระทบรายอื่นในลักษณะเดียวกัน และให้มีข้อเสนอแนะมาตรการในการแก้ไขการลงทะเบียนนิเทศน์ต่อกรรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ และผู้ถูกร้องที่ 1-3 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการลงทะเบียนนิเทศน์	<p>(1) ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ร่วมกับผู้ถูกร้องที่ 1 และจังหวัดสุราษฎร์ธานี กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาน้ำท่วมขังในพื้นที่ของผู้ร้องที่ 1-8 รวมทั้งผู้ได้รับผลกระทบรายอื่นที่ได้รับความเดือดร้อนในลักษณะเดียวกันเพื่อบรเทาผลกระทบและความเดือดร้อนให้กับประชาชนเป็นกรณีเร่งด่วน ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำบางลือควบคู่ไปกับการดำเนินการดังกล่าว</p> <p>(2) ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการแต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะกรรมการที่มีองค์ประกอบของผู้ร่วมดำเนินการ ได้แก่ ผู้ถูกร้องที่ 1-3 จังหวัดสุราษฎร์ธานี อำเภอพระแสง ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนของผู้ร้องตามคำร้องนี้ ผู้แทนของผู้ได้รับผลกระทบรายอื่นที่ได้รับความเดือดร้อนในลักษณะเดียวกัน และผู้แทนกลุ่มผู้ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำบางลือ เพื่อร่วมกันตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพื้นที่ขอบเขตอ่างเก็บน้ำบางลือ และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำบางลือ รวมถึงกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาและเยียวยาให้กับผู้ร้องที่ 1-8 และผู้ได้รับผลกระทบรายอื่นจากเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับหน้าที่ของรัฐในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ตามมาตรา 41 และมาตรา 57 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560</p> <p>(3) ให้กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ ผู้ถูกร้องที่ 2 และผู้ถูกร้องที่ 3 เร่งรัดการตรวจสอบหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส. 3 ก.) ของผู้ร้องที่ 1-2 รวมถึงราษฎรรายอื่นซึ่งได้มีการสละที่ดินและรับที่ดินทดเชี่ยวไปแล้วจากการสร้างอ่างเก็บน้ำบางลือ รวมถึงสำรวจที่ดินและแนวทางการถือครองที่ดินของประชาชนในนิคมสร้างตนเองพระแสง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องแนวเขตระหว่างพื้นที่นิคมสร้างตนเองกับพื้นที่อ่างเก็บน้ำบางลือ ทั้งนี้ ในระหว่างการดำเนินการดังกล่าว หากปรากฏว่ามีประชาชนรายอื่นมาติดต่อขอรับบริการเกี่ยวกับการจดทะเบียนกรรมสิทธิ์หรือนิติกรรมอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับที่ดินบริเวณแนวเขตพิพากษา ให้ผู้ถูกร้องที่ 3 แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับข้อพิพากษาเรื่องแนวเขตที่ดินตามข้อร้องเรียนให้แก่ผู้รับบริการได้รับทราบเพื่อประกอบการพิจารณาตัดสินใจในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป</p> <p>(4) ให้กรมพัฒนาสังคม และผู้ถูกร้องที่ 1 หารือร่วมกันเพื่อกำหนดแนวทางในการส่งมอบพื้นที่และบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำบางลือให้มีความชัดเจนต่อไป</p>

<p>ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน</p>	<p>(1) ผู้ถูกร้องที่ 3 แจ้งว่า ได้ตรวจสอบหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ของผู้ร้องที่ 1-2 แล้วเป็นเอกสารหลักฐานอันดำเนินการมาโดยถูกต้องครบถ้วน กระบวนการอุปกรณ์โดยชอบด้วยกฎหมาย กรณีตรวจสอบที่ดินของประชาชนในเขตนิคมสร้างตนเองพระแสง เพื่อให้เกิดความชัดเจนในเรื่องแนวเขตระหว่างพื้นที่นิคมสร้างตนเอง กับพื้นที่อ่างเก็บน้ำบางล้ออยู่ระหว่างดำเนินการนั้น ได้แจ้งให้ประชาชนรายอื่นที่มาติดต่อขอรับบริการเกี่ยวกับการจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมอื่น ๆ ได้ทราบเรื่องแนวเขตพิพาท ทราบเพื่อประกอบการตัดสินใจตามข้อสั่งการต่อไป</p> <p>(2) ผู้ถูกร้องที่ 2 แจ้งผลดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(2.1) จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อหารือแนวทางการแก้ไขปัญหาโครงการ อ่างเก็บน้ำบางล้อ เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2565 ณ ห้องประชุมนิคมสร้างตนเองพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี</p> <p>(2.2) รายงานข้อเท็จจริงอ่างเก็บน้ำบางล้อ พร้อมเสนอคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการบริหารจัดการอ่างเก็บน้ำบางล้อ ให้นายอำเภอพระแสง ทราบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป</p> <p>(2.3) รายงานข้อเท็จจริงอ่างเก็บน้ำบางล้อ ให้กองพัฒนาสังคมกลุ่มเป้าหมายพิเศษ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการทราบ</p> <p>(3) ผู้ถูกร้องที่ 1 โดยสำนักงานชลประทานที่ 15 แจ้งว่า โครงการอ่างเก็บน้ำบางล้อ ตั้งอยู่ภายในพื้นที่นิคมสร้างตนเองพระแสง ซึ่งนิคมสร้างพระแสงเป็นโครงการพัฒนาเพื่อความมั่นคงในเขตพื้นที่อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2521 ถูกจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพตามพระราชบัญญัติจัดตั้งนิคมสร้างตนเองพระแสง ในท้องที่อำเภอพระแสง และกิ่งอำเภอชัยบุรี อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม 2536 โดยมอบหมายให้กรมประชาสงเคราะห์ (ปัจจุบันคือกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ) ดำเนินการจัดสรรที่ดินในพื้นที่ บรรจุราษฎรเป็นสมาชิกเข้าทำประโยชน์ในที่ดินนิคม กรมชลประทานเป็นหน่วยงานราชการที่ได้รับมอบหมายภารกิจให้ดำเนินการจัดทำแหล่งน้ำให้กับนิคมสร้างตนเองพระแสงที่จะจัดขึ้น การก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบางล้อก่อสร้างเมื่อ พ.ศ. 2524 ในขั้นตอนการก่อสร้างของกรมชลประทานไม่ได้มีการจัดซื้อที่ดิน เพียงแต่ดำเนินการตามที่นิคมสร้างตนเองพระแสงกำหนดให้ โดยได้มีการขอใช้ที่ดินราชภูร ซึ่งทางนิคมสร้างตนเองพระแสงได้จัดที่ดินแปลงอื่นทดแทนให้ ทั้งนี้ กำหนดให้เจ้าของที่ดินนำเอกสารที่ดินมามอบให้กับผู้ถูกร้องที่ 3 แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่ได้รับเอกสารที่ดินดังกล่าว ภายหลังดำเนินการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำแล้วเสร็จและได้ใช้งานมาระยะหนึ่ง ระดับน้ำเริ่มลดลงทำให้เจ้าของที่ดินบางรายการลับเข้ามาฟื้นฟูที่ดินเดิมของตนและบางรายก็มีการขายให้กับนายทุน</p>
--	--

การดำเนินการแก้ไขปัญหาอ่างเก็บน้ำบางล้อ ได้ดำเนินการดังนี้

(1) เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2553 โครงการชลประทานสุราษฎร์ธานี ได้มอบหมายให้นายพิสิฐ แสงมนี ตำแหน่งนายชลประทาน เข้าร่วมประชุมเรื่องการบูรกรุงที่สาธารณะโดยมีนายรมย์ ชูศรี กำนันตำบลไทรเข็ง นายกัณฑ์พล เบญจพันธ์ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลไทรเข็ง นายธนวัฒน์ ภู่พลับ เจ้าหน้าที่นิคมสร้างตนเองพระแสง และภาคีเครือข่ายเข้าร่วมประชุม ในที่ประชุมมอบหมายให้ นายรมย์ เป็นประธาน ในส่วนการดำเนินการโดยโครงการชลประทานสุราษฎร์ธานี ได้ขอบประมาณซ่อมแซมอาคารระบายน้ำคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อรักษาระดับต้นนำให้ได้ระดับเก็บตามที่ประชุมกำหนดไว้

(2) เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2557 มีการประชุมหารือ เพื่อหาทางออกไม่ให้เกิดผลกระทบกับสวนปาล์มน้ำมัน ซึ่งมีราชบูรกรุกอยู่ในเขตอ่างเก็บน้ำในที่ประชุมให้รักษาระดับน้ำเก็บกักคงเดิม แต่ขยายฐานให้กว้างกว่าเดิม โครงการชลประทานสุราษฎร์ธานี ได้แก้ไขเพื่อลดผลกระทบพื้นที่รอบเขตอ่างเก็บน้ำ โดยลดระดับอาคารระบายน้ำลั่นลงจากเดิม 0.60 เมตร

สำหรับกรณีมีราชบูร จำนวน 10 ราย ได้ขอพระราชทานความช่วยเหลือเนื่องจากได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบางล้อ โดยอ้างว่ามีสาเหตุมาจากการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำบางล้อ ส่งผลกระทบให้เกิดน้ำท่วมขังเป็นวงกว้างและเป็นเวลานานสร้างความเสียหายต่อต้นปาล์มน้ำมันในสวนปาล์มของราชบูร ซึ่งในปัญหาเดียวกันนี้มีราชบูร 8 ใน 10 ราย ได้ร้องเรียนต่อ กรม อ้างว่าได้รับความเดือดร้อนจากการสร้างอ่างเก็บน้ำบางล้อ มีน้ำท่วมขังในที่ดินทำกินเกือบตลอดทั้งปี เป็นเหตุให้พืชผลทางการเกษตรได้รับความเสียหายโดยเฉพาะต้นปาล์ม มีการยืนต้นตายไม่สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้

(3) สำนักงานชลประทานที่ 15 มอบหมายโครงการชลประทานสุราษฎร์ธานี ประสานงานร่วมกับนิคมสร้างตนเองพระแสง และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามข้อเสนอแนะของ กรม. ซึ่งได้มีการประชุมหารือเพื่อมาตราการบรรเทาความเดือดร้อนจากการสร้างอ่างเก็บน้ำบางล้อ เมื่อวันพุธที่ 11 พฤษภาคม 2565 โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการทำงานหรือคณะกรรมการ ประกอบด้วย โครงการชลประทานสุราษฎร์ธานี นิคมสร้างตนเองพระแสง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนของผู้ได้รับผลกระทบ กลุ่มผู้ใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำบางล้อร่วมกันตรวจสอบข้อเท็จจริงทั้งหมด และในส่วนโครงการชลประทานสุราษฎร์ธานีได้มอบหมายเจ้าหน้าที่เข้าสำรวจขอบเขตอ่างเก็บน้ำ โดยกำหนดระดับเส้นชั้นความสูงที่ระดับเก็บกักและระดับน้ำสูงสุดลงในแผนที่ ระหว่างที่ดินที่มีผู้ได้รับผลกระทบเพื่อจะได้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ประเด็นข้อขัดแย้งเกี่ยวกับขอบเขตอ่างเก็บน้ำและเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป ดังนั้น จึงอยู่ระหว่างการแก้ไขปัญหาร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กรนที่ 9 เสรีภาพในการปฏิบัติตามหลักศาสนา กรณีกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องไม่อนุญาตให้นักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลามแต่งกายตามหลักศาสนา (รายงานฯ ที่ 197/2564)

ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องนับถือศาสนาอิสลาม และเป็นนักศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาล มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น วิทยาเขตวชิรพล ได้รับทราบก่อนฝึกงานว่า คณะพยาบาลศาสตร์ห้ามมิให้นักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลามแต่งกายด้วยชุดอิสลามในขณะฝึกงานและให้แต่งกายตามเครื่องแบบที่กำหนด
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในภาคการศึกษา เช่น มหาวิทยาลัยที่เปิดทำการสอนในคณะพยาบาลศาสตร์ทั้งเอกชนและรัฐบาล รวมถึงโรงพยาบาลของรัฐที่ต้องรับนักศึกษาของคณะพยาบาลศาสตร์เข้าฝึกงาน และกระทรวงสาธารณสุขต่าง ๆ ให้ข้อมูลสอดคล้องไปในทางเดียวกันเกี่ยวกับแนวทางการแต่งกายด้วยชุดอิสลามตามหลักศาสนาอิสลาม ใน การฝึกงานของนักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ ว่าไม่มีบทบัญญัติห้ามมิให้นักศึกษาแต่งกายตามหลักศาสนา เพียงแต่อาจกำหนดลักษณะเฉพาะเพิ่มเติมเพื่อให้การแต่งกายไม่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานและเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย ซึ่งที่ผ่านมาจยังไม่พบปัญหาการติดเชื้อหรือปัญหาอื่นได้ยังเนื่องมาจากการแต่งกายด้วยชุดอิสลามในการปฏิบัติหน้าที่ของพยาบาลหรือนักศึกษาฝึกงาน แต่ในกรณีดังกล่าวผู้ถูกร้องไม่ได้มีหนังสือชี้แจงข้อเท็จจริงต่อสำนักงาน กสม. เพื่อพิจารณาเพิ่มเติม ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาจากหนังสือชี้แจงของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือร้องเรียนและถ้อยคำของผู้ร้องที่ 1 และผู้ร้องที่ 2 ประกอบข้อกำหนด มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น พ.ศ. 2563 ซึ่งปรากฏว่า ระบุเบียบดังกล่าวได้กำหนดการแต่งกายไว้ในลักษณะเดียว โดยมิได้กำหนดการแต่งกายของนักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลาม ไว้โดยเฉพาะ ถึงแม้มा�ตรา 11 แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 จะให้อำนาจมหาวิทยาลัยในการกำหนดเครื่องแบบนักศึกษาหรือการแต่งกายของนักศึกษาแต่ระบุเบียบดังกล่าวควรอยู่ภายใต้เจตนามั่นเดียวกันกับที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 อันเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทย รวมถึงที่กติการะห่วงประเทศไทยว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง และกติการะห่วงประเทศไทยว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ได้ให้การรับรองและคุ้มครองไว้ ดังนั้น เมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกร้องมีการจำกัดสิทธิของนักศึกษาในการแต่งกายตามหลักศาสนา ยังไม่เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนดังกล่าว จึงเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และให้มีข้อเสนอแนะมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไข การละเมิดสิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36

<p>มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>	<p>(1) ให้ผู้ถูกร้องทำหนดรับเบียบหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการแต่งกายของคณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการพยาบาล ให้สามารถแต่งกายตามหลักศาสนาได้ในขณะลงพื้นที่ฝึกงานในชุมชนและโรงพยาบาล โดยอาจกำหนดลักษณะเฉพาะเพิ่มเติมเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย ทั้งนี้ เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งตามหลักที่ศาสนากำหนด (2) ให้กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2.1) กำหนดรับเบียบหลักเกณฑ์กลางเกี่ยวกับข้อบังคับในการแต่งกายของนักศึกษาตามหลักศาสนาในคณะต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องมีการฝึกงานนอกสถานที่โดยให้มหาวิทยาลัยจากกำหนดลักษณะเฉพาะไว้เพื่อความปลอดภัยแก่บุคคลอื่นหรือผู้ป่วยเท่าที่จำเป็น และแจ้งเวียนไปยังมหาวิทยาลัยที่อยู่ในกำกับดูแลให้ยึดถือปฏิบัติตามโดยเคร่งครัด (2.2) กำหนดให้มหาวิทยาลัยที่อยู่ในสังกัดทุกแห่งเปิดเผยข้อมูลระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ก่อนเข้าศึกษาในสถานศึกษานั้น ๆ</p>
<p>ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</p>	<p>(1) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แจ้งว่า ได้แจ้งมหาวิทยาลัยเเวสเทิร์นให้ทราบลึกลงการตรวจสอบฯ ของ กสม. แล้ว และขอให้มหาวิทยาลัยดำเนินการเกี่ยวกับการออกระเบียบและข้อบังคับการแต่งกายของนักศึกษาที่นับถือศาสนาอิสลามให้เป็นไปตามหลักศาสนาและไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ได้จัดทำหนังสือขอความร่วมมือสถาบันอุดมศึกษา ในสังกัดของรัฐในกำกับของรัฐ และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนทุกแห่งซึ่งอยู่ในสังกัดของกระทรวงการอุดมศึกษาฯ เปิดเผยข้อมูลระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีโอกาสได้ศึกษาระเบียบ/ข้อบังคับต่าง ๆ ก่อนเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา¹ (2) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แจ้งว่า พิจารณาแล้วเห็นว่า สถาบันมหาวิทยาลัยเเวสเทิร์นมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 34 (2) แห่งพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2546 ในการออกข้อกำหนด ระเบียบ และข้อบังคับเกี่ยวกับการดำเนินงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จึงได้แจ้งนายกภารมหัววิทยาลัยเเวสเทิร์นขอให้พิจารณาข้อเสนอแนะมาตรการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนตามที่ กสม. เสนอ และให้แจ้งผลดำเนินการไปยังสำนักงาน กสม. ทราบโดยต่อ</p>

กรณีที่ 10 สิทธิชุมชน กรณีกล่าวอ้างว่าได้รับความเดือดร้อนจากการประกอบกิจการโรงงาน (รายงานฯ ที่ 200/2564)

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ประกอบกิจการโรงงาน เกี่ยวกับแม่พิมพ์โลหะและผลิตชิ้นส่วนไฟเบอร์กลาสสำหรับรถยนต์และรถบรรทุกของบริษัท เอ็ม.เอ.เอส.ชิน ไทย จำกัด ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลทุ่งขวาง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ส่งผลกระทบต่อผู้ร้องและประชาชนที่อยู่บริเวณใกล้เคียง เนื่องจากมีกลิ่นเหม็นฝุ่นละออง และสารเคมีจากการพ่นสี ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อต้นไม้และพืชผลทางการเกษตร ปัจจุบันปัญหายังไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรี (ผู้ถูกร้องที่ 2) จะได้มีคำสั่งให้บริษัท เอ็ม.เอ.เอส.ชิน ไทย จำกัด (ผู้ถูกร้องที่ 1) แก้ไขปรับปรุงโรงงาน และจัดให้มีการตรวจวัดคุณภาพอากาศบริเวณโดยรอบโรงงาน และพบว่ามีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานแล้วก็ตาม แต่จากการตรวจสอบและติดตามผลการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน ผู้ร้องและประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงแจ้งว่า ยังคงได้รับผลกระทบเรื่องกลิ่นเหม็นฝุ่นละออง และเสียงดังจากการประกอบกิจการของผู้ถูกร้องที่ 1 เนื่องจากพื้นที่โรงงานของผู้ถูกร้องที่ 1 ตั้งอยู่ติดกับบ้านของผู้ร้อง และใกล้เคียงกับบ้านเรือนของประชาชนหลายครัวเรือน ผู้ร้องและประชาชนดังกล่าวจึงยอมมีอาจหลีกเลี่ยงผลกระทบจากการกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในโรงงานของผู้ถูกร้องที่ 1 ได้โดยบ้านเรือนของผู้ร้องและประชาชนบางรายจำต้องปิดประตูและหน้าต่างไว้เก็บตลอดเวลา ในบางครั้งจำเป็นต้องใส่หน้ากากอนามัยอยู่ภายในบ้าน และบางวันที่ผู้ถูกร้องที่ 1 ประกอบกิจการโรงงานล่วงเวลาไปถึง 20.00 นาฬิกา ประชาชนจะได้รับผลกระทบเรื่องเสียงและกลิ่นเหม็นไปจนถึงเวลาดึก ซึ่งรบกวนต่อการอยู่อาศัยและพักผ่อนหลับนอนตามวิถีชีวิตปกติของชุมชนชนบทกรณีดังกล่าวจึงเห็นว่า การประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ 1 ได้ส่งผลกระทบและสร้างความเดือดร้อนรำคาญให้แก่ผู้ร้องและประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณใกล้เคียง ซึ่งมีผลโดยตรงต่อความสามารถที่จะอยู่อาศัยในบ้านเรือนของประชาชนตามปกติสุข อันเป็นสาธารณสุขสำคัญของสิทธิในมาตรฐานการครองชีพในที่อยู่อาศัย รวมทั้งกระทบต่อการดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพกายและสุขภาพจิต และสิทธิในการดำเนินชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>อย่างไรก็ตาม แม้ประเด็นตามข้อร้องเรียนจะเกี่ยวข้องโดยตรงกับการประกอบกิจการโรงงาน ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 แต่การจัดการเหตุเดือดร้อนรำคาญและการควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เป็นอีกหนึ่งกลไกที่จะช่วยบรรเทาและแก้ไขผลกระทบหรือความเดือดร้อนที่เกิดขึ้นต่อประชาชน ซึ่งในเรื่องดังกล่าวพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535</p>

	<p>ได้ให้อำนาจของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการระงับ กำจัด และควบคุมเหตุเดือดร้อนร้าย รวมถึงกำกับดูแลการประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ ซึ่งข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบพบว่า ผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ 1 ตามคำร้องนี้อาจมีลักษณะเข้าข่ายเป็นเหตุเดือดร้อนร้ายตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 แต่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวางในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นยังไม่ได้มีการพิจารณาหรือใช้อำนาจตามกฎหมายดังกล่าวเพื่อระงับเหตุเดือดร้อนร้ายดังกล่าว</p> <p>นอกจากนี้ ในประเด็นการพิจารณาความเหมาะสมสมและทำเลที่ตั้งของโรงงานของผู้ถูกร้องที่ 1 แม่ผู้ถูกร้องที่ 2 จะได้พิจารณาแล้วเห็นว่าที่ตั้งไม่ขัดหรือต้องห้ามตามกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 หมวด 2 ข้อ 2 และกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง แต่ในส่วนนี้ผู้ทรงคุณวุฒิของ กสม. ได้ให้ข้อสังเกตว่า ในการพิจารณาทำเลที่ตั้งของโรงงาน นอกจากพื้นที่อ่อนไหว (sensitive area) ตามข้อ 2 ของกฎกระทรวงดังกล่าวแล้ว ควรหมายความรวมถึงบ้านพักอาศัยที่ว่าไปของประชาชนและบริบทของชุมชนด้วย กรณีจึงเป็นหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตประกอบกิจการโรงงานที่ต้องใช้ดุลพินิจในการพิจารณาอย่างรอบด้านและคำนึงถึง มิติด้านสิทธิมนุษยชนควบคู่กันไปเพื่อเป็นหลักประกันในการคุ้มครองสิทธิในสิ่งแวดล้อม ที่ดีและยั่งยืนของประชาชน ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหาการละเมิด สิทธิมนุษยชน จึงให้มีข้อเสนอแนะมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ 3 นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง ผู้ถูกร้องที่ 2 อำเภอ พนัสนิคม และผู้ถูกร้องที่ 1 คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดชลบุรี และกรมป้องกันฯ ดูตสาหกรรม ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และ (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) และ (3) ประกอบมาตรา 36 และมาตรา 42</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>(1) ให้ผู้ถูกร้องที่ 3 ทบทวนการอนุญาตประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพของผู้ถูกร้องที่ 1 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2564 โดยแจ้งให้ผู้ถูกร้องที่ 1 จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนให้ครบถ้วนตามขั้นตอนของประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์ในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่เกี่ยวข้อง พ.ศ. 2561 และใน การดำเนินการดังกล่าวจะต้องให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับ การประกอบกิจการและแนวทางในการป้องกันและลดผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดเหตุร้าย รวมถึงผลกระทบต่อสภาวะความเป็นอยู่ที่เหมาะสมกับการดำรงชีพของประชาชน ชุมชน หรือสิ่งแวดล้อม และนำเสนอข้อห่วงกังวลและข้อคิดเห็นของประชาชนไปพิจารณา กำหนดเป็นแนวทางการป้องกันเหตุเดือดร้อนร้าย หรือผลกระทบอย่างเป็นรูปธรรม และ</p>

	<p>ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมกิจการประเพณีดังกล่าว ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวาง ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดมาตรการป้องกันเหตุเดือดร้อนรำคาญหรือแนวทางการป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนเป็นเงื่อนไขท้ายใบอนุญาตดังกล่าว รวมทั้งบังคับใช้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 โดย Özellikle</p> <p>(2) ให้ผู้ถูกร้องที่ 2 ในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ร่วมกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขวางในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ติดตามการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจากการประกอบกิจการโรงงานของผู้ถูกร้องที่ 1 โดยการจัดทำแผนการตรวจสอบและติดตามอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง รวมทั้งอาจกำหนดมาตรการแก้ไขและบรรเทาผลกระทบเพิ่มเติม อาทิ เสนอให้ผู้ถูกร้องที่ 1 จัดทำม่านน้ำในห้องพ่นสี ติดตั้งระบบบำบัดกลิ่นเหม็นเพิ่มเติมด้วยถังแยกทิเวตเทต คาร์บอน (Activated carbon) จัดให้มีการตรวจหาฝุ่นไยแก้วอย่างสม่ำเสมอ จัดให้มีระบบการรายงานปริมาณการใช้ การจัดเก็บและการกำจัดของเสียที่เกิดจากสารเคมีที่เป็นวัตถุอันตราย ทั้งนี้ ให้ประชาสัมพันธ์แผนการตรวจสอบและติดตามการดำเนินการดังกล่าวด้วย</p> <p>(3) ให้อำเภอพนัสนิคมแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างผู้แทนผู้ถูกร้องที่ 1 ผู้แทนหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง และผู้แทนประชาชน เพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกัน ทั้งในเรื่องการป้องกันผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงาน การทำงานล่วงเวลา ซองทางการติดต่อสื่อสารหรือแจ้งเหตุเดือดร้อนรำคาญ รวมถึงมาตรการเยียวยาความเสียหายกรณีที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม หรือเรื่องอื่นที่จะเป็นประโยชน์ต่อการอยู่ร่วมกันอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการจัดการและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนอันจะมีผลโดยตรงต่อสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและมาตรฐานการครองชีพของประชาชน ตามที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญและหนังสือสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน ที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม</p>
ข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางในการ	<p>(1) ให้คณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัดชลบุรีให้คำปรึกษาและแนะนำต่อผู้ถูกร้องที่ 3 ในเรื่องปฎิบัติหน้าที่ในการแก้ไขปัญหาเหตุเดือดร้อนรำคาญ การอนุญาตและควบคุมกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไข</p>

ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>เพิ่มเติม รวมทั้งให้คำแนะนำหรือข้อควรปฏิบัติในการปรับตัวและป้องกันผลกระทบระยะยาวต่อสุขภาพกายและจิตใจแก่ผู้ร้องและประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณใกล้เคียงของผู้ถูกร้องที่ 1 โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุ เด็ก และผู้ที่มีโรคประจำตัว</p> <p>(2) ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมนำแผนปฏิบัติการระดับชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2562–2565) แผนปฏิบัติการด้านชุมชน ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม และหลักการซึ่งแนะนำของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน: การปฏิบัติตามกรอบการคุ้มครอง เคารพ และเยียวยา (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the Protect, Respect and Remedy Framework (2011): UNGPs) ไปปรับใช้ในกระบวนการพิจารณาอนุญาตการประกอบกิจการโรงงาน โดยอาจกำหนดให้มีการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน ควบคู่ไปกับการพิจารณาเงื่อนไขด้านอื่น ๆ โดย Özellikle การกำหนดพื้นที่ที่เหมาะสม (Zoning) และการพิจารณาประเด็นพื้นที่อ่อนไหว (Sensitive area) ทั้งนี้ เพื่อให้ประเภทกิจการโรงงานที่จะอนุญาตนั้นมีความเหมาะสมสมกับบริบทของชุมชนและวิถีชีวิตประชาชนในแต่ละพื้นที่ ต่อไป</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>อำเภอพนัสนิคม แจ้งว่า ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาด้านมลพิษทางอากาศ กลืนเหม็น และเหตุเดือดร้อนรำคาญจนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดชลบุรีได้ยกเลิกคำสั่งตามมาตรา 37 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ให้ผู้ถูกร้องที่ 1 สามารถประกอบกิจการต่อไปได้แล้ว ในกรณี อำเภอพนัสนิคมได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการหาแนวทางแก้ไขปัญหาและการป้องกันผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงาน เพื่อการอยู่อาศัยร่วมกันของประชาชนในพื้นที่อย่างยั่งยืน</p>

กรณีที่ 11 เสรีภาพในการชุมนุม อันเกี่ยวเนื่องกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย สิทธิในกระบวนการยุติธรรม สิทธิเด็ก สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน สิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว และเสรีภาพในการเดินทาง กรณีการชุมนุมทางการเมืองในระหว่างเดือนกรกฎาคม–กันยายน 2564 (รายงานฯ ที่ 203-214/2564)

ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ใช้อำนาจโดยมิชอบในการแทรกแซง จำกัดเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ และสลายการชุมนุมโดยใช้ความรุนแรง ทั้งการใช้กำลังเชิงกายภาพ การฉีดน้ำ การใช้แก๊สน้ำตา และกระสุนยางในเหตุการณ์การชุมนุมทางการเมืองในห้วงเวลาระหว่างเดือนกรกฎาคม–กันยายน 2564
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาและมีความเห็น ดังนี้</p> <p>(1) การจัดการและการควบคุมดูแลการชุมนุมของรัฐ เห็นว่า การจัดการและการควบคุมดูแลการชุมนุมของรัฐ ในกรณีการชุมนุมทางการเมืองระหว่างเดือนกรกฎาคม</p>

	<p>-กันยายน 2564 เป็นช่วงที่ประเทศไทยอยู่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ระลอกที่ 3) โดยรัฐบาลอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มีแนวโน้มเป็นการห้ามการชุมนุมแบบเหมารวม และห้ามชุมนุมโดยเด็ดขาด ไม่ได้สัดส่วนระหว่างการเสรีภาพในการชุมนุมกับความปลอดภัยสาธารณะหรือการป้องกันภัยทางสาธารณสุข</p> <p>(2) การใช้กำลังของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการควบคุมดูแลการชุมนุม เห็นว่า การใช้เครื่องมือควบคุมฝุ่นชน เช่น การใช้กระบอก การใช้รถควบคุมฝุ่นชนฉีดน้ำแรงดันสูง การใช้แก๊สน้ำชา การใช้กระสุนยางเป็นการกระทำที่ไม่เป็นไปตามหลักปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ ตำรวจในการใช้เครื่องมือควบคุมฝุ่นชนตามแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2558 และไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติตัวนิสิติธิมชุยชนขององค์การสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่อต้าน การบังคับใช้กฎหมาย</p> <p>(3) การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เห็นว่า การดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมต้องคำนึงถึงหลักการพื้นฐานในการใช้เสรีภาพของประชาชน ตามที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และ กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง โดยพิจารณาแยกเป็น 4 กรณี ดังนี้</p> <p>(3.1) การใช้เครื่องพันธนาการและการควบคุมตัว ต้องกระทำโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ และไม่เป็นการประจานเด็กหรือเยาวชน และห้ามใช้วิธีการเกินกว่า ที่จำเป็น</p> <p>(3.2) การแจ้งสิทธิให้แก่ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหา ให้ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาได้รับสิทธิต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด</p> <p>(3.3) ขอกล่าวหาและฐานความผิด ควรพิจารณาถึงความได้สัดส่วนและความจำเป็นในการใช้มาตรการรักษาความสงบเรียบร้อยกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและการแสดงความเห็นทางการเมือง</p> <p>(3.4) การปล่อยชั่วคราว ใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการปล่อยชั่วคราว โดยยึดหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด</p> <p>(4) การใช้เสรีภาพในการชุมนุมของประชาชน เห็นว่า รูปแบบการชุมนุมอาจมีอิทธิพลส่วนใหญ่ยังคงใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ส่วนรูปแบบการชุมนุมที่ไม่มีกลุ่มหรือแกนนำที่ชัดเจนพบว่ามีการใช้กำลังหรือสิ่งเทียมอาวุธตอบโต้เจ้าหน้าที่ ตำรวจ ไม่ใช่การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ</p> <p>(5) ผลกระทบและการเยียวยาความเสียหาย เห็นว่า การเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมทางการเมืองในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายหรือระเบียบรองรับผู้ได้รับผลกระทบ</p>
--	--

	<p>จากเหตุการณ์ความรุนแรงหรือความขัดแย้งทางการเมืองเป็นการเฉพาะที่ซัดเจน ในอดีตหลายครั้งใช้การดำเนินการโดยมติคณะกรรมการรัฐมนตรีเป็นหลักซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการเมียวยาที่แตกต่างกัน</p> <p>(6) การคุ้มครองเด็กในสถานการณ์ชุมนุม เห็นว่า เจ้าหน้าที่ของรับไม่มีการแยกและกลุ่มเด็กออกจากกลุ่มผู้ใหญ่ ทั้งเรื่องการใช้กำลัง และปัญหาด้านกระบวนการยุติธรรม</p>
มาตรการหรือแนวทาง ที่เหมาะสมในการป้องกัน หรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชน	<p>สำนักงานตำรวจแห่งชาติต้องดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) งดเว้นการใช้ลวดทึบเพลงແลบหนามเป็นเครื่องมือควบคุมผู้งงชน และพิจารณา ปรับปรุงแก้ไขประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง เครื่องมือควบคุมผู้งงชนในการชุมนุม สาธารณะ ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2558 เพื่อให้สอดคล้องตามแนวปฏิบัติต้านสิทธิมนุษยชน ของสหประชาชาติว่าด้วยการใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่ำในการบังคับใช้กฎหมาย (United Nations Human Rights Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement)</p> <p>(2) กำชับเจ้าหน้าที่สำรวจให้หลีกเลี่ยงการใช้กำลังในการรักษาความสงบเรียบร้อย ในการชุมนุมโดยเคร่งครัด และต้องไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการสร้างเงื่อนไข หรืออาจเป็นเหตุที่ก่อให้เกิดความตึงเครียดโดยไม่จำเป็น ซึ่งอาจนำไปสู่การไม่ให้ความ ร่วมมือ การตอบโต้ หรือแม้กระทั่งการทำให้เกิดการประทะกันระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจกับ ผู้ชุมนุม</p> <p>(3) ปรับปรุงวิธีปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สำรวจชุดควบคุมผู้งงชนในการใช้กำลัง และ การใช้เครื่องมือควบคุมผู้งงชน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแผนการดูแล การชุมนุมสาธารณะ ตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 และคู่มือ การปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแนวปฏิบัติต้านสิทธิมนุษยชนของสหประชาชาติว่าด้วย การใช้อาวุธที่มีความร้ายแรงต่ำในการบังคับใช้กฎหมาย (United Nations Human Rights Guidance on Less-Lethal Weapons in Law Enforcement) ในกรณีที่มีเหตุ ความจำเป็นที่มีอาจหลีกเลี่ยงได้เพื่อยุติเหตุความรุนแรงที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ ควรมีการกำกับดูแล ควบคุมและสั่งการตามลำดับชั้นบังคับบัญชาโดยเคร่งครัด รวมทั้งต้องกำชับให้เจ้าหน้าที่ สำรวจผู้ปฎิบัติงานใช้ความระมัดระวังอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการใช้กำลังเข้าจับกุมผู้ชุมนุม ต้องเหมาะสมและพอดีกับพฤติกรรมของผู้ถูกจับกุม และให้ปฏิบัติต่อ ผู้ถูกจับกุมซึ่งเป็นเด็กและเยาวชนอย่างเหมาะสม ตลอดจนระมัดระวังเพื่อไม่ให้ผู้ที่ไม่มี ส่วนเกี่ยวข้อง เช่น สื่อมวลชน ผู้สังเกตการณ์ ผู้ปฎิบัติหน้าที่ทางการแพทย์ในพื้นที่ การชุมนุม และประชาชนโดยทั่วไป ได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ สำรวจด้วย</p> <p>(4) เร่งรัดดำเนินการสืบสวนสอบสวนหากข้อเท็จจริงเพื่อนำตัวบุคคลผู้กระทำความผิด มาดำเนินคดีตามกฎหมายทุกราย ไม่ว่าผู้ถูกกล่าวหาจะเป็นฝ่ายผู้ชุมนุมหรือเจ้าหน้าที่ สำรวจ ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อเจ้าหน้าที่สำรวจที่เป็น</p>

	<p>ผู้รับผิดชอบในการออกคำสั่งและเจ้าหน้าที่ที่ตรวจผู้ปฏิบัติงานที่ใช้กำลังและเครื่องมือควบคุมผู้ชักจูงซึ่งไม่เป็นไปตามหลักปฏิบัติที่กำหนดไว้ในแผนการดูแลการชุมนุมสาธารณะตามพระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. 2558 และคู่มือการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องตามสัดส่วนความรับผิดชอบการกระทำ</p> <p>(5) งดเว้นการใช้เครื่องพันธนาการในการจับกุมเด็กและเยาวชนทั้งในขณะที่จับกุมและระหว่างควบคุมตัว เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการจับกุมและควบคุมตัวเด็กและเยาวชนเด็กและเยาวชนที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัว และวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 รวมทั้งสอดคล้องกับอนุสัญญาฯว่าด้วยสิทธิเด็ก (Convention on the Rights of the Child: CRC)</p> <p>(6) ห้ามนำตัวเด็กไปไว้ในห้องคุมขัง ในกรณีที่จำเป็นต้องกำหนดสถานที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะ ในลักษณะที่ไม่ใช่การกักขังในห้องคุมขัง โดยต้องแยกพื้นที่ควบคุมตัวเด็กและเยาวชนต่างหากจากผู้ใหญ่ เช่น สถานฝึกอบรม สถานบำบัดพื้นฟู หรือสถานที่อื่นที่เหมาะสม ทั้งนี้ เมื่อมีการควบคุมตัวเด็กและเยาวชน เจ้าหน้าที่ของรัฐต้องเปิดเผยสถานที่แห่งนั้นให้สาธารณชนทราบโดยทันที โดยพิจารณาภายใต้หลักประโยชน์สูงสุดของเด็กและเยาวชน</p> <p>(7) ในกรณีที่มีผู้ถูกควบคุมตัวจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองจำนวนมาก หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นที่จะต้องจัดสถานที่ควบคุมขึ้นพิเศษเป็นการเฉพาะคราวนั้น เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการหรือจัดให้ผู้ถูกจับกุมทุกคนได้รับสิทธิที่พึงมีตามกระบวนการยุติธรรม และควรหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ อันเป็นการขัดขวางการใช้สิทธิของผู้ถูกจับกุมในการได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย เช่น การไม่อนุญาตให้หน่วยความเข้าพบในทันที การจำกัดการเข้ายุบหรือติดต่อกับญาติ รวมถึงการยึดโทรศัพท์เคลื่อนที่หรืออุปกรณ์ติดต่อสื่อสารของผู้ถูกจับกุม</p>
ข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางในการ ส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน รวมทั้ง ข้อเสนอแนะในการแก้ไข ¹ ปรับปรุงกฎหมายเพื่อให้ สอดคล้องกับหลักสิทธิ มนุษยชน	<p>(1) ให้คณารัฐมนตรีพิจารณาดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1.1) หลีกเลี่ยงการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ในกรณีควบคุมดูแลความสงบเรียบร้อยในการชุมนุม เนื่องจากวัตถุประสงค์ของการใช้พระราชกำหนดดังกล่าวเป็นไปเพื่อป้องกันภัยร้ายแรงที่กระทบต่อกำลังด้านความมั่นคง ไม่อาจนำไปใช้ในการชุมนุมทางการเมืองในลักษณะทั่วไปได้ เพราะอาจก่อให้เกิดการจำกัดหรือลดถอนการใช้เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เว้นแต่การชุมนุมนั้นได้แปรเปลี่ยนไปสู่สถานการณ์วิกฤต หรือการจลาจลที่กระทบต่อความมั่นคง</p> <p>(1.2) เร่งรัดการจัดทำกฎหมายหรือระเบียบกลางที่กำหนดเงื่อนไขและวิธีการในการช่วยเหลือเยียวยาที่ครอบคลุมทุกกรณี เพื่อเป็นแนวปฏิบัติหรือมาตรฐานกลางซึ่งครอบคลุมรวมถึงการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง</p>

	<p>โดยมอบหมายกระทรงยุติธรรม โดยสำนักกิจการยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพิจารณาศึกษาและจัดทำกฎหมายดังกล่าว ทั้งนี้ ให้นำแนวทางปฏิบัติและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาตามติคงะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 กรกฎาคม 2559 และวันที่ 13 มิถุนายน 2560 มาพิจารณาประกอบด้วย</p> <p>(1.3) มอบหมายให้หน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรงดำเนินการให้มีการจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมชุมชนทุกฝ่าย รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสำรวจทางออกร่วมกันและเปิดพื้นที่ในการใช้สิทธิและเสรีภาพ โดยปราศจากความรุนแรง ทั้งทางร่างกายและจิตใจ</p> <p>(2) ให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนให้ครอบคลุมการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง โดยให้คณะกรรมการกองทุนยุติธรรมพิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้ขอรับความช่วยเหลือจากการกระทำละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองเป็นผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ ตามข้อ 9 (5) ของระเบียบคณะกรรมการกองทุนยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนหรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน พ.ศ. 2559 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ในระหว่างการจัดทำกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องกับเงื่อนไขและวิธีการ ช่วยเหลือเยียวยาที่ครอบคลุมทุกกรณี ยังไม่แล้วเสร็จ</p> <p>(3) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(3.1) กำหนดแนวทางปฏิบัติให้การควบคุมและจัดการการชุมนุมครัวต้องกระทำโดยเจ้าหน้าที่ตำรวจนายเครื่องแบบ และหลีกเลี่ยงการใช้เจ้าหน้าที่นอกเครื่องแบบมาเป็นผู้ควบคุมหรือจัดการการชุมนุม</p> <p>(3.2) กำชับให้เจ้าหน้าที่ซึ่งมีอำนาจบังคับใช้กฎหมายตามกระบวนการยุติธรรมปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกจับและผู้ต้องหาอย่างเคร่งครัด ทั้งการแจ้งสิทธิและให้สิทธิแก่ผู้ถูกจับและผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยเฉพาะสิทธิในการพบและปรึกษาทนายความเป็นการเฉพาะตัว เพื่อเป็นการประกันสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิต และร่างกาย ซึ่งได้รับการรับรองและคุ้มครองไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง</p> <p>(3.3) กำชับแนวทางปฏิบัติต่อการดำเนินคดีกับแกนนำหรือผู้ชุมนุม อันสืบเนื่องมาจากการใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมและการแสดงออกทางการเมือง โดยให้ดำเนินการอย่างระมัดระวังซึ่งต้องคำนึงถึงความได้สัตส่วนและความจำเป็น</p>
--	--

	<p>ตามแต่ละกรณี โดยควรหลีกเลี่ยงการตั้งข้อหาหรือฐานความผิดที่เป็นการจำกัดหรือสร้างภาระแก่ผู้ใช้สิทธิและเสรีภาพดังกล่าวเกินสมควรแก่เหตุ</p> <p>(3.4) ประชาชนมัพน์หรือเปิดช่องทางให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบหรือได้รับความเสียหายจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่สำรวจในการใช้กำลังเข้าควบคุมดูแล การชุมนุมและการใช้กำลังเข้าจับกุมที่เกินกว่าความจำเป็นและไม่ได้สัดส่วน สามารถยื่นคำขอให้มีการเยียวยาและชดใช้ค่าสินไหมทดแทน ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่</p> <p>(4) โดยคำนึงถึงความมีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถดีของศาลยุติธรรม แต่เพื่อประโยชน์ในภาพรวม เห็นควรเสนอแนะให้ศาลยุติธรรมพิจารณากำหนดแนวทางการใช้ดุลยพินิจเกี่ยวกับการพิจารณาปล่อยชั่วคราว โดยยึดหลักการให้สันนิษฐาน ไว้ก่อนว่า ผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดจนกว่าจะมีคำพิพากษาถึงที่สุดว่าได้กระทำความผิด และหลักการที่ว่า ทุกคนพึงมีสิทธิได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวระหว่างพิจารณาคดี ตามที่รัฐธรรมนูญและกติกรรมระหว่างประเทศตราด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ให้การรับรองและคุ้มครองไว้มาพิจารณาประกอบประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาด้วย อีกทั้ง ควรพิจารณามาตรการอื่นแทนการคุมขัง เช่น การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ติดตามตัว (Electronic Monitoring: EM)</p>
ข้อเสนอแนะต่อการจัดการชุมนุม	การจัดการชุมนุมต้องเป็นไปโดยสงบ ปราศจากอาวุธและสิ่งเทียมอาวุธ โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ทั้งสิทธิของบุคคลอื่นและความรับผิดชอบต่อผู้เข้าร่วม การชุมนุม ต้องมีการประเมินความเสี่ยงจากอันตรายจากการชุมนุมทางการเมือง และการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเหตุอื่นใด โดยเฉพาะการสร้างพื้นที่ ปลอดภัยให้แก่เด็กและเยาวชน รวมทั้งควรมีช่องทางการสื่อสารระหว่างผู้จัดการชุมนุมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้การชุมนุมเป็นไปตามหลักสามัคคี
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี แจ้งว่า รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครีอิง) สั่งและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรีได้มีคำสั่งมอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม เป็นหน่วยงานหลักรับเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษาแนวทาง และความเหมาะสมของข้อเสนอแนะดังกล่าว โดยให้กระทรวงยุติธรรมสรุปผลการพิจารณา ดำเนินการดังกล่าวในภาพรวมแล้วส่งให้สำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง เพื่อนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป ต่อมาสำนักเลขานุการคณะกรรมการรัฐมนตรี มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๖๔ แจ้งว่า กระทรวงยุติธรรม โดยกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพขอขยายระยะเวลาการดำเนินการตามข้อสั่งการ</p> <p>(2) สำนักงานศาลยุติธรรม แจ้งว่า ศาลยุติธรรมมีหลักการสำคัญอยู่ภายใต้บังคับ หลักเกณฑ์ในคดีอาญา ให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิด และก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลได้กระทำความผิด จะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมอ</p>

	<p>ผู้กระทำความผิดมีได้ และในคดีอาญาข้อประกันของผู้ต้องหาหรือจำเลยต้องได้รับการพิจารณาและจะเรียกหลักประกันจนเกินครัวแก่กรณีมีได้ การไม่ให้ประกันต้องเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ อันเป็นหลักประกันแห่งสิทธิของประชาชน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย 2560 มาตรา 29 การที่ศาลยุติธรรมมีอิสระในการใช้อำนาจดุลพินิจ เกี่ยวกับการอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวนั้นเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 108-108/1 ในกรณีดังกล่าวศาลยุติธรรมได้ขยายโอกาสให้ผู้ต้องหาหรือจำเลยเข้าถึงสิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวมากขึ้น เห็นได้จากการที่ประธานศาลฎีกา ออกคำแนะนำประยุกต์ใช้ดุลพินิจของผู้พิพากษาในการพิจารณาและมีคำสั่งข้อประกันโดยมุ่งลดการเรียกหลักประกัน ลดความเหลื่อมล้ำและการคุมขัง ที่ไม่จำเป็นทุกขั้นตอน อันเป็นการยกระดับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของผู้ต้องหาและสังคมเป็นสำคัญ อย่างไรก็ต้องการให้ปล่อยชั่วคราวหรือเงื่อนไขอื่นใด โดยไม่จำกัดเรียกหลักประกันตามบัญชีมาตรฐานหลักประกันทั้งนี้ พบร่วมกับสติการปล่อยชั่วคราวในคดีอาญาของศาลชั้นต้นทั่วประเทศ มีคำสั่งอนุญาตคิดเป็นร้อยละ 87.33 (เดือนกุมภาพันธ์ 2565) เห็นได้ว่าศาลอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวเป็นหลักและไม่อนุญาตเฉพาะบางกรณีเท่านั้น</p>
--	--

<p>กรณีที่ 12 สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจค้นโดยไม่มีหมายค้น และมีการเสนอพยานหลักฐานที่มิข้อพิรุธต่อศาล (รายงานฯ ที่ 215/2564)</p>	
ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลแม่สาย (ผู้ถูกร้อง) จัดทำรายงานการสืบสวนโดยอ้างข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจค้นบ้านผู้ร้องในตำบลเวียงพางคำ อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย จำนวน 2 ครั้ง เมื่อปี 2556 และปี 2558 เป็นเหตุ ทำให้สถานีตำรวจนครบาลโคงกลอยนำข้อมูลดังกล่าวใช้เป็นหลักฐานจับกุมและดำเนินคดีกับผู้ร้องในความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้รายงานการสืบสวนที่ผู้ถูกร้องจัดทำขึ้นนั้นเป็นเพียงการรวบรวมข้อมูลเบื้องต้นและเป็นส่วนหนึ่งของการสืบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานตำรวจในการดำเนินการเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยและทราบรายละเอียดของการกระทำความผิด และในเวลาต่อมาศาลจังหวัดพังงาได้พิพากษาลงโทษให้จำคุกผู้ร้องตลอดชีวิต ตามคดีหมายเลขแดงที่ อ. ๓๔๓/๒๕๖๒ อันถือได้ว่าศาลยุติธรรมได้พิจารณาในส่วนของการกระทำความผิดของผู้ร้องไปตามกระบวนการของกฎหมายแล้ว และผู้ร้องในฐานะจำเลยก็คงไว้ซึ่งสิทธิ

	<p>ที่จะเสนอพยานหลักฐานต่าง ๆ เพื่อพิสูจน์การกระทำและต่อสู้คดีตามที่ถูกกล่าวหา แต่รายงานการสืบสวนดังกล่าวปรากฏข้อมูลเกี่ยวกับการตรวจค้นบ้านของผู้ร้องที่ไม่ตรงกับความจริง และเป็นส่วนหนึ่งของพยานหลักฐานที่ใช้ในการดำเนินคดีกับผู้ร้อง นอกจากจะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่รอบคوبแล้ว ย่อมมีผลทำให้ผู้ร้องต้องมีภาระที่จะต้องดำเนินการในฐานะที่ตกเป็นผู้ต้องหา เช่น การพิสูจน์ตนเอง การหาหมายความหรือผู้ที่ตนไว้วางใจ เป็นต้น ซึ่งถือเป็นการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมที่ไม่เป็นธรรมต่อผู้ต้องหา ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาให้การรับรองและคุ้มครองไว้ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>ให้สำนักงานตำรวจนแห่งชาติ ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) ดำเนินการสอบสวนเจ้าหน้าที่ตำรวจนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำการท่านเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกรณีนี้ ซึ่งหากพบการกระทำความผิดก็ขอให้สำนักงานตำรวจนแห่งชาติ พิจารณาบทลงโทษต่อพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องตามหน้าที่และอำนาจต่อไป</p> <p>(2) กำชับให้หน่วยงานในสังกัดใช้ความรอบคอบในการตรวจสอบข้อมูลและพยานหลักฐาน เพื่อใช้ประกอบในการจัดทำรายงานการสืบสวน โดยมิให้รับฟังเพียงแค่ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานเท่านั้น แต่ควรตรวจสอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนด้วย เพื่อให้ประชาชนเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความยุติธรรมและมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนดังเช่นกรณีนี้</p>
ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>ตรวจนูกฎภาค 5 แจ้งว่า สถานีตำรวจนครบาลแม่สายตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วเห็นว่าเจ้าหน้าที่ได้ปฏิบัติหน้าที่โดยชอบด้วยกฎหมาย และไม่เข้าลักษณะเป็นการกระทำการที่กระทำความผิด</p> <p>ทางวินัย</p>

กรณีที่ 13 สิทธิในทรัพย์สินอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในการเสนอเรื่องราวร้องทุกข์ กรณีขอให้เร่งรัดการดำเนินการ
เยียวยาค่าสินใหม่ทดแทน และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยเร็ว (รายงานฯ ที่ 216/2564)

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องประกอบอาชีพขับรถรับจ้างสาธารณะ (แท็กซี่) เมื่อปี 2554 รถแท็กซี่ของผู้ร้องถูกรถลากจูงของสถานีตำรวจนครบาลโคลกกรรมชนได้รับความเสียหายและผู้ร้องได้รับบาดเจ็บ โดยพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลโคลกกรรม (ผู้ถูกร้องที่ 1) ได้ยึดรถแท็กซี่ไว้ตรวจสอบเป็นเวลานานทำให้ผู้ร้องไม่สามารถประกอบอาชีพและขาดรายได้ ผู้ร้องจึงร้องเรียนเพื่อขอความเป็นธรรมไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยคณะกรรมการจัดการการยุติธรรมและการตำรวจนุ调皮ภา ได้มีคำสั่งให้สำนักงานตำรวจนแห่งชาติคืนรถยนต์ให้กับผู้ร้อง ส่วนกรณีค่าสินไหมทดแทน สำนักงานตำรวจนแห่งชาติได้แจ้งผู้ร้องว่าได้ส่งเรื่องให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยกองบังคับการตำรวจนครบาล 2 (ผู้ถูกร้องที่ 2) ดำเนินการ แต่เมื่อผู้ร้อง</p>
---------------------	---

	ติดตามผลกลับได้รับแจ้งว่าอยู่ระหว่างการดำเนินการ ผู้ร้องเห็นว่าผู้ถูกร้องทั้งสองดำเนินการล่าช้าเกินสมควร
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองได้กระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จากกรณีที่ผู้ถูกร้องที่ 1 ยึดรัตแท็กซี่ของผู้ร้องไว้ตรวจสอบนานเกินกว่าที่ระบุของหน่วยงานกำหนด ซึ่งเป็นการจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของผู้ถูกร้องโดยไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ให้กระทำได้ และกรณีที่ผู้ถูกร้องที่ 2 พิจารณาเรื่องที่ผู้ร้องขอให้ชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ แต่ไม่แจ้งผลไปยังผู้ร้อง ส่งผลกระทบต่อสิทธิในการได้รับผลการพิจารณาและการใช้สิทธิในกระบวนการทางศาลปกครองภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	(1) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาดูความเสียหายให้แก่ผู้ร้อง กรณีที่ผู้ถูกร้องที่ 1 ยึดรัตแท็กซี่ของผู้ร้องไว้ตรวจสอบเมื่อปี 2554 นานเกินกว่าที่ระบุของเจ้าหน้าที่ เกี่ยวข้องกำหนด (2) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติกำชับเจ้าหน้าที่ตำรวจให้ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการยึดหรืออายัดทรัพย์สินที่เกี่ยวข้องในคดี โดยให้ดำเนินการภายในกำหนด ตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นกับทรัพย์สิน และมิให้เกิดการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลดังที่นี้ (3) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติและผู้ถูกร้องที่ 2 แจ้งผลการพิจารณาของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามคำสั่งผู้ถูกร้องที่ 2 ที่ 129/2560 เรื่อง ให้ยุติเรื่องความรับผิดทางละเมิด ลงวันที่ 31 พฤษภาคม 2560 ให้ผู้ร้องทราบโดยเร็วพร้อมทั้งกำชับหน่วยงานในสังกัดเร่งแจ้งผลการพิจารณาเมื่อได้รับคำร้องขอให้ชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของบุคคลในการที่จะเสนอเรื่องราวของทุกๆ ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยเร็ว
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ แจ้งว่า ได้มอบหมายให้กองบัญชาการตำรวจนครบาล ตรวจสอบข้อเท็จจริงและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องตามข้อเสนอแนะของ กสม. พร้อมทั้งแจ้งผลดำเนินการให้ผู้ร้องและ กสม. ทราบโดยตรงแล้ว และได้เร่งรัดให้กองบัญชาการตำรวจนครบาลแจ้งผลดำเนินการมาอย่างสำนักงาน กสม. ด้วยแล้ว

กรณีที่ 14 สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และเสรีภาพในเคหสถาน กรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าตรวจค้นบ้านพักโดยไม่มีหมายค้น และเก็บเยื่อบุกระพุ้งแก้มเพื่อตรวจสอบสารพันธุกรรม (DNA) (รายงานฯ ที่ 3/2565)

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ 8 และวันที่ 10 เมษายน 2564 เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลยะรัง จังหวัดปัตตานี (ผู้ถูกร้อง) เข้าตรวจค้นบ้านของผู้ร้อง ซึ่งผู้ร้องพักอาศัยอยู่กับบิดาและครอบครัว โดยไม่แสดงหมายค้นบิดาของผู้ร้องจึงขอให้นำผู้น้าหมู่บ้านเข้าร่วมตรวจค้น แต่ผู้ถูกร้องกลับใช้วาจาไม่สุภาพและข่มขู่ความว่า หากบิดาของผู้ร้องไม่สามารถนำตัวพี่ชายของผู้ร้องเข้ามายื่นอุบัติได้อาจมีผลต่อตำแหน่งหน้าที่สมาชิกสภาเทศบาลตำบล ภายหลังการตรวจค้นไม่พบสิ่งผิดกฎหมายแต่อย่างใด นอกจากนี้ ผู้ถูกร้องยังได้ขอให้ผู้ร้องพิมพ์ลายนิ้วมือเพื่อตรวจสอบประวัติและเก็บเยื่อบุกระพุ้งแก้มเพื่อตรวจสอบสารพันธุกรรมด้วย</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้</p> <p>(1) ผู้ถูกร้องเข้าตรวจค้นบ้านผู้ร้องโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติกฎหมายการศึกพระพุทธศาสนา 2457 และพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 จึงไม่พบว่ามีการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน อีกทั้ง การตรวจดังกล่าว เป็นเพียงระยะเวลาชั่วขณะนึง มิได้กระทำให้สูญเสียอิสรภาพไปโดยสิ้นเชิง อันถือเป็นการจำกัดเสรีภาพที่ไม่ขัดต่อหลักความสมควรแก่เหตุ</p> <p>(2) ผู้ร้องและบุคคลในครอบครัวไม่ได้ให้ความยินยอมอย่างสมัครใจโดยอิสระและปราศจากการอยู่ภายใต้อำนาจกดดัน และน่าจะอยู่ในภาวะที่จำต้องให้ความยินยอมในการถูกเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม การที่ผู้ถูกร้องเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของผู้ร้องและบุคคลในครอบครัว จึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>(3) ผู้ร้องยังอายุไม่ครบ 18 ปีบริบูรณ์ในขณะถูกเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม ซึ่งไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องดำเนินการใด ๆ ที่คำนึงถึงสิทธิเด็ก และมีมาตรการคุ้มครองทางกฎหมายที่เหมาะสม จึงเป็นการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ด้วยสิทธิเด็ก อันเป็นการละเมิดสิทธิเด็ก</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>(1) ให้ตำรวจภูธรภาค 9 สั่งการให้หน่วยงานในสังกัด ลงหรือทำลายข้อมูลสารพันธุกรรม รวมถึงลายพิมพ์นิ้วมือและฝ่ามือของผู้ร้องและบุคคลในครอบครัว ที่ผู้ถูกร้องตรวจและจัดเก็บ ออกจากฐานข้อมูล</p> <p>(2) ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และตำรวจนครบาล 9 เน้นย้ำและทำความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ในการแจ้งข้อมูลที่จำเป็นให้แก่บุคคลที่จะต้องถูกเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม เช่น กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์</p>

	<p>ของการจัดเก็บ ขั้นตอนและวิธีการในการจัดเก็บ การนำไปใช้ เป็นต้น โดยเฉพาะต้องให้ผู้ที่จะถูกจัดเก็บให้ความยินยอมโดยสมัครใจ มิใช่การจำยอม ดังเช่นกรณีร้องเรียนนี้ รวมทั้งมีมาตรการพิเศษในการดำเนินการกับเด็กด้วย เช่น การมีนักสังคมสงเคราะห์ หรือสาขาวิชาชีพเข้าร่วมในกระบวนการจัดเก็บด้วย เป็นต้น</p> <p>(3) ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และตำรวจนครบาล ภาค 9 สั่งการให้หน่วยงานในสังกัด อธิบายและทำความเข้าใจกับผู้ร้องและครอบครัวเกี่ยวกับการตรวจเก็บสารพันธุกรรมของผู้ร้องและครอบครัว เพื่อผลผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการของเจ้าหน้าที่โดยเฉพาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสภาพจิตใจมารดาของผู้ร้อง</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) สถานีตำรวจนครบาลรัง แจ้งว่า ได้ให้เจ้าหน้าที่สำรวจซึ่งทำความเข้าใจกับผู้ร้องและผู้ที่เกี่ยวข้องกับเหตุผลความจำเป็นและจุดประสงค์การจัดเก็บดีอีกครั้งและลายพิมพ์นิ้มมือบุคคล ให้เกิดความเข้าใจ และคลายความวิตกกังวลแล้ว</p> <p>(2) ตำรวจนครบาลภาค 9 แจ้งว่า ได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่และได้แจ้งไปยังหน่วยงานในสังกัดตำรวจนครบาลภาค 9 ที่เกี่ยวข้องทราบและดำเนินการแล้ว</p>

กรณีที่ 15 สิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิของผู้ต้องขัง กรณีกล่าวอ้างว่า พนักงานสอบสวนดำเนินคดีล่าช้าทำให้เสียสิทธิประโยชน์ตามกฎหมาย (รายงานฯ ที่ 16/2565)

ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ขณะที่ผู้ร้องต้องโทษจำคุกคดีลักษรพย়อยู่ในเรือนจำจังหวัดจันทบุรี พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลนัสนิคม (ผู้ถูกร้อง) ได้อัยดัตตัวผู้ร้องไว้ตามหมายจับของศาลจังหวัดชลบุรี ที่ จ.๖๕๗/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๕๖ ต่อมาเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2560 ผู้ร้องได้รับการปล่อยตัวเนื่องจากจำคุกครบกำหนด ปรากฏว่ามีเจ้าหน้าที่ตำรวจนารอับตัวผู้ร้องไปคุมขังที่เรือนจำกลางชลบุรี ศาลจังหวัดชลบุรีได้มีคำพิพากษาง髫จำคุกผู้ร้องเป็นระยะเวลา 4 ปี 12 เดือน และเรือนจำกลางชลบุรีได้กำหนดชั้นนักโทษเด็ดขาดให้มีให้แก่ผู้ร้องเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นเลข (ในขณะนั้น) จากที่ผู้ร้องเคยได้รับการกำหนดชั้นเป็นนักโทษเด็ดขาดชั้นดีเมื่อครั้งที่ถูกควบคุมตัวที่เรือนจำจังหวัดจันทบุรี ผู้ร้องจึงเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องส่งผลให้ผู้ร้องเสียสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ควรได้รับตามกฎหมาย โดยเฉพาะเสียโอกาสในการได้รับพระราชทานอภัย髫 จำนวน 3 ครั้ง ประกอบด้วย ปี 2562 จำนวน 1 ครั้ง และปี 2563 จำนวน 2 ครั้ง
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้อง มีหนังสือขออัยดัตตัวผู้ร้องไว้ดำเนินคดี เมื่อปี 2557 ถือได้ว่าผู้ถูกร้องทราบแล้วว่าผู้ร้องอยู่ที่ใด ผู้ถูกร้องสามารถดำเนินคดีกับผู้ร้องในฐานะผู้ต้องหาได้ โดยไม่ต้องรอให้ผู้ร้องพ้น髫ออกจากเรือนจำจังหวัดจันทบุรีก่อน

	<p>ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ แต่ผู้ถูกร้องกลับเข้าสอบปากคำผู้ร้องที่เรื่องจำจังหวัดจันทบุรีเมื่อปี ๒๕๕๙ ภายหลังจากที่ผู้ถูกร้องทราบถึงสถานที่ควบคุมผู้ร้องแล้วถึง ๒ ปี โดยไม่แสดงให้เห็นถึงเหตุผลอื่นที่ต้องใช้ระยะเวลาดังกล่าว และสรุปสำนวนการสอบสวนเสนอต่อพนักงานอัยการจังหวัดชลบุรีพิจารณาเมื่อวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๙ จึงถือว่าผู้ถูกร้องละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน และความล่าช้าของผู้ถูกร้องเป็นผลให้ผู้ร้องไม่ได้รับประโยชน์จากพระราชบัญญัติพระราชทานอภัยโทษ รวมถึงระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการจำแนกลักษณะผู้ต้องขังและการแยกคุณขัง การเลื่อนหรือลดชั้นนักโทษเด็ดขาด การลดวันต้องโทษจำคุกและการพักโทษ พ.ศ. ๒๕๕๙</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>ให้สำนักงานตำรวจนครบาลดำเนินการดังนี้</p> <p>(1) สอดส่วนหาสาเหตุของความล่าช้าในกรณีนี้ ซึ่งพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนคดีไม่ได้อ่านหมายความยุติธรรมในคดีอาญา ตามคำสั่งสำนักงานตำรวจนครบาลแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และหากพบการกระทำการมิชอบให้สำนักงานตำรวจนครบาลดำเนินการคดีพิจารณาบทลงโทษต่อพนักงานสอบสวนและผู้เกี่ยวข้องตามหน้าที่และอำนาจต่อไป</p> <p>(2) กำจับให้ผู้ถูกร้องปฏิบัติตามคำสั่งสำนักงานตำรวจนครบาลแห่งชาติ ที่ ๔๑/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ อย่างเคร่งครัด และเร่งรีบดำเนินคดีที่ผู้ต้องหาถูกอยัดเพื่อมิให้เกิดความล่าช้าซึ่งอาจกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญกฎหมายและหนังสือสัญญาระหว่างประเทศไทยและประเทศต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติตาม</p>
ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	กองคดีอาญา แจ้งว่า ได้มีหนังสือแจ้งไปยังกองบัญชาการตำรวจนครบาล ๒ ให้เร่งรัดการตรวจสอบข้อเท็จจริง พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินการไปยัง กสม. แล้ว

กรณีที่ ๑๖ สิทธิในกระบวนการยุติธรรม อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจนายคืนทรัพย์สินที่ยึดไว้เป็นของกลางในคดีอาญา (รายงานฯ ที่ 21/๒๕๖๕)	
ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้ต้องขังซึ่งถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางเขabin จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๔๙ เจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลนี้ ดำเนินการตรวจสอบคดีอาชญากรรมชั้นหนึ่ง (ผู้ถูกร้อง) ได้จับกุมผู้ร้องในความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. ๒๕๒๒ และพระราชบัญญัติอาชุรปีน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้ไฟ แสงสีเทียนอาชุรปีน พ.ศ. ๒๔๙๐ มีการยึดทรัพย์สินไว้เป็นของกลางในคดีอาญาหลายรายการ แต่รถจักรยานยนต์ ยี่ห้อ Kawasaki หมายเลขทะเบียน กรพ 232 นครปฐม ไม่มีการบันทึกไว้ในบัญชีของกลางคดีอาญา ต่อมากล่าวว่า</p>

	ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดไม่รับทรัพย์สินดังกล่าว ผู้ร้องได้ติดต่อขอรับคืนทรัพย์สินจากผู้ถูกร้องแล้วหลายครั้ง แต่ยังไม่ได้รับคืน
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องไม่ส่งคืนทรัพย์สิน (รายการทรัพย์สินที่ (1)-(8)) ให้แก่ผู้ร้องภายในเวลาอันควร ทำให้ทรัพย์สินของผู้ร้องสูญหาย อย่างไรก็ตาม ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่สำรวจซึ่งมีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์ได้อuchใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ร้องแล้ว แต่เป็นการชดใช้ค่าเสียหายภายหลังจากที่ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อ กสม. และเป็นระยะเวลากว่า 14 ปี นับแต่วันที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดมีคำสั่งไม่ตรวจสอบทรัพย์สิน รวมทั้งศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้คืนรายการทรัพย์สินแก่ผู้ร้อง การกระทำการของผู้ถูกร้องจึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง สำหรับรถจักรยานยนต์ ยี่ห้อ คาวาซากิ หมายเลขทะเบียน กรพ 232 นครปฐม ยังไม่ปรากฏว่าผู้ถูกร้องได้กระทำหรือละเลยการกระทำการอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	ให้สำนักงานติดตามดำเนินการ ดังนี้ (1) ตรวจสอบและดำเนินการตามกฎหมายต่อเจ้าหน้าที่สำรวจซึ่งเป็นผู้ละเมิดสิทธิมนุษยชนและเป็นเหตุให้ทรัพย์สินของผู้ร้องสูญหายโดยใช้รายงานผลการตรวจสอบฉบับนี้เป็นข้อมูลประกอบด้วย (2) กำชับเจ้าหน้าที่สำรวจในสังกัดทั่วประเทศที่มีหน้าที่จัดการหรือรักษาทรัพย์ของกลางในคดีอาญา ให้ปฏิบัติตามกฎหมายและประมวลรับบุกร่างการสำรวจเกี่ยวกับคดีอย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินซึ่งเป็นของกลางในคดีอาญา
ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	(1) กองคดีอาญา แจ้งว่า ได้เร่งรัดให้ติดภูมิภาค 7 ตรวจสอบข้อเท็จจริง และแจ้งผลการดำเนินการให้สำนักงาน กสม. ทราบโดยด่วนแล้ว (2) ติดภูมิภาค 7 แจ้งว่า ร.ต.ท. ชาติชาย แก้ววรรณดี ผู้ทำหน้าที่เก็บรักษาของกลาง กระทำประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ ทำให้ของกลางที่เป็นของผู้ร้องเรียนสูญหาย มีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำการพิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง แต่เนื่องจาก ร.ต.ท. ชาติชายได้ลากอกจากราชการพ้นสภาพการเป็นข้าราชการสำรวจแล้ว จึงไม่สามารถดำเนินการทางวินัยตามนัยมาตรา 84 แห่ง พระราชบัญญัติตำรวจนักสืบ พ.ศ. 2547 ได้ ส่วนการพิจารณาความรับผิดชอบทางละเมิดนั้น เนื่องจากผู้ร้องเรียนได้รับการชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นเงินจำนวน 160,000 บาท จนเป็นที่พอใจและปรากฏข้อเท็จจริงในรายงานผลการตรวจสอบของ กสม. และ จึงไม่ได้พิจารณาในประเด็นนี้แต่อย่างใด

กรณีที่ 17 สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน กรณีก่อส่อว่าจ้างว่า ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากการกระทำการทำอันไม่เป็นธรรม
ของเจ้าหน้าที่รัฐ (รายงานฯ ที่ 10/2565)

ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า สามีของผู้ร้องไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขัดความยากจนและพัฒนาชนบทสำหรับจัดที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลง “ที่ทำเลลี้ยงสัตว์โคกหนองสัน” ในท้องที่ตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า ที่ดินพิพาทเป็นที่ดินของรัฐเพื่อจัดให้เป็นที่ดินทำกิน สำหรับชาวราษฎรตามอำนาจทางกฎหมายของรัฐที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ได้กำหนดไว้ เมื่อมีหลักเกณฑ์กำหนดขั้นตอนการพิจารณาคุณสมบัติของ ผู้ที่จะเข้าร่วมโครงการไว้แล้ว อำเภอเฉลิมพระเกียรติ (ผู้ถูกร้องที่ 2) ซึ่งเป็นหน่วยงานของ รัฐที่รับผิดชอบโครงการจะต้องดำเนินการและกำกับดูแลให้กระบวนการพิจารณาเป็นไป ตามลำดับขั้นตอน เพื่อคุ้มครองสิทธิของประชาชนที่จะได้ประโยชน์จากนโยบายของรัฐ การที่ผู้ถูกร้องที่ 2 ดำเนินโครงการโดยให้บุคคลภายนอกสามารถเข้าร่วมตั้งแต่เริ่มโครงการ ทำให้หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้สำหรับการพิจารณาบุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นตามลำดับขั้นตอน อยู่แล้วในลำดับแรก โดยจะจัดที่ดินให้ผู้ครอบครองตามสภาพเดิมครอบครัวละไม่เกิน 15 ไร่ ก่อน หากเกิน จึงจะพิจารณาให้ครอบครัวอื่นที่อยู่ในพื้นที่เป็นลำดับที่สองเมื่อเหลือ จำนวนนั้น และบุคคลต่างห้องที่จะเป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งหากดำเนินการในลักษณะที่ไม่ถูกต้อง เช่นนี้ต่อไปอาจส่งผลกระทบนี้อื่น ๆ ส่งผลให้โครงการไม่ป่องใส่และทำให้ผู้ครอบครอง เดิมต้องถูกให้ออกจากที่ดินซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนาของโครงการที่ประสงค์จะจัดที่ดิน ให้แก่ผู้ที่ถือครองที่ทำประโยชน์ในที่ดินอยู่แล้ว ดังนั้น การกระทำการของผู้ถูกร้องที่ 2 จึงเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสามีของผู้ร้อง ทั้งนี้ การผ่านประชามติใช้การรับรอง อย่างเด็ดขาดว่าบุคคลนั้นมีสิทธิ เนื่องจากผู้ใดจะมีสิทธิตามโครงการย่อมต้องอยู่ภายใต้ เงื่อนไข หลักเกณฑ์ และขั้นตอนของโครงการ แม้จะมีการผ่านประชามติแล้วแต่หากมี การลงมติรับรองสิ่งที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไข หลักเกณฑ์และวิธีการของกฎหมาย ระบียบ หรือแนวปฏิบัติที่กำหนดไว้ มติที่ประชุมส่วนนั้นย่อมไม่สามารถนำมาใช้ได้ แม้ในขณะนั้น จะไม่มีผู้ใดโต้แย้งแต่เมื่อความประภูมต่อผู้มีหน้าที่และอำนาจจับผิดชอบโครงการแล้ว ต้องดำเนินการแก้ไขกระบวนการให้ถูกต้อง จึงให้เสนอแนะมาตรการที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องที่ 2 จังหวัดบุรีรัมย์ และกรมที่ดิน ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36

<p>มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>	<p>(1) ให้ผู้ถูกร้องที่ 2 ดำเนินการจัดทำประชาคมเพื่อคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขัดความยากจนและพัฒนาชนบทแปลง “ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองสโน” ตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2547 ใหม่ ดังนี้</p> <p>(1.1) ให้แจกแจงที่ดินที่ผู้ครอบครองเดิมมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ก่อนโดยให้พิจารณาว่ามีครอบครัวได้ครอบครองเกิน 15 ไร่ หรือไม่ หากปรากฏว่ามีครอบครัวที่ครอบครองเกินครอบครัวละ 15 ไร่ ให้แยกเฉพาะส่วนที่เกิน 15 ไร่ และจัดทำบัญชีไว้</p> <p>(1.2) ดำเนินประชาคมสำหรับกรณีส่วนที่ไม่เกิน 15 ไร่ ก่อน โดยให้เสนอข้อในประชาคมพิจารณาคุณสมบัติตามสภาพและบริเวณที่ครอบครองเดิมเป็นรายครอบครัวทั้งนี้ ครอบครัวหนึ่งอาจมีหลายแปลงแต่รวมกันแล้วต้องไม่เกิน 15 ไร่ (ซึ่งรวมถึงกรณีของผู้ร้องและสามีผู้ร้อง รวมกัน 2 ราย เป็น 1 ครอบครัว) โดยหากมีข้อโต้แย้งการครอบครองให้พิจารณาสิทธิครอบครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยกรณีตามคำร้องนี้ที่ดินพิพากษาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าสามีผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิครอบครองทั้งแปลง</p> <p>(1.3) เมื่อขั้นตอนข้างต้นแล้วเสร็จ กรณีที่ดินเหลือ ทั้งเหลือจากผู้ครอบครองเกิน 15 ไร่ และเหลือจากในบริเวณที่ไม่มีผู้ครอบครองเดิม รวมถึงเหลือจากบริเวณที่ศาลมีคำพิพากษาให้บุคคลที่มีได้มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ขณะคดีเกี่ยวกับการครอบครองที่ดิน หากประสงค์ให้มีการจัดที่ดินให้แก่ราชภูรีในส่วนนั้น ให้ประกาศโดยเปิดเผยแพร่เพื่อแจ้งให้ราษฎรผู้ยากจนที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่ยื่นคำขอเข้ารับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการเป็นลำดับแรกไม่เกินครอบครัวละ 15 ไร่ เมื่อลำดับแรกเสร็จสิ้น หากไม่มีบุคคลที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตพื้นที่มีคุณสมบัติ หรือมีผู้มีคุณสมบัติแต่ที่ดินเหลืออีก ให้บันทึกเหตุผลไว้ แล้วจึงให้ประกาศโดยเปิดเผยแพร่ให้ราษฎรผู้ยากจนที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างท้องที่ทั่วราชอาณาจักรยื่นคำขอเข้ารับการคัดเลือกเข้าร่วมโครงการเป็นลำดับสุดท้าย โดยในข้อนี้ หากมีราษฎรผู้ยากจนเข้ารับการคัดเลือกหลายคนให้ใช้สีงข้างมากของที่ประชุมประชาคมตัดสิน</p> <p>(2) ให้จังหวัดบุรีรัมย์และกรมที่ดินกำกับดูแลการดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ 2 ให้เป็นไปตามขั้นตอน หลักเกณฑ์ และวิธีการที่ได้กำหนดไว้ สำหรับโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขัดความยากจนและพัฒนาชนบท สำหรับจัดที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยให้ประชาชน หากมีความจำเป็น เพื่อป้องกันไม่ให้แต่ละพื้นที่ดำเนินการผิดขั้นตอนและเกิดความเสียหาย ให้กรรมที่ดินจัดทำระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติสำหรับการจัดที่ดินตามโครงการดังกล่าวโดยแยกแจ้งการดำเนินการให้ชัดเจนเป็นขั้นตอน เพื่อให้ทุกพื้นที่ดำเนินการได้อย่างถูกต้อง เปิดเผย และโปร่งใสต่อไป</p>
---	--

ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) จังหวัดบุรีรัมย์ แจ้งว่า ได้แจ้งสำนักงานที่ดินจังหวัดบุรีรัมย์ และผู้ถูกร้องที่ 2 พิจารณาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่แล้ว</p> <p>(2) ผู้ถูกร้องที่ 2 แจ้งว่า ยังไม่สามารถจัดทำประชาคมเพื่อคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุก เพื่อขอจัดความยำ洁และพัฒนาชนบทแปลง "ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์หนองโสน" ตำบลเจริญสุข อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2547 ใหม่ได้ เนื่องจากอำเภอเชียงจัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจ (เพิ่มเติม) เนพะบุคคลผู้คัดค้านและผู้ถูกคัดค้าน สิทธิครอบครอง กรณีแปลง "ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์โคกหนองโสน" ขึ้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2564 ปรากฏว่า ผู้คัดค้านสิทธิครอบครองกับผู้ถูกคัดค้านสิทธิครอบครองไม่สามารถตกลงกันได้ ประกอบกับตราจสอบข้อเท็จจริงเพิ่มเติมเบื้องต้นถึงปัญหาอุปสรรคอันเป็นสาระสำคัญ คือ "ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์หนองโสน" ซึ่งสำรวจออกหลักฐานหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) และรังวัดแบ่งแปลงที่ดินแล้วนั้น มีแนวเขตการปักครองต่ำบลและอำเภอเกี่ยวกันระหว่างตำบลเจริญสุข กับตำบลถนนหัก ซึ่งอยู่ในท้องที่อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ กับอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างหารือจังหวัดบุรีรัมย์ ในประเด็นหลัก คือ กรณีแปลงที่ดินซึ่งอยู่ต่างท้องที่ตำบล อำเภอสามารถดำเนินการจัดการการใช้ประโยชน์ในที่ดินสาธารณะประโยชน์สามารถกันแปลงที่ดินซึ่งมีการคัดค้านแนวเขต" ซึ่งผู้คัดค้านสิทธิครอบครองและผู้ถูกคัดค้านสิทธิครอบครองยังตกลงกันไม่ได้ โดยหากจัดทำประชาคมเพื่อคัดเลือกผู้มีคุณสมบัติตามโครงการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะประโยชน์ที่มีการบุกรุกเพื่อขอจัดความยำ洁และพัฒนาชนบทแปลง "ที่ทำเลเลี้ยงสัตว์หนองโสน" ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการอนุญาตให้ประชาชนใช้ประโยชน์ในที่ดินของรัฐ พ.ศ. 2547 ขึ้นใหม่ จะยังไม่เกิดประโยชน์กับราชการและประชาชน เนื่องจากแนวเขตปักครองและการคัดค้านสิทธิเฉพาะรายยังไม่เป็นที่ยุติ</p>
---	---

กรณีที่ 18 สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย อันเกี่ยวนேองกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า เจ้าหน้าที่ด่านศุลกากรเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และเจ้าหน้าที่ทหารฐานปฏิบัติการบ้านเมืองนະ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ควบคุมตัวโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย (รายงานฯ ที่ 36/2565)	
ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2564 ผู้เสียหายที่ 1 ได้ให้ ผู้เสียหายที่ 2 ยืมรถยนต์ประจำ ยี่ห้อโตโยต้าสีขาว หมายเลขทะเบียน กท 4027 ชุมพร ไปใช้เพื่อบรรทุกผลผลิตทางการเกษตร เมื่อถึงบริเวณฐานปฏิบัติการบ้านเมืองนະ (ผู้ถูกร้องที่ 1) ได้ตรวจค้นและยึดรถยนต์ไว้ตรวจสอบโดยไม่ได้นำตัวเจ้าหน้าที่ด่านศุลกากรเชียงดาว (ผู้เสียหายที่ 2) พร้อมรถยนต์ของกลางไปลงบันทึก</p>

	<p>ประจำวันที่สถานีตำรวจนครบาล เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2564 ผู้เสียหายทั้งสองได้รับแจ้งจาก ผู้ถูกร้องที่ 1 ให้เดินทางไปยังฐานปฏิบัติการบ้านอรุณทัยเพื่อรับรถยกคืน แต่กลับถูกควบคุมตัวและถูกยึดโทรศัพท์ไว้ตรวจสอบโดยไม่มีการแจ้งข้อกล่าวหา ผู้ถูกร้องที่ 1 นำตัวผู้เสียหายทั้งสองไปที่บ้านพักแห่งหนึ่งใกล้กับฐานปฏิบัติการบ้านห้วยเป้า ตำบลทุ่งข้าวพวง อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และควบคุมตัวไว้จนถึงวันที่ 31 พฤษภาคม 2564 โดยมีผู้ถูกร้องที่ 2 และเจ้าหน้าที่สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) ร่วมสอบปากคำผู้เสียหาย และมีความพยายามให้ผู้เสียหายทั้งสองรับสารภาพตามบันทึกการจับกุมที่ผู้ถูกร้องที่ 2 จัดทำขึ้น ซึ่งบันทึกการจับกุมดังกล่าวระบุว่า ผู้ถูกร้องทั้งสองร่วมกันตรวจค้นจับกุมผู้เสียหายที่ 2 พร้อมรถยนต์ต้องสงสัย โดยผู้เสียหายที่ 2 รับสารภาพว่าได้รับคำสั่งจากผู้เสียหายที่ 1 ให้นำรถยนต์ออกนอกอาณาเขต ผู้เสียหายที่ 1 และผู้เสียหายที่ 2 เห็นว่า บันทึกการตรวจค้นจับกุมดังกล่าวไม่ตรงกับข้อเท็จจริง กล่าวคือ ผู้เสียหายทั้งสองไม่ได้รับสารภาพตามข้อความที่ระบุในบันทึกการจับกุมนั้นและเห็นว่าการดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ 1 และผู้ถูกร้องที่ 2 ในกระบวนการคุ้มตัวการทําบันทึกการจับกุม และการนำตัว (ผู้เสียหายที่ 2) ไปถ่ายรูปที่บริเวณใกล้กับชายแดนซึ่งไม่ใช่สถานที่ถูกตรวจค้นจริงเป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ 1 ปฏิบัติหน้าที่ลาดตระเวนบริเวณด่านตรวจฐานปฏิบัติการบ้านเมืองนະ และขอเข้าตรวจค้นผู้เสียหายที่ 2 ซึ่งมีข้อพิรุธที่น่าเชื่อได้ว่าจะกระทำการคิด พร้อมกับยึดรถยนต์ต้องสงสัยไว้ตรวจสอบ โดยได้เปิดโอกาสให้ผู้เสียหายที่ 2 กลับไปนำเอกสารหลักฐานการครอบครองรถยนต์มาแสดงเพิ่มเติม ถือเป็นการปฏิบัติหน้าที่ป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดตามแนวทางเด่นตามที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนด และการที่ผู้ถูกร้องที่ 1 และผู้ถูกร้องที่ 2 จัดทำบันทึกการจับกุม ซึ่งผู้เสียหายทั้งสองโต้แย้งว่ามีข้อความที่ไม่ถูกต้องนั้น ผู้เสียหายทั้งสองก็ได้ใช้สิทธิปฏิเสธการลงลายมือชื่อในบันทึกการจับกุมดังกล่าวแล้ว ประกอบกับปัจจุบันคดีของผู้เสียหายทั้งสองอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลยุติธรรม ผู้เสียหายทั้งสองย่อมมีสิทธิที่จะโต้แย้งข้อกล่าวหาและต่อสู้คดีตามกระบวนการยุติธรรมได้ โดยเฉพาะประเด็นการรับสารภาพในระหว่างการควบคุมตัวภายใต้กฎหมายการศึก</p> <p>อย่างไรก็ตาม การที่ผู้ถูกร้องที่ 1 ควบคุมตัวผู้เสียหายทั้งสองคนไว้ ระหว่างวันที่ 30-31 พฤษภาคม 2564 โดยประسانให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมสอบปากคำผู้เสียหายด้วยนั้น เห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องที่ 1 จะมีอำนาจตามพระราชบัญญัติกฎหมายการศึก พระพุทธศักราช 2457 ในการควบคุมตัวบุคคลไว้เพื่อชักถามได้ไม่เกิน 7 วัน แต่เนื่องจากกฎหมายดังกล่าว เป็นกฎหมายด้านความมั่นคงที่บังคับใช้ในสถานการณ์เฉพาะ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติรับรองสิทธิของบุคคลในกระบวนการยุติธรรมตามที่รัฐธรรมนูญได้ให้การรับรองและคุ้มครองไว้ การควบคุมตัวบุคคลไว้ตามกฎหมายการศึกจึงเป็นการจำกัดหรือลดทอนสิทธิและเสรีภาพของ</p>

	<p>บຸກຄລ໌ໄວ້ຫົວໜ້າ ເຈົ້າທີ່ຜູ້ບັງຄັບໃຊ້ກວ່າມຍິດຕະກ່າວຈຶ່ງພຶດດຳເນີນກາເທົ່າທີ່ຈໍາເປັນ ຄຳນິ້ງຄົງຄວາມໄດ້ສັດສ່ວນໃນກາຣຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງຜູ້ຕ້ອງສັງສຍໄວ້ເພື່ອຊັກຄາມ ແລະຄຳນິ້ງຄົງສີທີ່ຂອງ ບຸກຄລ໌ເຊີ່ງຍັງໄຟເຕກເປັນຜູ້ຕ້ອງຫາໃນຄີດອາຫາ ໂດຍອຍ່າງນ້ອຍຄວາມໃຫ້ຜູ້ຄົງຄວາມຄຸນມີສີທີ່ແຈ້ງໃຫ້ ຄູາຕິທາບລົງກາຮົມຕ້ວັ້ງແລະສຖານທີ່ທີ່ຄົງຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງ ດັ່ງນັ້ນ ເມື່ອກາຣຕຽບປະກົດ ຂອ້ເທິ່ງຈິງວ່າຜູ້ຄົງຮ່ວມທີ່ 1 ຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງຜູ້ເສີ່ຍຫາຍ້ທັ້ງສອງຄນໄວ້ເປັນເວລາ 32 ຊົ່ວໂມງ ທີ່ບ້ານພັກຕາກອາກາສຂອງເອກະພາບ ທັ້ງທີ່ຄວາມຕ້ອງຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງຜູ້ເສີ່ຍຫາຍ້ທັ້ງສອງໄວ້ ລົ້ມທີ່ການ ຂອງກາຣຈະກ່າວ ທັ້ງນີ້ ແມ່ຜູ້ຄົງຮ່ວມທີ່ 1 ຈະກ່າວວ່າຈຳເປັນໄດ້ແຈ້ງໃຫ້ຄູາຕິຂອງຜູ້ເສີ່ຍຫາຍ້ທັ້ງສອງ ທ່ານບໍ່ສັງເກດຄວາມເປັນຍູ້ຮ່ວ່າງຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງ ໂດຍສ່າງກາພທີ່ພັກອາສີຍເປັນຫັກຮູນປະກອບ ກີຕາມ ແຕ່ກາພດັກລ່າກີມີໄດ້ແສດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຄູາຕິຂອງຜູ້ເສີ່ຍຫາຍ້ທັ້ງສອງຈະໄດ້ຮັບທ່ານ ຮ່າຍລະເອີ້ດຂອງກາຣຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງ ຈາກຂໍ້ເທິ່ງຈິງຂ້າງຕັນເຫັນວ່າ ກາຣດຳເນີນກາເຂອງຜູ້ຄົງຮ່ວມທີ່ 1 ແມ່ຈະເປັນກາຣຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງໄວ້ຕາມກວ່າມຍິດຕະກ່າວຈຶ່ງພຶດດຳເນີນກາເຂອງຜູ້ຄົງຮ່ວມທີ່ 1 ຈຶ່ງມີຕິດຕິກຳມີຂໍ້ເສນອແນະມາຕຽການໃນ ກາຣປ່ອງກັນຫຼືແກ່ໄຂກາຣລະເມີດສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນ ຈຶ່ງມີຕິດຕິກຳມີຂໍ້ເສນອແນະມາຕຽການໃນ ກາຣປ່ອງກັນຫຼືແກ່ໄຂກາຣລະເມີດສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນຕ່ອງການຢັກຫາຄວາມມັນຄງກາຍໃນ ກາກ 3 ຕາມຮູ້ຮ່ວມນຸ່ມແໜ່ງຮາຊານາຈັກໄທ ພຸທອະກິດ 2560 ມາດຕະ 247 (1) ແລະ ພຣະບໍລິຫານຕີປະກອບຮູ້ຮ່ວມນຸ່ມວ່າດ້ວຍຄອນກະຮຽນກາສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນແໜ່ງຫາຕີ ພ.ສ. 2560 ມາດຕະ 26 (1) ປະກອບມາດຕະ 36</p>
<p>ມາຕຽກຮ່ອແນວທາງ ທີ່ເໝາະສນໃນກາຣປ່ອງກັນ ຫຼືແກ່ໄຂກາຣລະເມີດ ສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນ</p>	<p>(1) ໃຫ້ກອງຈຳນວຍກາຣຮັກຫາຄວາມມັນຄງກາຍໃນກາກ 3 ກຳບັນດາມີກຳລັງພາເມື່ອ ແລະ ເຈົ້າທີ່ທີ່ມີຕິດຕິກຳຫຼັກສິດີທີ່ມີນຸ່ມຍັນຕ່ອງການຢັກຫາຕີ ພຣຸທອະກິດ 2457 ປົກກິດຕິກຳຫຼັກສິດີທີ່ມີນຸ່ມຍັນຕ່ອງການຢັກຫາຕີ ທີ່ດ້ວຍຄວາມຮັດຮວງເທົ່າທີ່ຈໍາເປັນກັບກາຣກິຈເກີຍກັບກາຣຮັກຫາ ຄວາມມັນຄງຂອງປະເທດໂດຍຄຳນິ້ງຄົງສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນແລະສີກາພຂອງບຸກຄລ໌ທີ່ມີນຸ່ມຍັນແໜ່ງຫາຕີ ໃຊ້ກວ່າມຍິດຕະກ່າວຈຶ່ງພຶດດຳເນີນກາເທົ່າທີ່ຈໍາເປັນ</p> <p>(2) ໃຫ້ກອງຈຳນວຍກາຣຮັກຫາຄວາມມັນຄງກາຍໃນກາກ 3 ພິຈາລະນາກຳຫັນດຽວເປົ້າ ວິທີປົກກິດຕິກຳເກີຍກັບກາຣຕຽບຄັນ ກາຣຈັບກຸມ ແລະກາຣຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງບຸກຄລ໌ໄວ້ຕາມພຣະບໍລິຫານຕີປະກອບຮູ້ຮ່ວມນຸ່ມ ກົງຍິດຕະກ່າວສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນຕ່ອງການຢັກຫາຕີ ພຣຸທອະກິດ 2457 ໂດຍເພີ້ມກາຣດຳເນີນດສຖານທີ່ຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງບຸກຄລ໌ ແລະກາຈຳເປັນໄຫ້ຄູາຕິທາບລົງກາຮົມຕ້ວັ້ງ ຖ້າກາຣດຳເນີນດສຖານທີ່ຄວບຄຸມຕ້ວັ້ງບຸກຄລ໌ໃນ ກະບວນກາຍຸດຮົມ ຕາມທີ່ຮູ້ຮ່ວມນຸ່ມແໜ່ງຮາຊານາຈັກໄທ ພຸທອະກິດ 2560 ແລະ ກົດກາຣທີ່ວ່າປະເທດວ່າດ້ວຍສີທີ່ມີນຸ່ມຍັນແລະສີທີ່ທາງການເມື່ອ (International Covenant on Civil and Political Rights: ICCPR) ໃຫ້ກາຣຮັບຮອງແລະຄຸມຄວອງໄວ້ ໂດຍນໍາຮາຍຈານ ຜລກາຣຕຽບປະກົດບັນນີ້ເປັນກົນຕົວອ່າງ</p>

ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 แจ้งว่า ตรวจสอบแล้วไม่ปรากฏว่า มีเจ้าหน้าที่ของกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 หรือกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 3 ส่วนแยก 2 หรือกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในจังหวัด เชียงใหม่ เกี่ยวข้องแต่อย่างใด และผู้เสียหายที่ 1 กับพวกร่วม 2 คนเป็นโจทก์ ยื่นฟ้องต่อ ศาลจังหวัดเชียงใหม่ เป็นคดีแพ่ง (พ ๒๑๖/๒๕๖๕, พ ๓๔๐/๒๕๖๕) และคดีอาญา (อ ๖๗๒/๒๕๖๕, อ ๑๕๙/๒๕๖๕) ศาลให้จำหน่ายคดีออกจากสารบบความชี้คราว ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาเพื่อรอฟังผลในคดีหมายเลขดำที่ อ ๑๓๓๗/๒๕๖๕ ที่พนักงานอัยการจังหวัดเชียงใหม่ได้ยื่นฟ้องโจทก์ทั้งสองเป็นจำเลย หากคดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว ให้โจทก์ทั้งสองยื่นคำร้องขอให้ยกคดีขึ้นพิจารณาต่อไป</p>
---	---

**กรณีที่ 19 สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในกระบวนการยุติธรรมอันเกี่ยวเนื่องกับเสรีภาพใน
เคหสถาน กรณีการตรวจค้นหมู่บ้านในตำบลเมืองนະ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ และเก็บตัวอย่าง
สารพันธุกรรมของชาวบ้าน (รายงานฯ ที่ 37/2565)**

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. เห็นสมควรให้มีการตรวจสอบกรณี เมื่อวันที่ 15-16 กรกฎาคม 2564 เจ้าหน้าที่ ทหารกองร้อยทหารม้าที่ 4 หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารม้าที่ 5 ได้ตรวจยึดยาเสพติดจำนวนมากในพื้นที่แนวชายแดนของอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ตำรวจนครบาลภาค 5 จึงได้สั่งการให้ ตำรวจภูธรจังหวัดเชียงใหม่ปิดล้อมและตรวจค้นเป้าหมายยาเสพติดในพื้นที่อำเภอฝาง และพื้นที่อำเภอไกลเคียง รวมถึงอำเภอที่มีพื้นที่ติดแนวชายแดน โดยให้จัดเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของกลุ่มคนที่น่าสงสัยเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพิสูจน์ทราบตัวบุคคลซึ่งกระทำความผิด และมีความเกี่ยวเนื่องกับคดียาเสพติด จากการสืบสวนสอบสวนพบว่า บุคคลกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการขนยาเสพติดในครั้งนี้ สถานีตำรวจนครบาลหาวยิ่งได้ปิดล้อมและตรวจค้นหมู่บ้านแกน้อยห้วยบ้านถ้ำ และบ้านหนองเขียว พร้อมเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของชาวบ้านที่อาศัยในหมู่บ้านทั้งสองแห่ง จำนวน 51 คน เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2564 ในการปิดล้อมนี้มีเจ้าหน้าที่ของรัฐหลายฝ่ายได้ร่วมสนับสนุนและอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้</p> <p>(1) กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจค้นหมู่บ้านในตำบลเมืองนະ เห็นว่าการตรวจตัวอย่างสารพันธุกรรมเป็นการพิสูจน์ตนของผู้ถูกตรวจเก็บว่าไม่ได้เกี่ยวข้องกับการลำเลียงยาเสพติด และสถานีตำรวจนครบาลหาวยิ่งได้ประสานเป็นหนังสือกับนายอำเภอเชียงดาว ชื่นนายอำเภอเชียงดาวได้มีหนังสือลงผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 2 เพื่อให้ชาวบ้านได้เข้าใจถึงการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่แล้ว ประกอบกับผู้เสียหายกลุ่มชาติพันธุ์ลาหู่ที่อาศัยอยู่ในห้วยบ้านถ้ำได้ให้ข้อเท็จจริงว่า เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2564 เจ้าหน้าที่ทหารได้ปิดทางเข้าออกหมู่บ้านเพียงระยะเวลาหนึ่งเท่านั้น และเจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลที่ประจำ</p>

	<p>นาทวาย ก็ไม่ได้เข้าไปตรวจค้นภายในบ้านพัก เพียงแต่เคาะประตูบ้านและเรียกให้ชาวบ้านออกมานอกบ้าน ชาวบ้านต่างให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจนครนาทฯ ตามที่สั่งการให้ผู้นำชุมชนเรียกชาวบ้านมาร่วมตัวที่ศาลอาญาประจำแขวงหมู่บ้าน ดังนั้น ข้อเท็จจริงจึงยังไม่อ่าจับฟังได้ว่า การตรวจค้นหมู่บ้านในตำบลเมืองนະ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p> <p>(2) เจ้าหน้าที่ของรัฐตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของชาวบ้านที่ตำบลเมืองนະ เห็นว่า แม้ผู้เสียหายกลุ่มชาติพันธุ์ล้าหลุ่าได้ลงลายมือชื่อให้ความยินยอมแล้วก็ตาม แต่จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้เสียหายกลุ่มชาติพันธุ์ล้าหลุ่ยังไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการตรวจเก็บสารพันธุกรรม ไม่ทราบวัตถุประสงค์ของการตรวจ และผู้เสียหายบางคนอ่านหนังสือไม่ได้ ประกอบกับไม่ปรากฏข้อเท็จจริงอันเชื่อได้ว่า เจ้าหน้าที่ ตรวจ สถานีตำรวจนครนาทฯ ได้อธิบายถึงวัตถุประสงค์การตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมให้แก่ผู้เสียหายทราบ มีเพียงการขอความร่วมมือเท่านั้น แต่ก็ทำให้ผู้เสียหายไม่กล้าปฏิเสธ เมื่อจากเป็นการขอความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ตำรวจนี้ การขอความยินยอมจากผู้เสียหายจึงยังไม่สอดคล้องกับหลักการให้ความยินยอมโดยอิสรภาพ ซึ่งกำหนดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลมีทางเลือกในการตัดสินใจว่าจะให้หรือไม่ให้ข้อมูลส่วนไดบ้าง และการไม่ให้ข้อมูลในส่วนนั้นต้องไม่เกิดผลเสียแก่เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล จึงเชื่อได้ว่า ผู้เสียหายที่ถูกตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมไม่ได้ให้ความยินยอมอย่างสมควรใจโดยอิสรภาพและปราศจากการอยู่ภายใต้อำนาจกดดัน ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ตำรวจนครนาทฯ ตรวจค้นภายในบ้าน พนักงานสอบสวน ที่มาดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษ คำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กตามที่ระบุไว้ในอนุสัญญาฯ ว่าด้วยสิทธิเด็ก จากการตรวจสอบไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจนครนาทฯ ได้ดำเนินการใด ๆ ที่คำนึงถึงสิทธิเด็ก เช่น การมีนักสังคมสงเคราะห์หรือสาขาวิชาชีพเข้าร่วมในกระบวนการจัดเก็บสารพันธุกรรม เป็นต้น ดังนั้น การกระทำของเจ้าหน้าที่ตรวจ สถานีตำรวจนครนาทฯ จึงเป็นการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯ ว่าด้วยสิทธิเด็ก เป็นการละเมิดสิทธิเด็ก</p> <p>กสม. จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะมาตรการในการป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อสำนักงานตำรวจนครบาล แต่งชาร์ต และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม</p>
--	--

	<p>ยาเสพติด ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>(1) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเน้นย้ำและทำความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่แจ้งข้อมูลที่จำเป็นให้แก่บุคคลที่จะต้องถูกเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม เช่น กวามายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บ ขั้นตอนและวิธีการในการจัดเก็บ การนำไปใช้เป็นต้น โดยเฉพาะต้องให้ผู้ที่จะถูกจัดเก็บให้ความยินยอมโดยสมัครใจ มิใช่การจำยอมรวมทั้งมีมาตรการพิเศษในการดำเนินการกับกลุ่มชาติพันธุ์และเด็ก อาทิ การจัดให้มีล่ามภาษาท้องถิ่นสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ การมีนักสังคมสงเคราะห์หรือสาขาวิชาชีพเข้าร่วมในกระบวนการจัดเก็บสำหรับเด็ก</p> <p>(2) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติสั่งการให้ตำรวจภูธรภาค 5 และศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 5 ประสานกับนายอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ แจ้งผลการตรวจสารพันธุกรรมของบุคคลในหมู่บ้านแคน้อยหย่อมบ้านถ้ำ และหมู่บ้านหนองเขียว ตำบลเมืองนະ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่ถูกตรวจเก็บตัวอย่างเมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2564 ว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีที่มีการยึดยาเสพติด เมื่อวันที่ 15-16 กรกฎาคม 2564 เพื่อให้ผู้ที่ถูกจัดเก็บทราบและเข้าใจผ่านผู้นำชุมชนของทั้งสองหมู่บ้านดังกล่าว</p> <p>(3) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติสั่งการให้ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 5 ลงหรือทำลายข้อมูลสารพันธุกรรมของชาวบ้านหมู่บ้านแคน้อยหย่อมบ้านถ้ำ หมู่ที่ 2 จำนวน 51 คน และชาวบ้านหมู่บ้านหนองเขียว หมู่ที่ 12 จำนวน 7 คน ในตำบลเมืองนະ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ที่ถูกตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2564 ออกจากฐานข้อมูล</p> <p>(4) ให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดติดตามการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเก็บและตรวจสารพันธุกรรมของบุคคลของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้ทำการสนับสนุนงบประมาณประจำปี โดยเน้นย้ำการดำเนินโครงการในลักษณะดังกล่าวต้องคำนึงถึงหลักการสิทธิมนุษยชน มีการแจ้งข้อมูลที่จำเป็นให้แก่บุคคลที่จะต้องถูกเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม เช่น กวามายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ของการจัดเก็บ ขั้นตอนและวิธีการในการจัดเก็บการนำไปใช้ เป็นต้น โดยเฉพาะต้องให้ผู้ที่จะถูกจัดเก็บให้ความยินยอมโดยสมัครใจ มิใช่การจำยอม รวมทั้งมีมาตรการพิเศษในการดำเนินการกับเด็ก เช่น การมีนักสังคมสงเคราะห์หรือสาขาวิชาชีพเข้าร่วมในกระบวนการจัดเก็บด้วย เป็นต้น</p> <p>(5) ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติทบทวนการดำเนินนโยบายภายใต้แผนปฏิบัติการป้องกัน ปราบปราม และแก้ไขปัญหายาเสพติด ที่เกี่ยวกับการดำเนินโครงการเก็บและตรวจสารพันธุกรรมของบุคคลกลุ่มเสี่ยงและ Jawatkuaypan ที่เกี่ยวข้องกับคดีเกี่ยวกับ</p>

	ยาเสพติดและท่ออาญาอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเก็บตรวจตัวอย่างสารพันธุกรรมของบุคคลจะต้องเป็นไปเท่าที่จำเป็น และอยู่ภายใต้ความยินยอมที่แท้จริงของผู้ถูกจัดเก็บ
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) สำนักงานตำรวจนครบาล โดยกองคดีอาญา มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๑.๒๔/๒๒๙๙ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ แจ้งว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการตรวจพิสูจน์บุคคลโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ไว้โดยเฉพาะแล้ว ในกรณีความผิดที่มีอัตราโทษอย่างสูงเกินสามปี หากจำเป็นต้องตรวจเก็บตัวอย่างเลือด เนื้อเยื่อ ผิวนัง เส้นผมหรือขัน น้ำลาย ปัสสาวะ อุจจาระ สารคัดหลั่งสารพันธุกรรมหรือส่วนประกอบของร่างกายจากผู้ต้องหา ผู้เสียหายหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ให้พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจให้แพทย์หรือผู้เชี่ยวชาญดำเนินการดังกล่าวได้แต่ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและสมควรโดยใช้วิธีการที่ก่อให้เกิดความเจ็บปวดน้อยที่สุด เท่าที่จะกระทำได้ ทั้งจะต้องไม่เป็นอันตรายต่อร่างกายหรืออนาคตของบุคคลนั้น และได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ความยินยอมไว้อย่างชัดเจนด้วย โดยผู้ต้องหา ผู้เสียหาย หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องต้องให้ความยินยอม หากผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายไม่ยินยอมโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายกระทำการป้องปัดข้อ妄มิให้บุคคลที่เกี่ยวข้องให้ความยินยอมโดยไม่มีเหตุผลอันสมควรก็มีข้อสันนิษฐานไว้ในกฎหมายที่เป็นโทษต่อบุคคลนั้น คือ กฎหมายให้สันนิษฐานไว้เบื้องต้นว่าข้อเท็จจริงเป็นไปตามผลการตรวจพิสูจน์ที่หากได้ตรวจพิสูจน์แล้วจะเป็นผลเสียต่อผู้ต้องหาหรือผู้เสียหายนั้น แล้วแต่กรณี</p> <p>สำหรับประเด็นมาตรการพิเศษในการดำเนินการ อาทิ การจัดให้มีล่ามภาษาห้อง clin หลักเกณฑ์กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 13 ดังนี้ พนักงานสอบสวนย่อมต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ส่วนการจัดให้มีนักสังคมสงเคราะห์หรือสหวิชาชีพเข้าร่วมในกระบวนการจัดเก็บสำหรับเด็ก พิจารณาแล้วเห็นว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133 ทว. ได้กำหนดหลักเกณฑ์เพียงการสอบปากคำพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกิน 18 ปี ว่าต้องมีสหวิชาชีพเข้าร่วมในการถามปากคำด้วย แต่ไม่มีบทบัญญัติของกฎหมายได้กำหนดให้มีสหวิชาชีพเข้าร่วมในกระบวนการจัดเก็บสารพันธุกรรมด้วย เนื่องจากเป็นเรื่องเกินความจำเป็น อย่างไรก็ตามกระบวนการจัดเก็บสารพันธุกรรมนั้น เป็นอำนาจของพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานว่าจะให้มีเพียงไร อย่างไร ซึ่งเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 133</p> <p>ส่วนในประเด็นที่สำนักงานตำรวจนครบาลแจ้งผลการตรวจให้บุคคลที่ได้รับการตรวจทราบ หรือสั่งการให้สำนักงานพิสูจน์หลักฐาน 5 ลบหรือทำลายข้อมูลสารพันธุกรรมของชาวบ้านที่ถูกตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมออกจากฐานข้อมูลนั้น แจ้งว่า การจัดเก็บข้อมูลสารพันธุกรรมของชาวบ้าน หากพนักงานสอบสวนเห็นว่ามีความจำเป็นต้องใช้</p>

	<p>พยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงตามมาตรา 131 ให้พนักงานสอบสวน มีอำนาจให้ทำการตรวจพิสูจน์บุคคล วัตถุ หรือเอกสารใด ๆ โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ตามที่ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131/1 กำหนด จึงเป็นอำนาจของ พนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐาน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 131 ซึ่งหากพยานหลักฐานปรากฏว่าผู้ได้รับการตรวจไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้ได้รับการตรวจก็ย่อมไม่มีความผิด พนักงานสอบสวนย่อมไม่นำข้อมูลนั้นมาใช้ในการดำเนินคดีแก่ผู้ได้รับการตรวจ แต่หากมีพยานหลักฐานพบว่าบุคคลใด ๆ มีส่วนเกี่ยวข้อง ย่อมนำข้อมูลนั้นมาดำเนินคดีแก่บุคคลดังกล่าวได้ ซึ่งหากพบว่าไม่มีส่วนเกี่ยวข้องจริง การเก็บข้อมูลในส่วนนี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อบุคคลที่ได้รับการตรวจมากกว่า ในทางกลับกัน หากมีการกระทำความผิดเกิดขึ้น ข้อมูลนี้ย่อมเป็นประโยชน์ต่อรัฐเช่นเดียวกัน</p> <p>ต่อมากองคดีอาญา มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๑๖.๒๔/๒๔๖๕ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งผลดำเนินการว่า สำนักงานตำรวจนแห่งชาติได้นำยื่นคำร้องและทำความเข้าใจให้แก่เจ้าหน้าที่ในการแจ้งข้อมูลที่จำเป็นให้แก่บุคคลที่จะต้องถูกเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม โดยกำชับ พนักงานสอบสวนทั่วประเทศให้ปฏิบัติตามกฎหมายและคำสั่งของสำนักงานตำรวจนแห่งชาติ อย่างเคร่งครัด</p> <p>(2) สำนักงาน ป.ป.ส. มีหนังสือ ที่ ยช ๑๗๐๒.๐๑/๑๖๗๑๑ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๖๕ แจ้งว่า โครงการเก็บและตรวจสอบสารพันธุกรรม (DNA) ของบุคคลกลุ่มเสี่ยงและจากวัตถุพยานที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติดและคดีอาญาอื่น ๆ ของสำนักงานตำรวจนแห่งชาติ ซึ่งอยู่ภายใต้แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ปี ๒๕๖๔ ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ส. ในฐานะเจ้าภาพแผนงานบูรณาการดังกล่าว ได้ส่งมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และเน้นย้ำการดำเนินการโครงการลักษณะดังกล่าวต้องดำเนินการหลักการสิทธิมนุษยชนของ กสม. ให้สำนักงานตำรวจนแห่งชาติทราบแล้ว</p>
--	--

<p>กรณีที่ 20 เสริมภาพในการแสดงความคิดเห็น อันเกี่ยวนี้องกับเสริมภาพในการเสนอข่าวสาร กรณีล่าวอ้างว่า ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 กระทบต่อการเสนอข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนและสื่อมวลชน (รายงานฯ ที่ 42/2565)</p>	
<p>ประเด็นการร้องเรียน</p>	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 27) ลงวันที่ 10 กรกฎาคม 2564 ข้อ 11 และข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 29)</p>

	ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2564 ข้อ 1 ลงทะเบميدสิทธิในการเสนอข่าวสารและการแสดงความคิดเห็นของประชาชนและสื่อมวลชน
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 27) ข้อ 11 มีข้อความเหมือนกันกับข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 29) ต่อมากาลเพ่งได้มีคำสั่งห้ามผู้ถูกร้องบังคับใช้ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 29) เป็นการชั่วคราว จนกว่าศาลจะมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น ทำให้นายกรัฐมนตรี (ผู้ถูกร้อง) ออกข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 31) ให้ยกเลิกข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 29) กรณีดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การบังคับใช้ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 27) ข้อ 11 ซึ่งมีข้อความเช่นเดียวกับข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 29) ข้อ 1 ย่อมส่งผลกระทบต่อเสรีภาพในการแสดงออกและเสรีภาพในการเสนอข่าวสารของผู้ร้องทั้งหน้าและประชาชนเกินสมควรแก่เหตุได้ เช่นเดียวกัน ดังนั้น จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	(1) ให้ศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศปก.ศบค.) พิจารณาเพื่อให้มีการยกเลิกข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 27) เฉพาะส่วนในข้อ 11 (2) ในระหว่างที่ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 27) ข้อ 11 ยังมีผลบังคับใช้อยู่ให้ศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศปก.ศบค.) ใช้วิธีการซี้แจงหรือประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา โดยให้พิจารณาใช้มาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมภายใต้กฎหมายที่บังคับใช้อยู่แล้ว เช่น ประมวลกฎหมายอาญา หรือพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 เป็นต้น
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	ศูนย์ปฏิบัติการ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศปก.ศบค.) มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๘๐๑.๐๑/๗๗๗๗ ลงวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๕ แจ้งว่า ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 29) ข้อ 1 เป็นบทบัญญัติที่มีถ้อยคำและเนื้อหาสาระเช่นเดียวกันกับข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 27) ข้อ 11 ข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 29) ข้อ 1 จึงมีผลทางกฎหมายเป็นการยกเลิกข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 27) ข้อ 11 โดยปริยายตามหลักกฎหมายใหม่ที่มีเนื้อหาสาระหรือบทบัญญัติเดียวกันยกเลิกกฎหมายเก่า และภายหลังได้มีการออกข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 31) ให้ยกเลิกข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 29) แล้ว จึงไม่มีความจำเป็นต้องพิจารณายกเลิกข้อกำหนดฯ (ฉบับที่ 27) ข้อ 11 ซึ่งสืบไปแล้วอีก ทั้งนี้ ศปก.ศบค. ได้นำรายงานผลการตรวจสอบของ กสม. เสนอนายกรัฐมนตรี เพื่อทราบด้วยแล้ว

	<p>นอกจากนี้ ที่ผ่านมา ศปก.สบค. รวมถึงหน่วยงานและกลไกต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา (โควิด-19) ได้ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบข้อมูลหรือข้อเท็จจริงที่ถูกต้องเกี่ยวกับการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงได้พิจารณาใช้มาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมภายใต้ข้อเสนอแนะฝ่ายสาธารณสุขและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการบริหารสถานการณ์ฉุกเฉิน ตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 มาโดยตลอด โดยองค์กรอนามัยโลกได้ยกย่องให้ประเทศไทยเป็นประเทศต้นแบบที่มีการบริหารจัดการ และรับมือกับการระบาดได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย</p>
--	---

**กรณีที่ 21 สิทธิชุมชน กรณีขอให้ตรวจสอบกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในโครงการสำรวจและออกแบบ
ทางแยกต่างระดับจุดตัดทางหลวงหมายเลข 420 กับทางหลวงหมายเลข 401 (แยกท่ากูบ) และจุดตัด
ถนนเทศบาล (แยกตาปาน) (รายงานฯ ที่ 49/2565)**

ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียน ขอให้ตรวจสอบกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีกล่าวอ้างว่าการสำรวจและออกแบบโครงการทางแยกต่างระดับจุดตัดทางหลวงหมายเลข 420 กับทางหลวงหมายเลข 401 (แยกท่ากูบ) และจุดตัดถนนเทศบาล (แยกตาปาน) ในพื้นที่อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี ของกรมทางหลวง (ผู้ถูกร้อง) ซึ่งได้ว่าจ้างบริษัทที่ปรึกษาดำเนินการและได้จัดประชุมการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ แต่สรุปผลการประชุมรับฟังความคิดเห็นที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงและความประสงค์ของประชาชน
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า แม้ผู้ถูกร้องและบริษัทที่ปรึกษาได้จัดกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อโครงการดังกล่าวเพื่อนำข้อมูลไปประกอบการสำรวจและออกแบบทางเลือกแล้ว แต่ในการพิจารณานำทางเลือกไปรับฟังความคิดเห็นกลับมิได้นำทางเลือกที่ประชาชนเสนอไปรับฟังความเห็นของประชาชนด้วย ซึ่งแม้รูปแบบที่ประชาชนเสนออาจมีข้อดีข้อด้อยที่ไม่สอดคล้องและเหมาะสมสมตามสภาพภูมิประเทศตามความเห็นของบริษัทที่ปรึกษาและคณะกรรมการกำกับการทำงานแต่ในการพิจารณาความมีการเสนอทางเลือกของประชาชนซึ่งเป็นผู้ต้องใช้ประโยชน์หรือได้รับผลกระทบจากโครงการดังกล่าว ในระยะยาวให้แก่ผู้มีอำนาจเป็นผู้พิจารณาด้วยซึ่งสิทธิในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และหนังสือสัญญาระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคี ไม่ได้รับรองและคุ้มครองเพียงแต่การมีส่วนร่วมในเชิงกระบวนการเท่านั้น แต่ข้อเสนอแนะและความเห็นของประชาชน โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการที่อาจมีผลกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือชุมชน จะต้องได้รับการพิจารณาอย่างมีนัยสำคัญจากหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้บรรลุเจตนาที่มีในการรับรองสิทธิในเชิงเนื้อหา

	<p>ซึ่งรัฐต้องให้หลักประกันว่าการพัฒนาในด้านต่าง ๆ จะไม่เลื่อนระดับชีวิตของประชาชน ในท้องถิ่นและตั้งอยู่บนพื้นฐานของหลักการแห่งผลประโยชน์ร่วมกัน ในขั้นนี้จึงเห็นว่า การจัดกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนของผู้ถูกร้องในโครงการสำรวจและออกแบบ ทางแยกต่างระดับจุดตัดทางหลวงหมายเลข 420 กับทางหลวงหมายเลข 401 (แยกท่ากุบ) และจุดตัดถนนเทศบาล (แยกตาปาน)ยังไม่สอดคล้องกับสิทธิในการมีส่วนร่วมของบุคคล และชุมชนอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการละเมิด สิทธิมนุษยชน และให้ผู้ถูกร้องสามารถดำเนินการตามหน้าที่ในการจัดระบบสาธารณูปโภค และแก้ไขปัญหาการจราจรในพื้นที่ต่อไปได้บนพื้นฐานของการมีส่วนร่วมของประชาชนใน ท้องถิ่น จึงให้มีข้อเสนอแนะมาตรการในการแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36</p>
มาตรการหรือแนวทาง ที่เหมาะสมในการป้องกัน หรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชน	ให้ผู้ถูกร้องจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการสำรวจและออกแบบ การก่อสร้างทางแยกต่างระดับของจุดตัดทางหลวงหมายเลข 420 กับทางหลวงหมายเลข 401 (แยกท่ากุบ) และจุดตัดถนนเทศบาล (แยกตาปาน) เชื่อมโยงกับการจราจรทั้งระบบใน อำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี โดยให้มีผู้แทนจังหวัดสุราษฎร์ธานี พร้อมหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้แทนภาคประชาชนและชุมชนที่อาจได้รับผลกระทบ จากโครงการ รวมถึงนักวิชาการด้านผังเมือง สถาปัตยกรรม สังคมและวัฒนธรรม หรือ ผู้ทรงคุณวุฒิในด้านที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการเพื่อปรึกษาหารือและออกแบบการแก้ไข ปัญหาจราจรบริเวณแยกท่ากุบและแยกตาปาน โดยให้คำนึงถึงการใช้ประโยชน์ของ ประชาชนในพื้นที่ แผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานี และการบูรณาการเพื่อแก้ไขปัญหา การจราจรภาพรวมในพื้นที่ โดยเมื่อได้ข้อสรุปร่วมกันจนเป็นที่ยุติแล้วให้นำไปเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ รวมถึงมีส่วนร่วมในการแสดง ความคิดเห็นได้อย่างครบถ้วนและทั่วถึง ทั้งนี้ ให้จัดตั้งคณะกรรมการข้างต้น ภายใน 60 วัน นับตั้งแต่ที่ได้รับรายงานฉบับนี้ และแจ้งความคืบหน้าผลการดำเนินการทุก 3 เดือน จนกว่าจะบรรลุข้อตกลงร่วมกันทุกฝ่าย
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	ผู้ถูกร้อง แจ้งว่า สำนักสำรวจและออกแบบ ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มบริษัทที่ปรึกษา ซึ่งประกอบด้วย บริษัท พี.วี.เอส.-95 คอนซัลแตนซ์ จำกัด ร่วมกับ บริษัท พรี ดีเวลลอป เมนท์ คอนซัลแตนท์ จำกัด และบริษัท ชีวิล แอนด์ สตรัคเจอร์ล เอ็นยิเนียร์ส จำกัด ให้ดำเนินการโครงการสำรวจและออกแบบทางแยกต่างระดับ จุดตัดทางหลวงหมายเลข 420 กับทางหลวงหมายเลข 401 (แยกท่ากุบ) และจุดตัดถนนเทศบาล (แยกตาปาน) ได้มีการประชุมแนวทางในการแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 9 มิถุนายน 2565 เพื่อพิจารณาแนวทางดังกล่าว โดยมติที่ประชุมให้ดำเนินการจัดตั้ง

	<p>คณะกรรมการเพื่อศึกษารูปแบบที่เหมาะสมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ตามแนวทางในการแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนของ กสม. และดำเนินการร่วมกับบริษัท วิศวกรที่ปรึกษาซึ่งทำความเข้าใจให้ทุกฝ่ายและประชาชนในพื้นที่รับทราบร่วมกัน เพื่อให้การพัฒนาโครงการเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน ซึ่งปัจจุบันโครงการฯ อยู่ในขั้นตอนการเชิญและจัดตั้งคณะกรรมการ โดยมีผู้แทนจากผู้ถูกร้อง บริษัทวิศวกรที่ปรึกษา ผู้แทนจังหวัดสุราษฎร์ธานี หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ผู้นำห้องถิ่น ผู้แทนภาคประชาชน และชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการ และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นคณะกรรมการ เพื่อพิจารณารูปแบบที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชน</p>
--	--

กรณีที่ 22 สิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่า พนักงานสอบสวนดำเนินคดีล่าช้า

(รายงานฯ ที่ 67- 74/2565)

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบ การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน ดำเนินคดีล่าช้า จำนวน 7 กรณี</p> <p>(1) ผู้ร้องที่ 1 และผู้ร้องที่ 2 ร้องเรียนว่า พนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลเมือง สุพรรณบุรี (ผู้ถูกร้องที่ 1) ได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ร้องทั้งสองในความผิดตามพระราชบัญญัติ ราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 แต่คดีไม่มีความคืบหน้า</p> <p>(2) ผู้ร้องที่ 3 ร้องเรียนว่า บุตรของผู้ร้องถูกพนักงานขับรถของกรุงเทพมหานคร บังคับเครนยกท่อนไม้กระแทกร่างนายสุพลน์ผลัดตกจากรถกระยะทำให้บุตรของผู้ร้อง ได้รับบาดเจ็บสาหัส และได้นำเรื่องดังกล่าวไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลสามเสน (ผู้ถูกร้องที่ 2) เพื่อให้ดำเนินคดีกับผู้กระทำการผิด แต่คดีไม่มีความคืบหน้า</p> <p>(3) ผู้ร้องที่ 4 ถูกพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลปากคลองรังสิต (ผู้ถูกร้องที่ 3) อายัดตัวไว้เพื่อดำเนินคดีข้อหาฉ้อโกงทรัพย์ ตามหมายจับของศาลจังหวัดปทุมธานี และถูกพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลบุคคล (ผู้ถูกร้องที่ 4) อายัดตัวไว้เพื่อดำเนินคดี ข้อหานำเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ซึ่งข้อมูลอันเป็นเท็จ โดยประการน่าจะเกิดความเสียหาย แก่ผู้อื่นหรือประชาชน ตามหมายจับของศาลอาญาธนบุรี แต่คดีไม่มีความคืบหน้า</p> <p>(4) ผู้ร้องที่ 5 เป็นผู้ต้องขังของเรือนจำกลางบางขวาง ในคดีความผิดตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 มีกำหนดโทษจำคุก 25 ปี ซึ่งรับโทษจำคุกมาแล้ว 5 ปี และผู้ร้องที่ 5 ได้กระทำการผิดอื่นอีกซึ่งอยู่ในอำนาจการสอบสวนของพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลธรรมศาสตร์ (ผู้ถูกร้องที่ 5) โดยได้อายัดตัวผู้ร้องที่ 5 ไว้ แต่ยังไม่ได้ดำเนินการสอบสวนและทำการเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณา สั่งฟ้องคดี</p>
---------------------	--

	<p>(5) ผู้ร้องที่ 6 เป็นผู้ต้องขึ้นของเรื่องจำกัดงานแก่นในคดีความผิดเกี่ยวกับจัดทำงานและคุ้มครองคนทำงาน เมื่อปี 2561 ผู้ร้องที่ 6 ถูกพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลส่องดาว (ผู้ถูกร้องที่ 6) อายัดตัวและแจ้งข้อกล่าวหาตามหมายจับของศาลจังหวัดสว่างแดนดิน ระยะเวลาล่วงเลยมานานแล้ว แต่คดียังไม่มีความคืบหน้า</p> <p>(6) บุตรสาวของผู้ร้องที่ 7 ถูกพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลบางบัวทอง (ผู้ถูกร้องที่ 7) อายัดตัวไว้ดำเนินคดีตั้งแต่ปี 2551 ปัจจุบันคดีดังกล่าวไม่มีความคืบหน้า</p> <p>(7) ผู้ร้องที่ 8 เป็นผู้ต้องขึ้นของเรื่องจำกัดบางขวาง ถูกศาลจังหวัดสมุทรปราการ ออกหมายจับ ที่ ๑๕๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๖๒ ในข้อหาร่วมกันกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ ซึ่งคดีอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจนครบาลเมืองสมุทรปราการ (ผู้ถูกร้องที่ 8) โดยผู้ถูกร้องที่ 8 ได้มีหนังสือถึงสถานีตำรวจนครบาลเมืองสมุทรปราการและสำนักงานอัยการจังหวัดสมุทรปราการ เพื่อขอให้รับดำเนินคดี แต่ปัจจุบันยังไม่ได้รับแจ้งผลการดำเนินการและไม่มีความคืบหน้า</p>
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ 2-8 ถือเป็นการไม่อำนวยความยุติธรรมในคดีอาญาที่จะได้รับการสอบสวนอย่างรวดเร็ว อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36 ส่วนการกระทำของผู้ถูกร้องที่ 1 ไม่เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน เนื่องจากได้สรุปสำนวนการสอบสวนพร้อมความเห็นต่อผู้บังคับบัญชาภายในระยะเวลาอันสมควรแก่เหตุแล้ว
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติตำรวจนครบาล พ.ศ. ๒๕๔๗ พิจารณาดำเนินการต่อพนักงานสอบสวนที่ทำการสอบสวนล่าช้าอันเป็นการละเมิดสิทธิของผู้ต้องหาที่จะได้รับการสอบสวนอย่างรวดเร็ว โดยนำรายงานฉบับนี้เป็นข้อมูลประกอบ</p> <p>(2) สั่งการหรือกำชับไปยังผู้บัญชาการตำรวจนครบาลและผู้บังคับการตำรวจนครบาลจังหวัด ให้ควบคุมการสอบสวนให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่องและเป็นธรรม ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประมวลกฎหมายวิธิพิจารณาความอาญา กติกรรมห่วงประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง และคำสั่งสำนักงานตำรวจนครบาล ที่ผู้ต้องหาถูกอายัด และการควบคุมติดตามการส่งต่อสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ทั้งนี้ กสม. เคยมีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎหมาย หรือคำสั่ง</p>

	เกี่ยวกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม การนีการดำเนินคดีล่าช้าอันเกี่ยวเนื่องกับการขายด้ตัวตามรายงานข้อเสนอแนะ ที่ ๓/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๑ มีนาคม ๒๕๖๕ ต่อสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) ตำรวจภูธรภาค 7 มีหนังสือ ลับ ที่ ตช ๐๐๒๒.๑๑๕/๑๗๔๐ ลงวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งว่า ได้สั่งการให้ตำรวจภูธรจังหวัดสุพรรณบุรีตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วสรุปได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายและระเบียบโดยชอบแล้ว ประกอบกับ กสม. ได้พิจารณาแล้วว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่ได้กระทำการหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนจากการสอบสวนคดีที่ผู้ร้องทั้งสองเป็นผู้ต้องหา</p> <p>(2) กองคดีอาญา มีหนังสือ ที่ ตช ๐๐๑๑.๒๔/๑๗๔ ลงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งว่า ตำรวจภูธรภาค 7 ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้แจ้งข้อกล่าวหาแก่ผู้ร้องที่ ๒ กับพว ก และได้สรุปสำนวนการสอบสวนเสร็จสิ้นมีความเห็น สั่งฟ้องผู้ร้องที่ ๒ กับพว ก ขณะนัดส่งตัวผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรี ผู้ร้องที่ ๒ กับพว กไม่มีการจับกุมหรือควบคุมตัวไว้ในเรือนจำจังหวัดสุพรรณบุรี และทราบว่า ผู้ร้องที่ ๒ กับพว กถูกย้ายไปจำคุกที่เรือนจำกลางเข้าบิน ตั้งแต่วันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๖๒ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงได้ประสานไปยังเรือนจำกลางเข้าบิน เพื่อขอโอนตัวผู้ร้องที่ ๒ กับพว กมาอยู่ท้องที่ที่เกิดเหตุ แต่ไม่สามารถโอนตัวได้ เนื่องจากต้องโทษสูง เกรงว่า จะไม่ปลดภัยหรือผู้ต้องห้ามอาจหลบหนี อย่างไรก็ตาม ผู้ถูกร้องที่ ๑ ก็ไม่ได้นอนใจ โดยได้ประสานขอคำปรึกษาไปยังพนักงานอัยการจังหวัดสุพรรณบุรีและได้รับคำแนะนำให้ประสานไปยังพนักงานอัยการจังหวัดราชบุรี เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ จะได้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว</p>

กรณีที่ 23 สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน กรณีกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐกำหนดราคาจัดซื้อที่ดินไม่เป็นธรรม	
(รายงานฯ ที่ 75/2565)	
ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า หน่วยงานของรัฐกำหนดราคาจัดซื้อที่ดินไม่เป็นธรรม โดยนำที่ดินของผู้ร้องไปทำเป็นคลองระบายน้ำเพื่อเกษตรกรรม และไม่ได้รับเงินชดเชยกรณีขาดประโยชน์จากการไม่ได้ทำนา
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า ประเด็นการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทานไม่เป็นธรรมกับผู้ร้องนั้น โครงการชลประทานร้อยเอ็ด (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และสำนักงานชลประทานที่ ๖ (ผู้ถูกร้องที่ ๒) ได้ดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหลักเกณฑ์ตามหนังสือคณะกรรมการบริหารราษฎร์ที่กำหนดให้ทางราชการตกลงซื้อขายกับราษฎร์ก่อน ถ้าตกลงซื้อขายกันได้ก็ไม่ต้องออกพระราชบัญญัติเวนคืน ประกอบกับขณะนี้กรณีตามคำร้องผู้ร้องยอมรับราคาก่อต้นที่ดินตามที่คณะกรรมการกำหนดและไม่ติดใจเรียกร้องค่าชดเชยค่าเสียประโยชน์จากการไม่ได้ทำนา ในชั้นนี้ จึงยังไม่ปรากฏว่า

	<p>ผู้ถูกร้องทั้งสองได้กระทำหรือละเลยการกระทำการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนผู้ร้องในกรณีเกี่ยวกับการดำเนินการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทานไม่เป็นธรรมแต่อย่างใด สำหรับประเด็นการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทานให้แก่ผู้ร้องเกิดความล่าช้า ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ได้มีการนำเอาที่ดินของผู้ร้องไปใช้ประโยชน์เพื่อการชลประทาน โดยผู้ถูกร้องทั้งสองดำเนินการสร้างคลองชลประทานผ่านเข้าไปในที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ร้อง แล้วทำเป็นคลองระบายน้ำสำหรับเกษตรกรรมโดยดำเนินการตั้งแต่ปี 2524 และก่อสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี 2530 หากนับถึงปัจจุบันเป็นเวลากว่า 40 ปี แต่ผู้ร้องยังไม่ได้รับเงินค่าทดแทนที่ดินจากผู้ถูกร้องทั้งสองแม้ในกรณีตรวจสอบข้อเท็จจริงจะปรากฏว่า สาเหตุที่ผู้ถูกร้องทั้งสองไม่ได้จ่ายค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทานให้แก่ผู้ร้อง ส่วนหนึ่งจะเกิดจากการโട္ထံยังเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินแปลงพิพากษา แต่เมื่อผู้ถูกร้องทั้งสองรวมตลอดถึงกรรมชลประทานเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินโครงการและได้รับประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว ในฐานะหน่วยงานของรัฐจึงต้องมีหน้าที่ในการบังคับใช้กฎหมายและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาโดยเร็วเพื่อให้เกิดการคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินให้แก่ผู้ร้องด้วยเมื่อข้อเท็จจริงปรากฏต่อมาว่า ผู้ร้องได้ประสานไปยังผู้ถูกร้องทั้งสองตั้งแต่ปี 2560 เรื่อยมาจนถึงปัจจุบันเพื่อขอรับค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทาน ซึ่งผู้ร้องเป็นเจ้าของที่ดินเพียงรายเดียวที่ยังไม่ได้รับค่าทดแทนดังกล่าว หน่วยงานของรัฐจึงต้องมีหน้าที่ในการพิจารณาและจ่ายค่าทดแทนตามหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องด้วยความเป็นธรรมและรวดเร็ว การที่ผู้ถูกร้องทั้งสองใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้ร้องเพื่อการชลประทานตั้งแต่ปี 2524 เป็นต้นมา แต่จนถึงปัจจุบันยังไม่จ่ายค่าทดแทนให้แก่ผู้ร้องในฐานะเจ้าของที่ดินที่ถูกนำไปใช้ประโยชน์ จึงเป็นการดำเนินการที่ล่าช้า ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้องและกระทบต่อสิทธิในทรัพย์สินของผู้ร้องเกินสมควรแก่กรณี ถือเป็นการละเลยการกระทำการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้งข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้องทั้งสอง กรรมชลประทาน และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และ (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) และ (3) ประกอบมาตรา 33 มาตรา 36 และมาตรา 42</p>
<p>มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>	<p>ให้กรรมชลประทานร่วมกับผู้ถูกร้องที่ 1 และผู้ถูกร้องที่ 2 พิจารณาแก้ไขกรณีปัญหาตามคำร้องโดยเร่งรัดการจ่ายเงินค่าทดแทนที่ดิน รวมถึงค่าเสียประโยชน์อื่น ๆ ในที่ดินเพื่อการชลประทานให้แก่ผู้ร้องพร้อมทั้งต้องยืนยันกำหนดระยะเวลาการจ่ายเงินที่แน่นชัด และแจ้งความคืบหน้าให้ผู้ร้องทราบเป็นระยะด้วย</p>

ข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางในการ ส่งเสริมและคุ้มครอง สิทธิมนุษยชน	<p>(1) ให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาทบทวนคำสั่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่ ๒๐๒๗/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๒ เรื่อง อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทาน โดยพิจารณาให้มีอำนาจหน้าที่พิจารณากรณีปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น พิจารณาค่าชดเชยค่าเสียประโยชน์อื่น ๆ นอกเหนือจากค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทานโดยพิจารณาปัญหาเรื่องร้องเรียนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือกรณีอื่น ๆ ที่ได้รับผลกระทบจากการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทาน รวมถึงพิจารณาคำขอทรัพย์ของบุคคลที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการพิจารณาของคณะกรรมการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทาน เป็นต้น เนื่องจากกรณีปัญหาตามคำร้องคณะกรรมการแจ้งว่าไม่มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาค่าชดเชยค่าเสียประโยชน์ตามข้อเรียกร้องของผู้ร้อง</p> <p>(2) ให้กรมชลประทานมีหนังสือประชาสัมพันธ์การแก้ไขปัญหาแก่ประชาชนไปยังพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินการจัดซื้อและกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินเพื่อการชลประทานเพื่อเป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหานิพัทธ์ที่อื่น ๆ ด้วย รวมทั้งประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีอยู่ทุกช่องทางเพื่อให้เป็นที่รับรู้แก่ประชาชนต่อไป</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (สป.กษ.) แจ้งว่า ได้มอบหมายกรมชลประทานพิจารณาดำเนินการต่อไปแล้ว หากผลดำเนินการเป็นประการใด หน่วยงานดังกล่าวจะได้แจ้งให้ทราบโดยตรงต่อไป</p> <p>(2) กรมชลประทาน แจ้งว่า ได้รับเรื่องและมอบหมายให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดด้วย พิจารณาแล้วหากผลเป็นประการใดจะแจ้งให้ทราบต่อ</p> <p>(3) กรมชลประทาน โดยฝ่ายจัดหาที่ดิน ๒ ส่วนจัดหาที่ดินที่ ๒ สำนักกฎหมายและที่ดิน จังหวัดขอนแก่น แจ้งว่า ได้มีหนังสือถึงผู้ร้อง ตามหนังสือ ที่ กษ ๐๓๐๗ (๑.๓)/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๕ เรื่อง ขอรับเงินค่าทดแทนที่ดินตามที่ผู้ร้องติดตามขอรับเงินค่าทดแทนที่ดินที่ถูกเขตคลองระบายน้ำ D4 โครงการอ่างเก็บน้ำห่วยแอ่ง เพื่อจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมขายให้กระทรวงการคลังเพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน และมีการจดทะเบียนซื้อขายที่ดินให้กับกระทรวงการคลังเพื่อประโยชน์แก่การชลประทาน ในวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ โครงการชลประทานร้อยเอ็ดได้เบิกจ่ายค่าทดแทนที่ดิน จำนวน ๓๗๘,๐๐๐ บาท โดยนำฝากเข้าบัญชีของผู้ร้องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕</p>

กรณีที่ 24 สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิเด็ก กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐบังตับตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม (รายงานฯ ที่ 83-84/2565)

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. เห็นควรให้มีการตรวจสอบ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐฝ่ายความมั่นคงดำเนินการเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของบุคคลจำนวนมาก รวมทั้งเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ในพื้นที่ตำบลเทราบอน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี เป็นการกระทำที่กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิเด็ก เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2564 นอกจากนี้ กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2564 ผู้ถูกร้องประกอบด้วย เจ้าหน้าที่ตำรวจและทหาร จำนวนประมาณ 11 คันรถ เดินทางไปที่สถาบันศึกษาปอเนาะมะอุซัดซูบูลูซชาลา� โดยเรียกให้ผู้ร้องมารวมตัวกันที่สถาบันศึกษาปอเนาะ เพื่อพิมพ์ลายนิ้วมือ ทั้ง 10 นิ้ว และใช้ก้านสำลีเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมจากการพุ่งแก้มของผู้ร้อง ซึ่งมีทั้งเด็กและผู้ใหญ่ที่อาศัยอยู่ในสถาบันศึกษาปอเนาะดังกล่าว โดยไม่แจ้งให้ผู้ร้องทราบขั้นตอนว่าจะเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมไปใช้เพื่อวัตถุประสงค์ใด การกระทำดังกล่าวส่งผลกระทบต่อสภาพจิตใจของผู้ร้อง ทำให้เกิดความวิตกกังวล นอกจากนี้ ยังส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของสถาบันศึกษาปอเนาะ เนื่องจากหลังเกิดเหตุ ผู้ปกครองของนักเรียนสั่งห้ามไม่ให้บุตรหลานเข้าไปที่สถาบันดังกล่าว เพราะเกรงว่าจะไม่ได้รับความปลอดภัย ผู้ร้องต้องการทราบวัตถุประสงค์ของการตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม และต้องการให้ทำลายตัวอย่างสารพันธุกรรมดังกล่าว</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถาบันศึกษาปอเนาะ ตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของผู้ร้องโดยไม่แจ้งให้ผู้ร้องได้รับทราบเหตุผลที่ชัดเจนเกี่ยวกับการดำเนินการกับข้อมูลส่วนบุคคลของตน เนื่องจากสิทธิที่จะสามารถปฏิเสธการตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม ขึ้นตอนในการจัดการ และการทำลายตัวอย่างสารพันธุกรรมที่ถูกเก็บ แม้ผู้ถูกร้องจะได้ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยแจ้งเหตุผลความจำเป็นในการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของผู้ร้อง และมีเอกสารหลักฐานแสดงความยินยอมของผู้ร้องแล้วก็ตาม แต่เป็นการลงลายมือชื่อแสดงความยินยอมภายหลัง การตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมแล้ว ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันการกระทำที่อาจกระทบสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว รวมทั้งสิทธิในข้อมูลส่วนบุคคล โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับการตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของบุคคล จึงมีมติให้มีข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</p> <p>สำหรับการตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี นั้น แม้ว่าผู้ถูกร้องจะเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยมีเอกสารแสดงความยินยอมของผู้ปกครองเป็นหลักฐานแล้ว แต่เนื่องจากการดำเนินการมีความเกี่ยวเนื่องกับประเด็นด้านความมั่นคงซึ่งเข้าใจว่าเป็นสถานการณ์ที่ทำให้ผู้ปกครองจำต้องให้ความยินยอม</p>

	<p>ตรวจเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของบุตร อีกทั้งยังไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องมีมาตรการที่คำนึงถึงหรือให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นพิเศษ เช่น การประสานให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเด็ก หรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าร่วมในการจัดเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมด้วย โดยเฉพาะเมื่อเด็กอยู่ในสถานการณ์ที่อาจได้รับความกระทบกระเทือนทางจิตใจจากเหตุการณ์ความรุนแรงในการปิดล้อมจับกุม การกระทำของผู้ถูกร้องจึงเป็นการกระทำที่ไม่สอดคล้องกับอนุสัญญาฯด้วยสิทธิเด็กที่กำหนดให้บุคคลที่เกี่ยวข้องพึงคำนึงถึงผลประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นลำดับแรก และรับประทานว่าเด็กจะไม่ถูกแทรกแซงโดยพฤติการ หรือโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายในความเป็นส่วนตัว การที่ผู้ถูกร้องดำเนินการตรวจเก็บตัวอย่างพันธุกรรมของเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 4 คน โดยไม่มีมาตรการที่คำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นพิเศษ จึงถือเป็นการละเมิดสิทธิเด็กอันเป็นการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อองค์อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และตำรวจนครบาล 9 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และ (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) และ (3) ประกอบมาตรา 36 และมาตรา 42</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>(1) ให้กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า และตำรวจนครบาล 9 พิจารณาหาแนวทางความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรการที่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิเด็กเป็นพิเศษ เช่น ประสานหน่วยงานด้านสาธารณสุข ด้านสังคมสงเคราะห์ หรือหน่วยงานในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กและเยาวชน เข้าร่วมสนับสนุนการทำงานในกรณีที่มีเด็กและเยาวชนเกี่ยวข้องกับปฏิบัติการด้านความมั่นคง เพื่อเป็นการคุ้มครองและป้องกันผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน (2) ให้ตำรวจนครบาล 9 สั่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แจ้งให้บุคคลที่ถูกจัดเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมเมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2564 รับทราบผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมโดยเฉพาะกรณีบุคคลที่ตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมเป็นที่แน่ชัดแล้วว่า ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัตถุพยานที่พบรอบในที่เกิดเหตุ พร้อมทั้งให้แจ้งวิธีปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ในการเก็บรักษาข้อมูลพันธุกรรม การนำข้อมูลไปใช้ และแนวปฏิบัติก่อนที่จะกับการลบข้อมูลพันธุกรรม (ถ้ามี) ให้ผู้ร้องทราบ</p>
ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) ตำรวจนครบาล 9 มีหนังสือตัววันที่สุด ที่ ตช ๐๐๒๔.๓๒/๖๘๓๖ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งว่า ได้ส่งข้อเสนอแนะมาตรการของ กสม. ไปยังคณะกรรมการในคดีแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างรวบรวมผลการแจ้งให้ผู้ถูกจัดเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมรับทราบผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรม โดยเฉพาะบุคคลที่ผลการตรวจพิสูจน์สารพันธุกรรมเป็นที่แน่ชัดแล้วว่า ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวัตถุพยานที่พบรอบในที่เกิดเหตุ พร้อมทั้งแจ้งวิธีปฏิบัติ</p>

	<p>ของเจ้าหน้าที่ในการเก็บรักษาสารพันธุกรรม การนำข้อมูลไปใช้และแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการลบข้อมูลพันธุกรรม เพื่อจะได้แจ้งสำนักงาน กสม. โดยเร็วที่สุด</p> <p>(2) กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า มีหนังสือ ที่ นร ๔๑๙.๑/๒๓๗๒ ลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งว่า กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้า โดยสำนักกฎหมายและสิทธิมนุษยชน ได้เชิญหน่วยงานที่ปฏิบัติงานในการบังคับใช้กฎหมาย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมเข้าประชุมชี้แจงร่วมกับนางสาวรตญา กอบศิริกัญจน์ รองเลขาริการ กสม. และคณะ กรณีขอทราบข้อเท็จจริงหลักเกณฑ์และวิธีการตรวจค้นการยึดทรัพย์สิน รวมถึง หลักเกณฑ์และวิธีการจัดเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม โดยเฉพาะการจัดเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรมของเด็ก เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2565 โดยหน่วยงานได้ชี้แจงถึงการปฏิบัติงานด้านความมั่นคงพร้อมกับนายภาวดีโภในการปฏิบัติงานให้ที่ประชุมทราบ ซึ่งเห็นได้ว่า ไม่ได้มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน มติที่ประชุมได้ร่วมกันจัดทำแบบฟอร์มการเก็บตัวอย่างสารพันธุกรรม เพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในภาค 4 ส่วนหน้ายินดีนำข้อเสนอแนะของ กสม. ไปปรับปรุง การปฏิบัติงานในพื้นที่ต่อไป</p>
--	--

กรณีที่ 25 เสรีภาพในการชุมนุม อันเกี่ยวนেื่องกับเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น สิทธิและเสรีภาพในการชีวิต และร่างกาย และสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีการถลายการชุมนุมของเครือข่ายจะนะรักษ์ถิน (รายงานฯ ที่ 86-88/2565)	
ประเด็นการร้องเรียน	กสม. เห็นสมควรให้มีการตรวจสอบ กรณีเจ้าหน้าที่ตำรวจ สังกัดกองบังคับการ อารักขาและควบคุมผู้ต้องหา ได้ถลายการชุมนุมของเครือข่ายจะนะรักษ์ถิน เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2564 ออกจากนี้ กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2564 เครือข่ายจะนะรักษ์ถิน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นสตรี เยาวชน และผู้สูงอายุ ได้ชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ ณ บริเวณทางเข้าประตู 1 ทำเนียบรัฐบาล เพื่อทางสัญญาการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ หรือ SEA แบบมีส่วนร่วม กรณี แผนการก่อสร้างนิคมอุตสาหกรรมจะนะ จังหวัดสงขลา ถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดกองบังคับการ อารักขาและควบคุมผู้ต้องหา (ผู้ถูกร้อง) เข้าถลายการชุมนุมของเครือข่ายจะนะรักษ์ถิน และจับกุมผู้ชุมนุมไปที่สโนร์牢 ดำเนินวิภาวะดีรังสิต กรุงเทพมหานคร และ กองบัญชาการตำรวจนราษฎร ประจำสถานีตำรวจนครบาลปทุมธานี ยังบีบกันสื่อมวลชนไม่ให้บันทึกภาพเพื่อนำเสนอข่าว
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า การชุมนุมของเครือข่ายจะนะรักษ์ถิน เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2564 ถือเป็นการใช้เสรีภาพในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญและพฤติกรรมของผู้ชุมนุมเป็นไปโดยสงบปราศจากอาวุธที่ไม่ถือว่าเป็นความรุนแรง ในส่วนของผู้ถูกร้องและเจ้าหน้าที่ตำรวจ

	<p>สถานีสำรวจครบทดสิตได้ปฏิบัติหน้าที่ในการควบคุมการชุมนุมเป็นไปตามแผนปฏิบัติการเพื่อเฝ้าระวังการชุมนุม โดยพยายามเจรจา กับผู้ชุมนุมหลายครั้ง เพื่อขอให้เคลื่อนย้ายไปชุมนุมออกจากพื้นที่บริเวณทำเนียบรัฐบาล ซึ่งเป็นสถานที่ราชการสำคัญ แต่เมื่อถ่วงเหลว เวลาที่กำหนดให้ผู้ชุมนุมเคลื่อนย้าย กลับใช้วิธีเข้า宋ลายการชุมนุมและควบคุมตัวผู้ชุมนุม เพื่อดำเนินคดีตามกฎหมาย โดยอ้างว่า ในวันที่ 7 ธันวาคม 2564 เป็นวันเปิดทำการ จะมีการใช้เส้นทางหน้าแนวนี้ และการชุมนุมมีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 การชุมนุมดังกล่าวเป็นการชุมนุมโดยผิดกฎหมาย เหตุผลตามที่กล่าว ข้างนี้จึงยังไม่อาจพิจารณาได้ว่า เป็นเหตุแห่งความจำเป็นในการเข้า宋ลายการชุมนุมซึ่งเป็น การชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ และแม้ว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีสำรวจครบทดสิต จะได้ดำเนินการเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของการกำกับดูแลการชุมนุม แต่ในการเข้า宋ลายการชุมนุมของผู้ถูกร้องและควบคุมตัวผู้ชุมนุมนั้น ในขั้นนี้พิจารณาเห็นว่า การกระทำ ดังกล่าวเป็นการจำกัดเสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธของผู้ชุมนุมเครือข่าย จะนับรักษ์ถินที่แสดงออกและเรียกร้องสิทธิของตนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ และ กระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของผู้ชุมนุมตามที่รัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองและคุ้มครองไว้ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงให้ เสนอแนวทางการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนใน ประเด็นนี้ไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติ</p> <p>สำหรับการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรมของพนักงานสอบสวน สถานีสำรวจ ครบทดสิต ภายหลังจากที่ผู้ชุมนุมของเครือข่ายจะนับรักษ์ถินถูกผู้ถูกร้องควบคุมตัวไปยัง กองบัญชาการตำรวจนครบาล ได้ทำการสอบปากคำและแจ้งข้อกล่าวหาต่อผู้ถูกจับกุมในข้อหาและฐานความผิด ตามกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ พระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. 2535 พระราชบัญญัติ จราจรทางบก พ.ศ. 2522 พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบ เรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่อง ขยายเสียง พ.ศ. 2493 ส่งผลให้ผู้ถูกจับต้องเดินทางไปรายงานตัวตามหมายเรียกอยู่เป็น ระยะเวลาถึงปัจจุบัน กรณีนี้เห็นว่า การดำเนินคดีต่อผู้ชุมนุมดังกล่าวไม่น่าจะเป็นประโยชน์ ต่อสาธารณะ เนื่องจากการชุมนุมมีวัตถุประสงค์เพื่อการติดตามทวงถามการแก้ไขปัญหา ของรัฐบาลต่อโครงการนิคมอุตสาหกรรมจะนน ซึ่งสุดท้ายแล้วรัฐบาลได้รับข้อเสนอของ ผู้ชุมนุมไว้เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง โดยขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการและมอบหมาย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันจัดทำการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ในโครงการ เมืองต้นแบบ ในขั้นนี้พิจารณาเห็นว่า การกระทำของพนักงานสอบสวน สถานีสำรวจ ครบทดสิต เป็นการกระทำการเกินสมควรแก้เหตุและสร้างภาระแก่ผู้ใช้เสรีภาพในการชุมนุม</p>
--	--

	<p>โดยส่งบและปราศจากอาวุธตามรัฐธรรมนูญยังเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงเห็นควรเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเด็นดังกล่าวไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติเช่นเดียวกัน</p> <p>ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องและเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลดุสิต ในเหตุการณ์การสลายการชุมนุมของเครือข่ายจะนระรักษ์คืนนั้น เจ้าหน้าที่ตำรวจได้ประกาศให้สื่อมวลชนออกจากพื้นที่การชุมนุมและมีการใช้อุปกรณ์ยิงแสงเลเซอร์ส่องไปยังสื่อมวลชนและอุปกรณ์ถ่ายภาพ ทำให้สื่อมวลชนไม่สามารถถ่ายภาพขณะผู้ถูกร้องเข้าปฏิบัติการสลายการชุมนุมและควบคุมตัวผู้ชุมนุม และหากแสงเลเซอร์กระทบกับเข็นเชอร์กล้องหรือกระทบกับดวงตา เข็นเชอร์กล้องจะได้รับความเสียหายและดวงตาอาจจะมีผลต่อการมองเห็นชั่วคราวได้ ดังนั้น หากการใช้สิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดได้ ผู้ถูกร้องและเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจนครบาลดุสิตจะต้องอำนวยความสะดวกและรวดเร็วเพื่อให้สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่รายงานสถานการณ์และข้อเท็จจริงอย่างเสรี โดยไม่สร้างอุปสรรคอันเป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนกินความจำเป็น จึงเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องและเจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาลดุสิตดังกล่าว เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้รับรองและคุ้มครองไว้ อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จึงให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนในประเด็นนี้ไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติเช่นเดียวกัน</p>
<p>มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>	<p>ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1) ทบทวนแนวทางปฏิบัติในการควบคุมและจัดการการชุมนุมจะต้องไม่กระทำการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาวุธ</p> <p>(2) กำชับแนวทางปฏิบัติต่อการดำเนินคดีกับผู้ชุมนุมอันสืบเนื่องมาจากการใช้สิทธิและเสรีภาพในการชุมนุมตามรัฐธรรมนูญ โดยให้ดำเนินการอย่างระมัดระวังซึ่งต้องคำนึงถึงความได้สัดส่วนและความจำเป็นตามแต่ละกรณี โดยหลีกเลี่ยงการตั้งข้อหาหรือฐานความผิดที่เป็นการจำกัดหรือสร้างภาระแก่ผู้ใช้สิทธิและเสรีภาพดังกล่าวเกินสมควรแก่เหตุ</p> <p>(3) กำชับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมและดูแลสถานการณ์การชุมนุมจะต้องอำนวยความสะดวกและเปิดโอกาสให้สื่อมวลชนได้ทำหน้าที่รายงานสถานการณ์และข้อเท็จจริงอย่างเสรี โดยไม่สร้างอุปสรรคอันเป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของสื่อมวลชนกินความจำเป็น หากการใช้สิทธิและเสรีภาพของสื่อมวลชนอยู่ภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดไว้</p>
<p>ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</p>	<p>กองคดีอาญา มีหนังสือ ที่ ๗๙/๒๐๑๖/๒๔๗๕๖ ลงวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๕ แจ้งว่า ได้กำชับการปฏิบัติหน้าที่ตามข้อเสนอแนะของ กสม. ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจนครบาลเรียบร้อยแล้ว</p>

	<p>ต่อมากองค์ดีอาบู มีหนังสือ ที่ ดช ๐๐๑.๒๔/๓๑๖๙ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งว่า ได้ส่งเรื่องไปยังกองบัญชาการตำรวจนครบาลให้ดำเนินการทบทวนแนวทางปฏิบัติในการควบคุมและจัดการชุมชนจะต้องไม่ดำเนินการใด ๆ ในลักษณะที่เป็นการกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ชุมนุมโดยสงบและปราศจากอาชญากรรม</p>
--	---

<p>กรณีที่ 26 สิทธิในการได้รับบริการสาธารณสุข และสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย กรณีกล่าวอ้างว่า หัวหน้าสถานพยาบาลของเรือนจำไม่ดำเนินการรักษาผู้ต้องขังและลงโทษผู้ต้องขังโดยไม่เหมาะสม (รายงานฯ ที่ 89/2565)</p>	
---	--

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้ต้องขังซึ่งถูกคุมขังอยู่ที่เรือนจำจังหวัดชุมพร เมื่อเดือนพฤษภาคม 2564 หลังจากที่ผู้ร้องถูกจับกุมและถูกส่งตัวเข้าเรือนจำนั้น ผู้ร้องได้รับการตรวจร่างกายตามขั้นตอนและกระบวนการของเรือนจำ โดยได้รับทราบผลจากพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ เรือนจำจังหวัดชุมพร (ผู้ถูกร้อง) ในขณะนั้นว่า ผู้ร้องเป็นโรคไวรัสตับอักเสบซีแท้มีมีการแจ้งว่าจะดำเนินการต่อไปอย่างไร หลังจากนั้น เมื่อระยะเวลาผ่านไปประมาณ 2 เดือน ผู้ร้องได้สอบถามความคืบหน้าเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลไปยังผู้ถูกร้อง ด้วยเหตุดังกล่าว ผู้ร้องจึงได้รับการตรวจร่างกายอีกครั้ง และได้รับการยืนยันว่าเป็นโรคไวรัสตับอักเสบซี โดยในครั้งนี้ผู้ถูกร้องแจ้งว่า หากผู้ร้องประสงค์จะรักษาพยาบาลต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายด้วยตนเอง ซึ่งผู้ร้องยินยอม จนกระทั่งประมาณเดือนสิงหาคม 2564 การดำเนินการเพื่อเข้ารับการรักษาพยาบาลก็ยังไม่มีความคืบหน้า ผู้ร้องจึงได้ทางสามกับผู้ถูกร้องอีกครั้ง แต่ถูกผู้ถูกร้องสอบถามกลับว่า “โทษเท่าไร” “เกมยาเท่าไร” “เข้ามาเกี่ยวก็รังแล้ว” และยังพูดในทำนองว่า “เป็นไวรัสตับอักเสบเป็นสาเหตุก่อเชื้อมะเร็งปล่อยให้ตายไปเลย” โดยผู้ร้องได้ตอบกลับผู้ถูกร้องว่า “อยู่ระหว่างคดี” “(เกมยา) ประมาณ 4,000 เม็ด” “(เพิ่ง) ครั้งเดียว” ตามลำดับ จากนั้นผู้ถูกร้องได้สั่งให้ผู้ร้องดันพื้น จำนวนสองรอบ โดยรอบที่หนึ่ง จำนวน 100 ครั้ง รอบที่สอง จำนวน 200 ครั้ง แต่ในรอบที่สองนั้น ผู้ร้องไม่ได้ปฏิบัติตาม ผู้ถูกร้องจึงสั่งให้นอนตากัด และไม่มีการรักษาโรคไวรัสตับอักเสบซีให้แก่ผู้ร้องแต่อย่างใด ผู้ร้องเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้องไม่ดำเนินการรักษาพยาบาลและสั่งลงโทษผู้ร้องโดยไม่เหตุผลอันสมควรดังกล่าว ถือเป็นการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า</p> <p>(1) ผู้ถูกร้องได้ประสานแพทย์ (อายุรแพทย์) โรงพยาบาลชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เพื่อบรรรเทาแล้ว โดยได้รับคำแนะนำจากแพทย์ว่า อาการของผู้ร้องยังไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการรักษาในช่วงนั้น ประกอบกับเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทุเลาลง ผู้ถูกร้องก็ได้ดำเนินการรักษาพยาบาล</p>

	<p>ตามกระบวนการและมีการส่งตัวไปตรวจรักษาด้วยโรงพยาบาลชุมพรเขตอุดมศักดิ์ พร้อมทั้งได้ประสานกับญาติผู้ร้องเพื่อชี้แจงทำความเข้าใจด้วยแล้ว ดังนั้น จากเหตุผลด้านข้อจำกัดและการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น จึงยังไม่อาจรับฟังได้ว่าผู้ถูกร้องกระทำหรือเลี้ยงการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้องในประเด็นการปฏิบัติหน้าที่ในการรักษาพยาบาล</p> <p>(2) ผู้ถูกร้องสั่งลงโทษอันเป็นการกระทำการต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของผู้ร้องจริง และแม้ว่าผู้ถูกร้องจะได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าสถานพยาบาล ตามคำสั่งเรือนจำจังหวัดชุมพร โดยรับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ในสถานพยาบาลตามภารกิจที่กรมราชทัณฑ์กำหนด รวมทั้งการควบคุมดูแลผู้ต้องขังในความรับผิดชอบให้ปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยของเรือนจำ แต่ผู้ถูกร้องก็ยังคงถือเป็นบุคลากรทางการแพทย์ที่มีหน้าที่ให้บริการด้านสุขภาพแก่ผู้ต้องขัง ซึ่งตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (United Nations Standard Minimum Rule for the Treatment Prisoners) บุคลากรทางการแพทย์จะต้องไม่มีบทบาทในการลงโทษทางวินัยต่อผู้ต้องขัง โดยกรณีนี้หากผู้ถูกร้องเห็นว่าผู้ร้องให้ข้อมูลที่เป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ และมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมสมด้วยกิริยาท่าทางและคำพูดอันมีลักษณะเป็นการกระทำการดูถูก ผู้ถูกร้องก็ควรดำเนินการตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. 2560 และกฎกระทรวงการดำเนินการทางวินัยผู้ต้องขัง พ.ศ. 2563 ซึ่งได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการดำเนินการไว้แล้ว โดยให้ทำบันทึกรายงานพฤติกรรมแห่งการกระทำที่กล่าวหา หรือที่สงสัยว่ากระทำการดูถูก ชื่อตัว และชื่อสกุลของผู้กระทำการดูถูก วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องเท่าที่มีหรือรวบรวมได้ เสนอผู้บังคับบัญชาหนึ่อตนขึ้นไปทราบ และเสนอผู้บัญชาการเรือนจำพิจารณาตามลำดับ</p> <p>ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงเห็นว่า การกระทำการของผู้ถูกร้องในการสั่งลงโทษผู้ร้องเป็นการดำเนินการที่ไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (United Nations Standard Minimum Rule for the Treatment Prisoners) และกระทำการต่อสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายจนเกินสมควรแก่กรณี อันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง จึงให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน และข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน รวมทั้งการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือคำสั่ง ต่อกรมราชทัณฑ์ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และ (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) และ (3) ประกอบมาตรา 36 และมาตรา 42</p>
--	---

มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	ให้กรมราชทัณฑ์สั่งการให้เรือนจำจังหวัดชุมพรกำชับไม่ให้บุคลากรทางการแพทย์ของเรือนจำมีบทบาทหรือทำหน้าที่เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยผู้ต้องขังเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (United Nations Standard Minimum Rule for the Treatment Prisoners) และเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดกรณีเช่นนี้อีก
ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	ให้กรมราชทัณฑ์กำชับให้บุคลากรทางการแพทย์และเจ้าหน้าที่ของเรือนจำทุกแห่งใช้กระบวนการสื่อสารและทำความเข้าใจแก่ผู้ต้องขังที่ป่วยหรือมีโรคประจำตัวให้ทราบถึงกระบวนการและขั้นตอนในการรักษาพยาบาล อาการของโรคและวิธีการดูแลรักษาตลอดจนข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาให้เกิดความชัดเจน พร้อมกันนี้ ต้องระมัดระวังในการดำเนินการอันอาจเกิดอันตรายแก่สุขภาพกายและจิตใจของผู้ต้องขังกลุ่มดังกล่าว
ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ หรือคำสั่งเพื่อให้สอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน	ให้กรมราชทัณฑ์พิจารณากำหนดระเบียบเพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติไม่ให้บุคลากรทางการแพทย์ของเรือนจำมีบทบาทหรือทำหน้าที่เกี่ยวกับการลงโทษทางวินัยและการดำเนินมาตรการจำกัดเสรีภาพได้ ๆ ต่อผู้ต้องขัง เพื่อให้สอดคล้องกับข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำแห่งองค์การสหประชาชาติในการปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง (United Nations Standard Minimum Rule for the Treatment Prisoners) อันจะเป็นการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนอย่างเป็นระบบต่อไป
ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	กรมราชทัณฑ์ มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ยธ ๐๗๐๔.๑/๒๕๑๗๙ ลงวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๖๕ แจ้งว่า ที่ผ่านมาได้เน้นย้ำให้เรือนจำ/ทัณฑสถาน ถือปฏิบัติตามหลักการสิทธิมนุษยชน ดังปรากฏ ตามพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ และกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมาตรฐานระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ดี เพื่อป้องกันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในลักษณะดังกล่าว กรมราชทัณฑ์จึงได้กำชับเรือนจำและทัณฑสถานในเรื่องดังกล่าวเพิ่มเติมแล้ว

กรณีที่ 27 สิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย และสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในกระบวนการยุติธรรม กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐข่มขู่คุกคาม กระทำอนาจารและดำเนินคดีล่าช้า (รายงานฯ ที่ 180/2564)

ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องกู้เจ้าหน้าที่ทหาร (ผู้กู้ร้องที่ 1) ควบคุมตัวเมื่อวันที่ 11-17 มีนาคม 2558 โดยผู้กู้ร้องมีพฤติกรรมลวนลามและปฏิบัติไม่เหมาะสมในขณะควบคุมตัว นอกจากนี้ ผู้ร้องยังกู้ขังที่ทัณฑستانหญิงกลางเป็นระยะเวลานานโดยพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจนครบาลโชคชัย (ผู้กู้ร้องที่ 2) และกองบัญชาการตำรวจนครบาล (ผู้กู้ร้องที่ 3) ไม่มีการดำเนินคดีใด ๆ และเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2560 มีกลุ่มชายฉกรรจ์จำนวน 4 คน แต่งกายนอกเครื่องแบบมาใส่กุญแจมือผู้ร้องตั้งแต่ในบริเวณทัณฑستانหญิงกลาง โดยแจ้งผู้ร้องว่ามีหมายอายัดคดีและนำตัวผู้
---------------------	--

	<p>ร้องไปที่กองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปราม (ผู้ถูกร้องที่ 4) และได้มีการสอบปากคำผู้ร้องโดยแจ้งว่าผู้ร้องมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 และส่งผู้ร้องไปที่ศาลทหารกรุงเทพในวันถัดไป ซึ่งผู้ร้องถูกคัดค้านการปล่อยชั่วคราวเช่นเดิม หลังจากนั้นผู้ร้องได้ถูกคุมขังที่ห้ามสถานที่นั่งกางเต็นท์ แต่ได้รับการปล่อยชั่วคราวอีกรังวันที่ 4 กันยายน 2561 ซึ่งปัจจุบันคดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 ศาลได้พิพากษายกฟ้อง ส่วนคดีอื่นอยู่ระหว่างสืบพยานจำเลย โดยหลังจากที่ผู้ร้องได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวประมาณ 3 เดือน ได้มีเจ้าหน้าที่ทหารแต่งกายแบบ สวมหน้ากากอนามัย หมวด แวนตา ไม่ต่ำกว่า 2-4 คน สับเปลี่ยนกันมาถ่ายภาพและวิดีโอ บริเวณคอนโดมิเนียมที่ผู้ร้องอาศัยอยู่ที่ซอยประชาอุทิศ 14 หากผู้ร้องเดินทางไปข้างนอก จะมีรถจักรยานยนต์หรือรถยนต์ขับตาม ซึ่งผู้ร้องเคยนำทะเบียนรถไปตรวจสอบแต่ไม่พบข้อมูล และเคยพยายามเข้าไปสอบถามข้อมูลจากกลุ่มบุคคลที่มาติดตาม แต่เมื่อเดินเข้าไปทางบุคคลดังกล่าวจะเดินหนี หลังจากนั้น ผู้ร้องจึงย้ายมาอยู่ที่แพร์โรร์เพลสคอนโด ซอยประชาอุทิศ 10 ก็ยังมีคนมาติดตามเข่นเดิมแต่เพิ่มจำนวนเป็นประมาณ 10 คน หรือมากกว่านั้น ซึ่งกลุ่มบุคคลดังกล่าวแจ้งแก่พนักงานรักษาความปลอดภัยของคอนโดมิเนียมว่ามาตรฐานสอบคดียาเสพติด ซึ่งไม่ได้เกี่ยวข้องกับผู้ร้องแต่อย่างใด</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้</p> <p>(1) กรณีผู้ถูกร้องที่ 1 มีอำนาจหน้าที่จับกุมผู้ร้องในระหว่างวันที่ 11-17 มีนาคม 2558 หรือไม่ เนื่องจาก การกระทำของเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติกฎหมายการศึก พระพุทธศักราช 2457 จึงไม่ประภว่าผู้ถูกร้องที่ 1 ได้กระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแก่ผู้ร้อง</p> <p>(2) กรณีผู้ถูกร้องที่ 1 มีพฤติกรรมคุกคามทางเพศต่อผู้ร้องในระหว่างการควบคุมตัวไปยังสถานที่ควบคุมและในระหว่างการซักถามหรือไม่ เนื่องจาก ไม่มีข้อเท็จจริงเพียงพอที่จะระบุได้ว่าเจ้าหน้าที่ทหารผู้ทำการจับกุมและซักถามข้อเท็จจริงจากผู้ร้องเป็นบุคคลใด และสังกัดใด ประกอบกับไม่มีพยานหลักฐานยืนยันได้ว่ามีการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นจริงหรือไม่ กรณีดังกล่าวจึงสมควรได้รับการตรวจสอบข้อเท็จจริงจากกองบัญชาการกองทัพไทยซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง มีมติให้เสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อกองบัญชาการกองทัพไทย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (3) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (3)</p> <p>(3) กรณีผู้ร้องถูกคุมขังเป็นระยะเวลานานโดยไม่มีการดำเนินคดี จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงประภว่าผู้ร้องถูกดำเนินคดี จำนวน 2 คดี ซึ่งมีระยะเวลาการดำเนินคดี ดังนี้ คดีที่ 1 คดีอาญาที่ 477/2558 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2558 ดำเนินคดีโดยพนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจนครบาลโขคชัย (ผู้ถูกร้องที่ 2) และต่อมาได้ส่งมอบสำนวนให้</p>

	<p>คณะกรรมการสอบสวนของกองบัญชาการตำรวจนครบาล ผู้ถูกร้องที่ 3 การดำเนินคดีดังกล่าวโดยผู้ถูกร้องที่ 2 และผู้ถูกร้องที่ 3 เป็นการดำเนินการที่เป็นไปตามกระบวนการของกฎหมายแล้ว ในชั้นนี้จึงยังไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแก่ผู้ร้อง</p> <p>คดีที่ 2 คดีในความผิดฐานหมิ่นประมาท ดูหมิ่น หรือแสดงความอาฆาตร้ายพระมหากษัตริย์ พระราชินี รัชทายาท หรือผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 112 การดำเนินการของผู้ถูกร้องที่ 4 เห็นว่าเป็นการดำเนินคดีที่ล่าช้าเกินสมควรและเป็นการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมแก่ผู้ร้อง ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 68 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 134 วรรคสาม กติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง ข้อ 14 และคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่ ๔๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแก่ผู้ร้อง จึงมีมติให้เสนอแนะมาตรการในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานตำรวจนแห่งชาติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (1) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (1) ประกอบมาตรา 36</p> <p>(4) กรณีกล่าวอ้างว่ามีการส่งเจ้าหน้าที่เข้าติดตามชีวิตความเป็นอยู่ของผู้ร้อง หลังจากที่ผู้ร้องได้รับอนุญาตให้ปล่อยตัวชั่วคราวแล้ว เห็นว่า จากการตรวจสอบข้อเท็จจริงไม่สามารถยืนยันได้ว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐได้เข้าไปติดตามชีวิตความเป็นอยู่ส่วนตัวของผู้ร้องภายหลังจากที่ผู้ร้องได้รับอนุญาตให้ปล่อยชั่วคราวแล้ว ประกอบกับผู้ร้องไม่มีพยานหลักฐานอื่นใดมาสนับสนุนข้อกล่าวอ้างในกรณีดังกล่าว ในชั้นนี้ยังไม่สามารถชี้ชัดได้ว่ามีการกระทำตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างเกิดขึ้น จึงไม่ปรากฏว่ามีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนแก่ผู้ร้อง</p> <p>(5) กรณีที่ผู้ร้องขอให้เยียวยาในกรณีที่ศาลจังหวัดนนทบุรีพิพากษายกฟ้อง และผู้ร้องต้องสูญเสียรายได้เพราะผู้ถูกร้องดำเนินคดีล่าช้า เห็นว่า กรณีผู้ร้องสามารถยื่นคำขอค่าทดแทนตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ได้ที่สำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญาได้ภายใน 1 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาอันถึงที่สุด เนื่องจากเป็นเรื่องเฉพาะตัวที่ผู้ร้องต้องดำเนินการด้วยตนเอง กสม. จึงไม่อาจใช้อำนาจในการพิจารณาดำเนินการแทนคณะกรรมการกฎหมายเฉพาะในเรื่องดังกล่าวได้</p> <p>สำหรับกรณีที่ผู้ถูกร้องที่ 4 ดำเนินคดีอาญาแก่ผู้ร้องล่าช้า เห็นว่า ผู้ร้องยังสามารถยื่นคำร้องต่อสำนักงานตำรวจนแห่งชาติซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของพนักงานสอบสวนที่กระทำละเมิดต่อผู้ร้องเพื่อให้เยียวยาในกรณีมีความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำละเมิด</p>
--	--

	<p>ของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อสำนักงานติดตามค่าใช้จ่ายเช่นเดียว หากผู้ร้องยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าว ผู้ร้องสามารถฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยดังกล่าว ตามมาตรา 106 แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 ทั้งนี้ กรณีดังกล่าวเป็นสิทธิเฉพาะตัวที่ผู้ร้องต้องดำเนินการด้วยตนเอง กสม. จึงไม่มีหน้าที่และอำนาจดำเนินการแทนผู้ร้องได้</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>(1) ให้สำนักงานติดตามค่าใช้จ่ายของผู้ถูกร้องที่ 4 และหาสาเหตุของความล่าช้าในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา หมายเลขคำที่ ๑๙ ก./๒๕๖๐ ลงวันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๖๐ ของศาลทหารกรุงเทพ ซึ่งต่อมาโอนไปเป็นคดีของศาลจังหวัดนทบุรีในคดีหมายเลขคำที่ อ ๑๐๘๗/๒๕๖๒ หมายเลขแดงที่ อ ๘๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๔ เนื่องในส่วนที่เกิดจากการกระทำلامะเมิดของผู้ถูกร้องที่ 4</p> <p>(2) ให้สำนักงานติดตามค่าใช้จ่ายสำนักงานสอบสวนในสังกัดกองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปราม ปฏิบัติตามค่าใช้จ่ายสำนักงานติดตามค่าใช้จ่ายที่ ๔๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ อย่างเคร่งครัด เพื่อมิให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินคดีและมิให้มีการปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมหรือก่อลั่นแกลงให้ผู้ต้องหาถูกคุมขังเป็นระยะเวลาภารานานกว่าที่ควร อันส่งผลกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องหาที่ได้รับการรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญกฎหมาย และหนังสือสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่ต้องปฏิบัติตาม โดยใช้รายงานผลการตรวจสอบฉบับนี้เป็นข้อมูลประกอบด้วย</p>
ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) ให้กองบัญชาการกองทัพไทยตรวจสอบกรณีที่มีการกล่าวอ้างว่ามีการกระทำอนาจารแก่ผู้ร้องในระหว่างการควบคุมตัว หากพบว่ามีการกระทำดังกล่าวเกิดขึ้นจริง จะต้องดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับแก่เจ้าหน้าที่ที่กระทำการดังกล่าวอย่างเด็ดขาดโดยเร็ว</p> <p>(2) ให้กองบัญชาการกองทัพไทยจัดทำระเบียบหรือแนวทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานในสังกัดในกรณีที่มีการจับกุมและควบคุมตัวผู้ต้องสงสัยตามกฎหมายเกี่ยวกับความมั่งคง หากผู้ต้องสงสัยดังกล่าวเป็นผู้หญิงจะต้องปฏิบัติแก่ผู้นี้ให้สอดคล้องกับหลักการพื้นฐานด้านสิทธิในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและหลักการตามอนุสัญญา ว่าด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Form of Discrimination against Women: CEDAW) ซึ่งรัฐภาคีมีหน้าที่จะต้องประกันว่า กฎหมายและขั้นตอนการบังคับใช้กฎหมายสามารถห้ามและป้องกันการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่ผู้หญิงต้องเผชิญได้อย่างเป็นผล รวมทั้งการละเมิดที่กระทบผู้หญิงเป็นการเฉพาะหรือเป็นสัดส่วนค่อนข้างมาก ทั้งยังกำหนดให้ต้องมีขั้นตอนการปฏิบัติตามกฎหมายที่อ่อนไหวต่อเพศสภาพ มีกระบวนการและประกันว่าการชดใช้ที่กำหนดขึ้นตอบสนองความต้องการโดยเฉพาะของผู้หญิง เช่น ในการตรวจตัวผู้ต้องสงสัยหรือผู้ถูก</p>

	<p>ควบคุมที่เป็นหญิงจะต้องจดให้เจ้าพนักงานซึ่งเป็นหญิงหรือหญิงอื่นเป็นผู้ตรวจ และใน การซักถามข้อเท็จจริงหรือสอบปากคำผู้ถูกควบคุมที่เป็นหญิงจะต้องดำเนินการ โดยเจ้าพนักงานที่เป็นหญิงหรือมีบุคลิกที่เป็นหญิงร่วมอยู่ในการซักถามหรือสอบปากคำ ด้วยเสมอ เป็นต้น รวมทั้งคำนึงถึงมิติทางเพศสภาพของบุคคลใด ๆ ที่ตกเป็นผู้ต้องสงสัย และอยู่ในอำนาจการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ เกิดการละเมิดสิทธิและเสรีภาพในร่างกายของผู้ถูกควบคุมตัวที่อาจเกิดขึ้นในลักษณะตาม คำร้องเรียนนี้</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยกองอาญา แจ้งผลดำเนินการ ดังนี้</p> <p>(1.1) พนักงานสอบสวนกองกำกับการ 2 กองบังคับการปราบปราม ได้ดำเนินการสอบสวนตามหนังสือสำนักงานตำรวจนคราชีพ ที่ ๔๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ ประกอบกับหนังสือสำนักงานตำรวจนคราชีพ ที่ ๐๐๐๔.๖/๙๖๑๐ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖ โดยหลังจากได้รับแจ้งคดีแล้ว พนักงานสอบสวนได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลทหารกรุงเทพออกหมายจับผู้ต้องหาและทำหนังสือขออายัดตัวผู้ร้องไปยังทันทสถานหญิงกลางโดยมีชักษา ในขั้นนี้จึงเห็นว่าพนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามมิได้ดำเนินการล่าช้าตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งนี้ สำนักงานตำรวจนคราชีพได้เน้นย้ำ พนักงานสอบสวนกองกำกับการ ๒ กองบังคับการปราบปรามให้ปฏิบัติตามหนังสือสำนักงานตำรวจนคราชีพ ที่ ๔๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ อย่างเคร่งครัดแล้ว</p> <p>(1.2) กองบังคับการปราบปรามได้ดำเนินคดีกับผู้ร้องจำนวน ๑ คดี ซึ่งพนักงานสอบสวนได้รับคำร้องทุกข้อไว้ตามคดีอาญาที่ ๑๓/๒๕๕๘ และส่งสำนวนการสอบสวนไปยัง อัยการศาลกรุงเทพ ตามหนังสือ ทช ๐๐๒๖.๒๒/๔๘๒๙ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ และ อัยการศาลกรุงเทพรับพิจารณาเป็นคดีหมายเลขคดีที่ ๑๙๖/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๙ ต่อมาหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ มีคำสั่งที่ ๙/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ยกเลิกประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้ารักษาความสงบแห่งชาติ บางฉบับที่หมวดความจำเป็น ศาลทหารกรุงเทพจึงได้อน肯คดีนี้ไปยัง อัยการจังหวัดนนทบุรี และศาลจังหวัดนนทบุรีได้มีคำพิพากษายกฟ้อง ตามคดีหมายเลขคดีที่ ๑๐๙๒/๒๕๖๒ คดีหมายเลขแดงที่ ๑๙๖/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๔ ปัจจุบันถึงที่สุดแล้ว</p> <p>(1.3) กองบังคับการปราบปรามได้มีหนังสือ ที่ ทช ๐๐๒๖.๒๒/๑๑๐๐ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๙ ทำการอายัดตัวผู้ร้อง พร้อมหมายจับศาลทหารกรุงเทพ ที่ ก.๕๐/๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๙ ต่อผู้อำนวยการทันทสถานหญิงกลาง</p>

	<p>(1.4) พนักงานสอบสวนกองบังคับการปราบปรามได้ดำเนินการสอบสวนเป็นไปตามคำสั่งสำนักงานตำรวจนครบาล ที่ ๔๙/๒๕๕๖ ลงวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และหนังสือสำนักงานตำรวจนครบาล ที่ ๐๐๐๔.๖/๙๗๑ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๖</p> <p>(2) กองบัญชาการกองทัพไทย แจ้งว่า การกล่าวหาว่ามีการอนุมัติผู้ร้องในระหว่างการควบคุมตัวนั้น ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่ามีการกระทำเกิดขึ้นจริงหรือไม่ เนื่องจากไม่มีพยานหลักฐานประกอบกับระยะเวลาได้ล่วงเลยนานนานเกือบ 6 ปี และเป็นการกล่าวอ้างของผู้ร้องฝ่ายเดียว อย่างไรก็ตาม หากทราบภายหลังว่ามีการกระทำผิดเกิดขึ้นจริง กองทัพบกจะดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบท่อผู้กระทำความผิดอย่างเด็ดขาด โดยเร็ว กองทัพบกได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติหน้าที่การบังคับใช้กฎหมายตามภารกิจต่าง ๆ โดยจัดทำแบบแผนหรือคำสั่งยุทธการที่มีหลักปฏิบัติสอดคล้องกับกฎหมายสิทธิมนุษยชน โดยกำลังพลจะได้รับการฝึกและผ่านการคัดเลือก เพื่อให้เหมาะสมกับภารกิจ รวมถึงต้องได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมาย ทั้งนี้ ในการออกปฏิบัติหน้าที่จะต้องได้รับการอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาทุกรดับ หากกำลังพลกระทำโดยพลการหรือประสาจากอำนาจตามกฎหมาย จะเกิดความเสียหายขึ้นก็จะต้องถูกดำเนินการทั้งทางวินัย ทางอาญา และแพ่ง นอกจากนี้ยังจัดให้มีการอบรมแก่กำลังพลเพื่อให้ความรู้ในการปฏิบัติภารกิจต่าง ๆ โดยเฉพาะการรักษาความสงบเรียบร้อย ซึ่งมีหลักปฏิบัติอยู่บนพื้นฐานของกฎหมายสิทธิมนุษยชน ไม่ละเมิดต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์</p>
--	--

กรณีที่ 28 สิทธิชุมชน อันเกี่ยวเนื่องกับสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีและสิทธิในสุขภาพ กรณีเหตุการณ์ระเบิดและเพลิงไหม้โรงงานของบริษัท หมิงตี้ เคเมคอล จำกัด (รายงานฯ ที่ 92/2565)	
ประเด็นการร้องเรียน	กสม. เห็นสมควรให้มีการตรวจสอบ กรณีเกิดเหตุการณ์ระเบิดและเพลิงไหม้โรงงานผลิตเม็ดโพเมและพลาสติกของบริษัท หมิงตี้ เคเมคอล จำกัด เมื่อวันที่ 5 กรกฎาคม 2564 ซึ่งตั้งอยู่ในซอยกิ่งแก้ว 21 ตำบลบางพลีใหญ่ อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนเป็นจำนวนมาก
การดำเนินการ	เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2565 มีมติว่า เหตุการณ์ระเบิดและเพลิงไหม้โรงงานของบริษัท หมิงตี้ เคเมคอล จำกัด พบรการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน พิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติงานของผู้ถูกร้องที่ 1 ไม่ได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่ตกลงในการขอเข้าใช้พื้นที่เพื่อทำการก่อสร้างโครงการฯ ทำให้การใช้ประโยชน์ในที่ดินและพื้นที่ทางการเกษตรของผู้ร้องทั้งสามได้รับผลกระทบจากการก่อสร้าง จึงเป็นกรณีที่มีการกระทำละเมิดอันก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินของผู้ร้องทั้งสามโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งผู้ถูกร้องทั้งสองจะต้องชดใช้ค่าสินใหม่ทดแทนทางแพ่งและเยียวยาแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการก่อสร้าง จากการพิจารณาการดำเนินการของผู้ถูกร้องทั้งสอง ที่ผ่านมา ผู้ถูกร้องทั้งสองได้มีการประสานไกล์เกลี่ยข้อพิพาทร่วมกับผู้ร้องทั้งสามซึ่งเป็นผู้เสียหาย

ผ่านหน่วยงานของรัฐระดับชำนาญโดยช่องทางของศูนย์สำรองธรรมชำราบงานสำเร็จ และต่อมาก็ได้รับผิดชอบจ่ายเงินชดเชยผลกระทบจากการก่อสร้างดังกล่าวให้กับผู้ร้องทั้งสามเรียบร้อยแล้ว โดยถือว่าเป็นการแก้ไขผลกระทบตามข้อร้องเรียนตามที่มีบันทึกข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้ร้องที่ 1 และผู้ถูกร้องทั้งสอง เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2564 ในขั้นนี้ จึงเป็นเรื่องที่มีการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสมแล้ว ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 39 (5) ประกอบมาตรา 39 วรรคสอง จึงให้ยุติเรื่อง

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันในระหว่างที่การก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จ ผู้ร้องที่ 1 ได้แจ้งว่า ยังพบปัญหาการใช้รถแบคโ皇เข้ามาสรุกล้ำพื้นที่และได้ประสานแจ้งกับทางผู้รับเหมาโครงการเป็นระยะ จึงเห็นความมีข้อสังเกตว่า แม้กรณีตามข้อร้องเรียนจะมีการจัดทำบันทึกข้อตกลงและชดเชยเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้น ตลอดจนในระหว่างที่การก่อสร้างยังไม่แล้วเสร็จผู้ร้องทั้งสามได้มีการประสานงานกับผู้ถูกร้องทั้งสองในการแก้ไขปัญหาอยู่เป็นระยะแล้วก็ตาม แต่ผู้ถูกร้องทั้งสองยังต้องมีหน้าที่รับผิดชอบดำเนินโครงการฯ โดยก่อให้เกิดผลกระทบแก่ประชาชนน้อยที่สุดเพียงเท่าที่จำเป็นซึ่งการดำเนินการของผู้ถูกร้องทั้งสองย่อมส่งผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน ที่อยู่อาศัย รวมไปถึงมาตรฐานการครองชีพและการประกอบอาชีพของผู้ร้องทั้งสามอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ กรณีตามคำร้องนี้ จึงยังมีประเด็นปัญหาที่ควรได้รับการพิจารณาเพื่อลดผลกระทบอย่างต่อเนื่องที่เกิดขึ้นจากการก่อสร้างในปัจจุบันและในอนาคตเพื่อประกันสิทธิของบุคคลที่ถูกจำกัดเพื่อประโยชน์สาธารณะ และจะต้องมีกลไกการชดเชียวยาที่เป็นธรรมแก่บุคคลที่ได้รับความเสียหายซึ่งรวมถึงทรัพย์สินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 37 และสอดคล้องตามกติกรรมระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights: ICESCR) ข้อ 11 วรรคหนึ่ง รวมถึงคำนึงถึงแนวโน้มนโยบายด้านสิทธิมนุษยชนในการดำเนินธุรกิจของผู้ถูกร้องที่ 2 ตามที่มีคำแฉลงด้านสิทธิมนุษยชนของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ประกาศ ณ วันที่ 2 มิถุนายน 2564 ซึ่งมีเจตนาที่สอดคล้องตามหลักการซึ่งแนะนำว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Framework and Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGPs)

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กรม จึงให้มีข้อเสนอแนะ มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สพ.) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) (ผู้ถูกร้องที่ 2) และบริษัท ไอบีซี อินดัสเตรียล จำกัด (ผู้ถูกร้องที่ 1) ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 247 (3) และพระราชบัญญัติประกอบ

	รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 26 (3) ประกอบมาตรา 42
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>1) ให้กรมโยธาธิการและผังเมืองประสานข้อมูลกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อตรวจสอบหาสาเหตุและดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง กรณีการขยายโรงงานครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ของบริษัท หมิงตี้ เคเม็คอล จำกัด ซึ่งมีการเพิ่มกำลังเครื่องจักรแรงม้า ปริมาณการผลิตและวัตถุดิบ รวมทั้งการขยายพื้นที่โรงงานที่เป็นการฝ่าฝืนพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 มาตรา 27 และพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2562 มาตรา 37</p> <p>2) ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมพิจารณาบทวนการออกใบอนุญาตขยายโรงงานของบริษัท หมิงตี้ เคเม็คอล จำกัด ทั้งสองครั้ง ซึ่งเป็นการฝ่าฝืนฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง และเพิ่มอันตรายจากการประกอบกิจการโรงงาน อันขัดต่อสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัยของประชาชน และสวัสดิภาพของสังคม ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการคุ้มครองสิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิในสุขภาพ และสิทธิในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและยั่งยืน</p> <p>3) ให้จังหวัดสมุทรปราการติดตามผลการชดเชยและเยียวยาผู้ที่ได้รับความเสียหายจากเหตุระเบิดและเพลิงใหม่โรงงานของบริษัท หมิงตี้ เคเม็คอล จำกัด ให้ครบถ้วนครอบคลุมทั้งความเสียหายต่อชีวิตและร่างกาย ทรัพย์สิน สุขภาพอนามัยของประชาชน</p> <p>4) ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมดำเนินการตรวจสอบและรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อเรียกค่าใช้จ่ายจากบริษัท หมิงตี้ เคเม็คอล จำกัด ในกรณีที่รัฐเข้าช่วยเหลือ เคลื่อนย้ายบ้านเดือน บรรเทา หรือชดความเสียหายที่เกิดจากวัตถุอันตราย ตามนัยมาตรา 63 มาตรา 69 และมาตรา 69/1 แห่งพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>5) ให้กรมควบคุมมลพิษดำเนินการเรียกค่าเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่ได้รับความเสียหายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 รวมทั้งติดตามตรวจสอบสารเคมีตกค้างในพื้นที่โรงงานของบริษัท หมิงตี้ เคเม็คอล จำกัด และพื้นที่ใกล้เคียงจนกว่าจะแล้วเสร็จต่อไป</p>
ข้อเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>1) ให้คณะกรรมการผังเมืองจังหวัดสมุทรปราการ และองค์กรบริหารส่วนจังหวัดสมุทรปราการ พิจารณาบทวนผังเมืองรวมจังหวัดสมุทรปราการที่ใช้ในปัจจุบัน หากพบว่า โรงงานหรือสถานประกอบกิจการใดมีการใช้ประโยชน์ที่ดินผิดประเภทหรือได้รับยกเว้นให้ใช้ประโยชน์ในที่ดิน ตามพระราชบัญญัติผังเมือง พ.ศ. 2562 มาตรา 37 หากการประกอบกิจการนั้น อาจส่งผลกระทบต่อสาระสำคัญที่เกี่ยวกับสุขลักษณะ ความปลอดภัยของประชาชน สวัสดิภาพของสังคม หรือประโยชน์สาธารณะ ให้พิจารณาดำเนินการเพื่อให้มีการเปลี่ยนแปลงหรือระงับการใช้ประโยชน์ที่ดิน หรือกำหนดมาตรการในการใช้ประโยชน์</p>

<p>ที่ดินนั้นอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันหรือลดผลกระทบจากการประกอบกิจการโรงงานต่อประชาชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อมต่อไป</p> <p>2) ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมประสานข้อมูลกับกรมโยธาธิการและผังเมือง และร่วมกันสำรวจตรวจสอบโรงงานทั่วประเทศที่ประกอบกิจการมาก่อนที่จะมีการบังคับใช้กฎหมายให้บังคับใช้ผังเมืองรวมในท้องที่นั้น และได้รับอนุญาตให้ขยายโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 เพื่อดำเนินการดังนี้</p> <p>(1) วิเคราะห์ความเสี่ยงจากการประกอบกิจการโรงงานที่อาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยร้ายแรง โดยเฉพาะกลุ่มโรงงานที่ใช้หรือครอบคลุมวัตถุอันตรายตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม</p> <p>(2) หากพบว่าโรงงานใดมีความเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยน้อยให้กำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยหรือแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนในพื้นที่โดยรอบโรงงาน โดยอาจนำมาตรการกำหนดระยะแนวป้องกัน (protection strip) และระยะแนวกันชน (buffer) มาปรับใช้เพื่อลดผลกระทบหรือเหตุเดือดร้อนร้ายแรงจากการประกอบกิจการโรงงาน</p> <p>(3) หากพบว่ามีโรงงานใดมีการใช้ประโยชน์ที่ดินผิดไปจากที่กำหนดไว้ในผังเมืองรวม หรือขัดกับข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินของผังเมืองรวมนั้น หรือการใช้ประโยชน์ที่ดินมาก่อนที่ผังเมืองรวมจะใช้บังคับในพื้นที่นั้นและจะใช้ประโยชน์ที่ดินเช่นนั้นต่อไปขัดต่อนโยบายของผังเมืองรวมอันกระทบต่อสาธารณะสำคัญที่เกี่ยวกับสุขลักษณะและความปลอดภัยของประชาชน สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรดูแลรักษา ฯลฯ ให้นำมาตราการตามพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๗ วรรคสอง วรรคสาม และวรคสี่ มาปรับใช้ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการผังเมืองหรือคณะกรรมการผังเมืองจังหวัดกำหนดต่อไป</p> <p>ทั้งนี้ การดำเนินตามข้อ (2) ให้ท้องที่จังหวัดสมุทรปราการเป็นพื้นที่นำร่อง และท้องที่ที่มีการประกอบกิจการโรงงานเป็นจำนวนมากให้ดำเนินการในลำดับถัดไปจนกว่าจะครอบคลุมทั่วประเทศ</p> <p>3) ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมปรับปรุงระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการขยายโรงงาน โดยกำหนดให้มีการตรวจสอบข้อกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินตามกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง ซึ่งการอนุญาตให้ขยายโรงงานจะต้องสอดคล้องกับเจตนามณฑลของกฎหมาย ดังกล่าวและคำนึงถึงสภาพแวดล้อมบริเวณโดยรอบโรงงานและสุภาพอนามัยของประชาชน และกำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมสำหรับโรงงานหรือสถานประกอบการที่มีความเสี่ยงจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสุขลักษณะความปลอดภัยของประชาชน สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรดูแลรักษา ฯลฯ ให้มีหลักประกันคุ้มครองความเสี่ยหายครอบคลุมไปถึงบุคคลภายนอก ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งผลักดันให้มีการจัดตั้งกองทุน</p>
--

โดยให้ผู้ประกอบการนำส่งเงินในสัดส่วนที่เหมาะสมเพื่อนำไปใช้ในการป้องกัน บรรเทา และเยียวยาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการประกอบกิจการดังกล่าว ทั้งนี้ ให้นำหลักการขี้แนงของสหประชาชาติว่าด้วยธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน: การปฏิบัติตามกรอบการคุ้มครอง เศรษฐและเยียวยา (United Nations Guiding Principles on Business and Human Rights: Implementing the Protect, Respect and Remedy Framework (2011): UNGPs) และการประเมินผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชน ไปปรับใช้ในการดำเนินการต่อไป

4) ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมปรับปรุงประกาศและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับ มาตรการคุ้มครองความปลอดภัยในการดำเนินงานและการวิเคราะห์ความเสี่ยงจาก อันตรายที่อาจเกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน โดยเพิ่มกลไกและมาตรการ ด้านความปลอดภัยให้แก่ประชาชนและชุมชนที่อยู่บริเวณโดยรอบโรงงาน เพื่อให้มี การเตรียมการและซักซ้อมเมื่อมีภัยอันตรายมาถึง เช่น กรณีที่มีสารเคมีรั่วไหลจากโรงงาน เป็นต้น และเป็นการเตรียมการที่ดีสำหรับภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการกำหนดแนวทางล่วงหน้าเพื่อกำปััญหาดังกล่าวภายใต้หลักการป้องกันล่วงหน้า (Preventative Principle) อีกด้วย

5) ให้กระทรวงมหาดไทยมอบหมายหน่วยงานในสังกัดปรับปรุงแผนป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยในแต่ละท้องที่ โดยเพิ่มแนวทางและมาตรการในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัยที่เกิดจากการประกอบกิจการโรงงาน รวมถึงการใช้หรือการครอบครอง วัตถุอันตรายที่เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุหรืออุบัติภัยร้ายแรง รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่ใช้ในการระดับเหตุให้หน่วยงานบรรเทาสาธารณภัยในแต่ละ ท้องที่ให้เพียงพอและเหมาะสมกับประเภทความเสี่ยง และจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่ เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน พนักงานของสถานประกอบการโรงงาน และประชาชนในพื้นที่ ใกล้เคียง โดยจัดให้มีการเผยแพร่แผนดังกล่าวและซักซ้อมแผนเผชิญเหตุอย่างต่อเนื่องและ สม่ำเสมอ ทั้งนี้ ให้กรมโรงงานอุตสาหกรรมสนับสนุนข้อมูลโรงงานและการใช้หรือ การครอบครองวัตถุอันตรายในการปรับปรุงแผนดังกล่าว รวมทั้งจัดให้มีระบบเชื่อมโยงและ บูรณาการข้อมูลกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อ ประโยชน์ในการบริหารจัดการสาธารณภัยต่อไป

6) ให้จังหวัดสมุทรปราการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปรับปรุงแผนปฏิบัติ การลดและขัดมลพิษ ตามมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในเขตควบคุมมลพิษจังหวัดสมุทรปราการ ให้ครอบคลุม ถึงการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขปัญหามลพิษจากแหล่งกำเนิดที่ใช้หรือครอบครองสารเคมี และวัตถุอันตราย เพื่อกำหนดมาตรการที่เหมาะสมและจำเป็นสำหรับการลด ขัดมลพิษ และควบคุมการปลดปล่อยมลพิษจากแหล่งกำเนิดดังกล่าวด้วย

	<p>7) ให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผลักดันให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลการปลดปล่อยสารเคมี (Pollutant Release and Transfer Registration: PRTR) ให้สาธารณะได้เข้าถึงและรับรู้ข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สารเคมี และวัตถุอันตราย เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจต่อการดำเนินโครงการซึ่งอาจมีผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ อันเป็นเครื่องมือในการป้องกันตนเองจากมลพิษ เพื่อให้สอดคล้องกับการรับรองสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีและการพัฒนาที่ยั่งยืน อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐในการจัดการปัญหามลพิษในภาพรวมของประเทศเพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อม การวางแผนป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษอย่างเป็นระบบต่อไป</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>(1) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แจ้งว่า ได้มอบหมายให้กรมควบคุมมลพิษพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามอำนาจหน้าที่ต่อไปแล้ว หากมีผลดำเนินการเป็นประการใด กรมควบคุมมลพิษจะแจ้งให้สำนักงาน กสม. ทราบโดยต่อไป</p> <p>(2) จังหวัดสมุทรปราการ แจ้งว่า ได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงและมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. ในเบื้องต้นแล้ว หากปรากฏผลเป็นประการใดจังหวัดสมุทรปราการจะได้รายงานให้ทราบต่อไป</p>

กรณีที่ 29 สิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน กรณีกล่าวอ้างว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินโครงการบรรเทาภัยแล้งและน้ำท่วมรุกล้ำที่ดินของประชาชน (รายงานฯ ที่ 50/2565)

ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินโดยปลูกบ้านพักอาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านพลวง (เดิมคือ ตำบลลังแอน) อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ 7 ไร่ 13 ตารางวา โดยได้รับมอบการครอบครองจากป้าของผู้ร้อง ซึ่งแต่เดิมเป็นที่ดินตามพระราชบัญญัติจัดตั้งนิคมสร้างตนเอง ในท้องที่อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2512 ภายหลังได้ออกเป็นหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) และออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 51052 ตามลำดับต่อมาเมื่อปี 2563 ผู้ถูกร้องทั้งสองและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ร่วมดำเนินโครงการชุดลอกหนองตามลำเพื่อบรรเทาภัยแล้งและน้ำท่วมในพื้นที่ โดยไม่ได้มีการตรวจสอบแนวเขตพื้นที่ให้ถูกต้องรอบด้านซึ่งทำให้สภาพพื้นที่ในที่ดินแปลงดังกล่าวได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงจากการชุดดักดินจนเป็นคลองน้ำ อีกทั้งยังได้เข้ามาปลูกต้นยุคคลิปสรุกล้ำในพื้นที่
การดำเนินการ	กสม. พิจารณาคำร้อง ข้อเท็จจริงฝ่ายผู้ร้อง ฝ่ายผู้ถูกร้อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบทบัญญัติของกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องแล้ว ผู้ร้องได้ครอบครองและใช้ประโยชน์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 51052 ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 10 ตำบลบ้านพลวง (เดิมคือ ตำบลลังแอน) อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ 7 ไร่ 13 ตารางวา

	<p>โดยมีชื่อป้ายของผู้ร้องเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ ซึ่งผู้ร้องได้ทำบันทึกการซื้อขายที่ดินจากป้าลงวันที่ 22 เมษายน 2533 และรับมอบการครอบครองที่ดินจนถึงปัจจุบันโดยปลูกบ้านพักอาศัยและทำการเกษตร</p> <p>เดิมที่ดินแปลงดังกล่าวเป็นที่ดินตามพระราชบัญญัติจัดตั้งนิคมสร้างตนเองในท้องที่อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2512 ออกตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครอบครองซึ่พ.ศ. 2511 ครอบคลุมท้องที่บางส่วนของอำเภอปราสาท อำเภอกาบเชิง และอำเภอพนมดงรัก จังหวัดสุรินทร์ นิคมสร้างตนเองปราสาทได้ทำการสำรวจพื้นที่ว่ามีผู้ใช้ประโยชน์จริงในพื้นที่สามารถจัดสรรได้ โดยที่ผู้ร้องซึ่งเป็นสมาชิกของนิคมสร้างตนเองเป็นผู้มีคุณสมบัติตามเงื่อนไขในการใช้ประโยชน์ในแปลงที่ดินที่มีอยู่ด้านการเกษตรและที่อยู่อาศัย และต่อมาได้มีการออกหนังสือแสดงการทำประโยชน์ของนิคมให้เป็นลำดับตาม น.ค. 1 น.ค. 2 และได้ออกเป็น น.ค. 3 เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2526 ตามที่ดินแปลงเลขที่ 122/98 หมู่ 2 ตำบลกังแอน (ท้องที่เดิม) อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เนื้อที่ ๗ ไร่ ซึ่งมีขอบเขตที่ดินทั้ง ๔ ด้าน ระบุว่าทิศเหนือติดกับที่สาธารณประโยชน์ต่อมากромที่ดินได้ออกหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ให้แก่ผู้ร้อง เมื่อวันที่ 22 กรกฎาคม 2526 และออกเป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 51052 จากวิธีการย้ายรูปแปลงจาก น.ส.3 ก. ตามระหว่างแนบทรรูปถ่ายทางอากาศ โดยไม่มีการเดินสำรวจ ซึ่งเป็นไปตามมาตรา 58 ตรีแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ออกเมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2550 โดยระบุตำแหน่งที่ดินทางทิศเหนือติดกับหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง (น.ส.ล.) ซึ่งความประภูมิว่า มีการขึ้นทะเบียนที่ดินสาธารณสมบัติของแผ่นดิน (ประเทราษฎร์ใช้ร่วมกัน) แปลงที่ 3 ป่าหนองลำปีว (หนองตาลा) คัดลอกจากหลักฐานบัญชีสำรวจที่ดินห้องห้ามแปลงเลขที่ได้นำขึ้นทะเบียนไว้ เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2468 ข้าหลวงประจำจังหวัดเป็นผู้ห่วงห้ามเพื่อประโยชน์ในการเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ประมาณ 900 ไร่ กรมที่ดินได้ออกทำการรังวัดทำแผนที่และปักเขตที่ดินครั้งแรก เมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2520 ผลการรังวัดได้นำที่ประมาณ 633 ไร่ 1 งาน 29 ตารางวา มีการคัดค้านจำนวน 9 ราย และได้ประกาศออกเป็น น.ส.ล. ในส่วนที่ไม่มีผู้คัดค้านเมื่อปี 2532 แต่เรื่องยังไม่แล้วเสร็จ ในขณะที่ผู้ถือครองที่ 1 ได้ดำเนินคดีกับผู้บุกรุกและคดีถึงที่สุดตามคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ ยังมีผู้บุกรุกอีกจำนวน 9 ราย ซึ่งกำนันตำบลกังแอนในขณะนั้นได้ทำบันทึกแจ้งให้ผู้บุกรุกทราบและให้ออกจากพื้นที่ดังกล่าว เมื่อปี 2546 ผู้ถือครองที่ 2 ได้ยื่นคำขอรังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดินสาธารณประโยชน์อีกครั้งผลการรังวัดได้นำที่ประมาณ 896 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา โดยมีผู้ปกครองท้องที่และเจ้าของที่ดินเคียงรับรองแนวเขตครบถ้วน แต่ต่อมามีการออกเป็น น.ส.ล. (ป่าหนองตาลा) ส่วนการปลูกต้นยูคาลิปตัส ผู้ถือครองที่ 2 รับทราบว่าประชาชนในพื้นที่ร่วมกันปลูกมาก่อนมีการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพลวงเมื่อปี 2540 โดยปลูกในที่สาธารณประโยชน์หนองตาลามีปี 2553 ผู้ถือครองที่ 2 ได้ดำเนินโครงการไทยเข้มแข็ง</p>
--	---

ตามงบประมาณของรัฐบาลโดยทำการขุดคลองรอบที่ดินตามหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงดังกล่าวเพื่อกันแนวเขตที่สาธารณะประโยชน์ ซึ่งได้มีการขุดร่องน้ำผ่านกลางพื้นที่แปลงที่ดินจากทิศตะวันออกจัดทิศตะวันตก ต่อมามีปี 2563 ผู้ถูกร้องที่ 1 ได้มีมีน้ำท่วมในพื้นที่แปลงที่ดินผู้ถูกร้องที่ 2 สำรวจพื้นที่ดำเนินการตามโครงการงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 งบกลางรายการสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นเพื่อใช้ในการดำเนินการโครงการบรรเทาปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมในพื้นที่ 76 จังหวัดทั่วประเทศของอำเภอปราสาท และต่อมากลับมาผู้ถูกร้องที่ 2 ได้ขอความเห็นชอบขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ตื้นเขินหนองตาลำในที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาการอนุญาตและให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการขุดลอกแหล่งน้ำสาธารณะประโยชน์ที่ตื้นเขิน ครั้งที่ 3/2563 เมื่อวันที่ 19 พฤษภาคม 2563 ณ ศาลากลางจังหวัดสุรินทร์ โดยมีการขุดลอกเป็นไปตามที่สถาบันผู้ถูกร้องที่ 2 มีมติเห็นชอบให้ขุดลอกสร้างน้ำหนอนตาลำในพื้นที่สาธารณะประโยชน์ตาม น.ส.ล.ป่าหนองตาลำ จากนั้นได้ว่าจ้างเอกชนดำเนินการจนแล้วเสร็จเมื่อเดือนมกราคม 2564 เป็นเหตุให้มีการเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินเป็นหลุมลึกขนาดใหญ่ซึ่งในระหว่างการดำเนินการขุดตักดินตามโครงการดังกล่าวมายังบริเวณพื้นที่แปลงที่ดินผู้ร้องได้มีหนังสือแจ้งไปยังผู้ถูกร้องที่ 1 ให้รับทราบว่าบริเวณที่จะทำการขุดดินในระยะต่อไปเป็นที่ดินของเอกชนซึ่งมีหลักฐานทางราชการตามหนังสือ ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2563 และติดตามผลความคืบหน้าเป็นหนังสือ ลงวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2564 ซึ่งผู้ถูกร้องที่ 1 แจ้งตอบกลับเป็นหนังสือเมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2564 ว่าผู้ถูกร้องที่ 2 ได้มีหนังสือถึงสำนักงานที่ดินจังหวัดสุรินทร์ สาขาปราสาท ขอให้ทำการรังวัดตรวจสอบ น.ส.ล. แปลงหนองตาลำ ต่อมาก่อรังวัดได้ออกไปทำการรังวัด เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2564 ผู้ร้องได้คัดค้านรังวัดตรวจสอบแนวเขตที่ดินสาธารณะประโยชน์แปลงดังกล่าว โดยนำรังวัดซึ่งแนบทรัสส์ที่คัดค้านที่มีหลักฐานโฉนดที่ดินเลขที่ 51052 เนื้อที่ 7 ไร่ 3 งาน 64 ตารางวา ส่วนที่ผู้ร้องนำรังวัดคัดค้านสิทธิอยู่ใน น.ส.ล. จำนวนเนื้อที่ 6 ไร่ 39 ตารางวา คงเหลือพื้นที่ตามโฉนดที่ดินประมาณ 1.75 ไร่ ปัจจุบัน ผู้ถูกร้องที่ 2 ได้ร้องทุกข์กล่าวโทษต่อพนักงานสอบสวนของสถานีตำรวจนครบาลปราสาทเพื่อดำเนินคดีกับผู้บุกรุกที่สาธารณะประโยชน์หนองตาลำซึ่งผู้ร้องได้ทำการปักร่องกันอาณาเขตครอบครองในที่สาธารณะประโยชน์หนองตาลำ

กรณีมีปัญหาที่ต้องพิจารณาว่า การดำเนินโครงการบรรเทาภัยแล้งและน้ำท่วมของผู้ถูกร้องทั้งสองมีการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ต่อผู้ถูกร้องหรือไม่ อย่างไร

กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 37 และปฏิญญาสากาลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนข้อ 17 โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 3 วรรคสอง บัญญัติให้หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ

กฎหมายและหลักนิติธรรม ประกอบกับแนวโน้มนโยบายของรัฐที่พึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน และคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนและส่วนรวมในลักษณะบูรณาการการบริหารจัดการที่ดิน กรณีตามคำร้องมีข้อพิพาทที่สืบเนื่องจากการอุกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของประชาชนทับซ้อนกับเขตที่ดินของรัฐ การคุ้มครองการถือครองที่ดินของรัฐโดยอ้างประโยชน์สาธารณะจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ของกฎหมายที่มีหลักประกันว่าจะไม่กระทบสิทธิอันชอบธรรมไปจากบุคคล รวมทั้งเลือกใช้มาตรการเพื่อการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดิน การสอบสวนเมื่อความประภูมิว่าได้ออกโอนดที่ดินให้แก่ผู้ใดโดยคลาดเคลื่อนหรือไม่ชอบด้วยกฎหมายหรือวิธีการเพื่อบรรเทาเยียวยาแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมตามสมควร เช่น การถอนสภาพที่ดินเพื่อนำไปใช้ประโยชน์อย่างอื่น โดยที่ดินมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเป็นองค์ประกอบในฐานะการเป็นเงื่อนไขบังคับก่อนต่อสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม (International Covenant on Economic Social and Cultural Rights: ICESCR) กรณีมีประเด็นปัญหาที่ควรพิจารณา ดังนี้

ประการแรก การชุดคลองเพื่อกันแนวเขตที่ดินตามหนังสือรับรองการทำประโยชน์แบบ หน่องตาตามงบประมาณโครงการไทยเข้มแข็งเมื่อปี 2553 และดำเนินโครงการบรรเทาภัยแล้งและน้ำท่วมโดยชุดคลอกหนองตาสามเมืองปี 2563 เป็นการดำเนินการและเลือกใช้พื้นที่โดยผู้ถูกร้องที่ 2 ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ร่วมกับผู้ถูกร้องที่ 1 เกี่ยวกับการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินของรัฐประเภทที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันและจัดการแก้ไขข้อพิพาทที่ดินดังกล่าวตามพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. 2553 ในพื้นที่ภายในตำบลบ้านพลาวง เมืองผู้ถูกร้องที่ 1 ได้รับแจ้งจากผู้ร้องเป็นหนังสือลงวันที่ 24 ธันวาคม 2563 ว่า บริเวณพื้นที่ที่จะใช้ดำเนินโครงการชุดคลอกหนองตาสามในระยะต่อไปอยู่ในเขตที่ดินซึ่งมีหลักฐานทางราชการแสดงสิทธิของประชาชนตามเอกสารโฉนดที่ดินเลขที่ 51052 มีชื่อผู้ร้องเป็นผู้ถือกรรมสิทธิ์ จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องที่ 1 รับทราบเหตุแห่งข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินที่ทับซ้อนระหว่างที่สาธารณประโยชน์กับที่ดินของราชภูร ซึ่งมีปัญหาที่ต้องพิสูจน์ข้อเท็จจริงเพื่อให้ได้ข้อสรุปว่าหน่วยงานรัฐหรือราษฎร์มีสิทธิในที่ดินดีกว่ากัน กรณีดังกล่าวรัฐได้วางแนวทางการแก้ไขปัญหาเพื่อให้ความเป็นธรรมกับราษฎร โดยให้มีการพิสูจน์สิทธิการถือครองที่ดินของราชภูรผู้ครอบครองที่ดินของรัฐ และตรวจสอบหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐ และอุกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินของรัฐ ตามมาตรการที่คณะกรรมการนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดินแห่งชาติกำหนด ซึ่งเป็นมาตรการทางบริหารที่กรบทบทสิทธิของราชภูรน้อยกว่าการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับบริหารจัดการที่ดินของรัฐอย่างเคร่งครัด แต่ผู้ถูกร้องที่ 2 กลับดำเนิน

โครงการขุดคลองตั้งกล่าวจนแล้วเสร็จ ซึ่งมีพื้นที่บางส่วนทับช้อนกับที่ดินแปลงโฉนดเลขที่ 51052 เป็นเหตุให้ที่ดินเปลี่ยนแปลงสภาพและได้รับความเสียหายทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ โดยที่ผู้ถูกร้องทั้งสองฝ่ายไม่ได้ทำการตรวจสอบระงับข้อพิพาทให้เสร็จสิ้นก่อน เมื่อการออกโฉนดที่ดินซึ่งเป็นคำสั่งทางปกครอง ยังมิได้ถูกเพิกถอน โฉนดที่ดินซึ่งเป็นเอกสารมหาชนที่รับรองว่าบุคคลผู้มีชื่อในโฉนดที่ดินมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินตามจำนวนเนื้อที่ ที่ระบุไว้ ย่อมมีสิทธิที่จะใช้ประโยชน์จากที่ดินและสิทธิที่จะขัดขวางมิให้ผู้ใดเข้ามาเกี่ยวข้อง กับทรัพย์สินโดยมิชอบด้วยกฎหมาย รวมถึงสิทธิอื่นใดอันเกิดจากการถือกรรมสิทธิ์ ตามโฉนดที่ดินดังกล่าวอย่างยังคงมีอยู่ตามมาตรา 42 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. 2539 และที่ดินเป็นทรัพย์สินที่ได้รับความคุ้มครองตาม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 37 การกระทำดังกล่าวของ ผู้ถูกร้องทั้งสองฝ่ายกระทำต่อสิทธิในทรัพย์สินของเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้สืบสิทธิ์ในที่ดิน โดยสุจริต อีกทั้งทำให้ผู้ร้องซึ่งได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวได้รับ ความเดือดร้อนเกินสมควร ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องทั้งสองจึงเป็นการละเมิด สิทธิมนุษยชนต่อผู้ร้อง

ปัญหาประการที่สองคือ การได้มาและการดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับ ที่หลวงแปลงหนองตาลា เลขที่ สร. 04120 และการออกโฉนดที่ดินโฉนดเลขที่ 51052 นั้น ได้มีการรับรองความชอบโดยพนักงานเจ้าหน้าที่ของกรมที่ดินทั้งสองกรณี ซึ่งเป็นกรณีมีข้อ พิพาทเรื่องรูปแบบที่ของที่ดินทับช้อนกันซึ่งมีที่มาจากการจัดสร้างระหว่างแหนนที่ไม่เป็น มาตรฐานเดียวกัน โดยที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการดูแลรักษาพื้นที่ สาธารณประโยชน์ทุกๆ เลี้ยงสัตว์แปลงหนองตาลाตามที่เบียนที่ดินสาธารณสมบัติของ แผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันที่อ้างถึงบัญชีสำรวจที่ดินทางห้ามขึ้นทะเบียนไว้ เมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2468 ซึ่งที่ผ่านมาหน่วยงานราชการได้ดำเนินคดีกับผู้บุกรุกแปลง ที่สาธารณประโยชน์ดังกล่าว และมีการรังวัดพื้นที่ ผลการรังวัดได้เนื้อที่ประมาณ 633 ไร่ 1 งาน 29 ตารางวา และรังวัดอีกครั้งเมื่อปี 2546 ผลการรังวัดได้เนื้อที่ประมาณ 896 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา ซึ่งปรากฏว่ามีเนื้อที่มากกว่าเดิม และต่อมามาได้ออก น.ส.ล. โดยมีเนื้อที่ ตามรูปแปลงที่รังวัดได้เมื่อปี 2546 จึงเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐและผู้ถูกร้องทั้งสอง ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลรักษาพื้นที่สาธารณประโยชน์ของประชาชนโดยส่วนรวม ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. 2553

อย่างไรก็ตาม ในขณะเดียวกันการได้มาซึ่งโฉนดที่ดินแปลงเลขที่ 51052 เป็น การออกเอกสารแสดงสิทธิในที่ดินโดยกรมที่ดินตามระหว่างรูปภาพถ่ายทางอากาศ โดยใช้วิธีการย้ายรูปแปลงของหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.3 ก.) ตามมาตรา 58 ตรี แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ซึ่งแต่เดิมเป็นที่จัดให้เป็นพื้นที่นิคมสร้างตนเอง

	<p>ตามประกาศพระราชนูญการจัดตั้งนิคมสร้างตนเองในท้องที่อำเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2512 มีขอบเขต疆界แปลงที่ดินที่แน่นอนชัดเจน ผ่านการตรวจสอบรับรองโดยนิคมสร้างตนเองปราสาทว่าเป็นแปลงที่ดินที่มีการทำประโยชน์อยู่จริง และเป็นพื้นที่สามารถจัดสรรได้ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่จัดสรรและพื้นที่ราชภูมิครอบครองเดิม โดยผู้ร้องสมาชิกนิคมได้ครอบครองที่ดินตามหลักฐาน น.ค. 1 น.ค. ๒ และ น.ค. ๓ ในช่วงระยะเวลาหนึ่งตามลำดับ รวมการถือครองมากกว่า 38 ปี จนออกเป็นโฉนด ซึ่งกฎหมายดังกล่าว มีเจตนารณณในการช่วยเหลือประชาชนให้มีที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินโดยให้สิทธิในที่ดิน หรือกรรมสิทธิ์ที่เชื่อมโยงกับกฎหมายบริหารจัดการที่ดินของรัฐ เนื่องจากได้กำหนดให้นำที่ดินของรัฐมาดำเนินการจัดที่ดินให้กับประชาชน ซึ่งที่ดินเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อวิถีชีวิตของบุคคลและครอบครัวในการใช้ประโยชน์เพื่อเพิ่ม ขยาย และสะสมทรัพย์สินเนื่องที่ดินนั้น โดยมีความจำเป็นต่อการดำรงชีพและเป็นแหล่งผลผลิตทางเศรษฐกิจ อาทิ ผลผลิตทางการเกษตร การแปรเปลี่ยนที่ดินเป็นทุนทรัพย์ เป็นต้น ที่ดินจึงเป็นสินทรัพย์ในการดำรงชีพที่ยั่งยืน (sustainable livelihood assets) อีกทั้งโฉนดที่ดินเป็นหนังสือสำคัญในการแสดงกรรมสิทธิ์ที่เจ้าของทรัพย์สินสามารถใช้ยืนยันสิทธิของตนเองต่อรัฐและบุคคลทั่วไป และมีลักษณะเป็นการใช้ที่ดินอย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องของบุคคล ข้อพิพาทที่เกิดขึ้นเป็นปัญหา เชิงระบบซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงสาเหตุจากหน่วยงานของรัฐที่ไม่ได้ดำเนินการตรวจสอบข้อมูล แนวเขตที่ดินอย่างครบถ้วนรอบด้าน ปัญหาการขาดเอกสารไฟแนนซ์และการจัดสร้างระหว่างแผนที่และความไม่ชัดเจนแน่นอนในการดำเนินนโยบายด้านที่ดินและควบคุมจัดการดูแลรักษาพื้นที่ของหน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้อง จนก่อให้เกิดผลกระทบและมีความสุ่มเสี่ยงต่อการขาดความมั่นคงในการถือครองที่ดิน (land tenure security) ของเจ้าของกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินแปลงดังกล่าวหรือผู้สืบทอดสิทธิ์ที่ดินโดยสุจริต ซึ่งการมีรูปแบบและระบบทางทะเบียนที่ดินที่ถูกต้องตามกฎหมาย ในการเข้าถึง ใช้ประโยชน์ ควบคุมจัดการและเปลี่ยนมือ และการครอบครองเนื่องที่ดิน รวมถึงทรัพยากรต่าง ๆ ที่อยู่ในที่ดิน เช่น แหล่งน้ำ ต้นไม้ เป็นต้น ย่อมถือว่าเป็นการประกันความยั่งยืนของการดำรงชีพและส่งผลโดยตรงในการใช้สิทธิมนุษยชนอย่างปกติสุข ให้ได้รับการรับรองมาตรฐานขั้นต่ำในการครองชีพในที่อยู่อาศัยที่เพียงพอและมีสภาพการครองชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องตามพันธกรณีระหว่างประเทศด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตามข้อ 11 วรรคหนึ่งอาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น เพื่อคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 37 และส่งเสริมให้เกิดการใช้ที่ดินได้อย่างมีประสิทธิภาพอันเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการดำรงชีพที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องของประชาชน สอดคล้องต่ออคติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมข้อ 11 วรรคหนึ่ง และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จึงเห็นควรให้เสนอแนะ</p>
--	---

	<p>มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน รวมทั้ง การเยียวยาผู้ได้รับความเสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชนและข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน</p>
มาตรการหรือแนวทาง ที่เหมาะสมในการป้องกัน หรือแก้ไขการละเมิด สิทธิมนุษยชน	<p>กสม. มีข้อเสนอแนะ ดังนี้</p> <p>1) ให้จังหวัดสุรินทร์โดยผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์ กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของ ผู้ถูกร้องทั้งสองตามมาตรา 52/1 ประกอบมาตรา 57 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ในการระงับข้อพิพาทให้เป็นที่ยุติโดยเร็วตามระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติ ของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พ.ศ. 2553 เพื่อให้ได้ข้อสรุปว่ารัฐหรือราชภร มีสิทธิในที่ดินดีกว่ากัน โดยเสนอเรื่องต่อกองอนุกรรมการพิสูจน์สิทธิในที่ดินของรัฐจังหวัด สุรินทร์ (คพร.จังหวัดสุรินทร์) เพื่อพิจารณาตามมาตรการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดิน ของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐ และตรวจสอบหรือดำเนินการใด ๆ เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริง เกี่ยวกับแก้ไขปัญหาที่ดินของรัฐและอุทธรณ์สือแสดงสิทธิในที่ดินของรัฐ</p> <p>2) ให้สำนักงานที่ดินจังหวัดสุรินทร์ สาขาปราสาท ดำเนินการตามมาตรา 61 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หากผลการตรวจสอบปรากฏว่าโฉนดที่ดินเลขที่ 51052 ออกห้าบที่สาธารณะประโยชน์ ให้ดำเนินการเสนอให้อธิบดีกรมที่ดินเพิกถอนโฉนดที่ดินและ ออกโฉนดที่ดินใหม่ ตามความเป็นจริง แต่หากผลปรากฏว่าการออกโฉนดที่ดินเลขที่ 51052 เป็นไปโดยชอบก็ให้แก้ไข ทะเบียนที่สาธารณะประโยชน์และเพิกถอนหรือแก้ไข หนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้ถูกต้อง</p> <p>3) ให้ผู้ถูกร้องทั้งสองชดเชยเยียวยาความเสียหายต่อทรัพย์สินอย่างเหมาะสมแก่ เจ้าของกรรมสิทธิ์ในโฉนดที่ดินเลขที่ 51052 ผู้สืบสิทธิในที่ดินรวมทั้งผู้ครอบครองและ ทำประโยชน์ในที่ดินโดยสุจริต ซึ่งหมายความรวมถึงการชดเชยที่ไม่ใช่ตัวเงินที่สามารถ เยียวยาสถานะเดิม คุณค่าหรือการใช้ประโยชน์ในที่ดินของผู้เสียหายได้</p>
ข้อเสนอแนะมาตรการ หรือแนวทางใน การส่งเสริมและ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>กสม. มีข้อเสนอแนะ ดังนี้</p> <p>1) ให้กรมที่ดิน พัฒนาระบบการควบคุมตรวจสอบการสร้างระหว่างแผนที่ไว้ใช้ใน ราชการพร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูลรูปแปลงที่ดินให้ถูกต้องตรงกัน โดยแสวงหาข้อเท็จจริง เกี่ยวกับตำแหน่งและแนวเขตที่ดินด้วยความระมัดระวังและละเอียดรอบด้านก่อนที่จะมี การออกหนังสือแสดงสิทธิของประชาชนหรือหนังสือแสดงแนวเขตที่ดินของรัฐ เพื่อให้ เอกสารมายาชน์ที่อยู่ในความรับผิดชอบเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและไม่ก่อให้เกิด ผลกระทบต่อผู้สูงอายุที่เกี่ยวข้อง</p> <p>2) ให้กระทรวงมหาดไทย แจ้งให้อำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจ หน้าที่ในการดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกัน และระงับข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินอันเป็น สาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน พิจารณาวิธีการปฏิบัติในลำดับแรกใน</p>

	<p>ระหว่างที่ยังมีข้อโต้แย้งเรื่องแนวเขตที่ดินกับประชาชนซึ่งอ้างว่ามีสิทธิในที่ดินเนื่องจากได้ดำเนินมาตรการทางบริหารหรือกลไกในการจัดการข้อโต้แย้งเรื่องแนวเขตที่ดินตามนโยบายหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและสามารถโต้แย้งหรือแสดงพยาน หลักฐานของตนได้โดยไม่ต่ำกว่าหลักเกณฑ์ประกันความเป็นธรรมและมาตรฐานการปฏิบัติราชการที่กำหนดไว้ อาทิ มาตรการพิสูจน์สิทธิการครอบครองที่ดินของบุคคลในเขตที่ดินของรัฐโดยคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ หรือมาตรการตามกฎหมายในประมวลกฎหมายที่ดิน ให้แล้วเสร็จก่อนจะดำเนินการร้องทุกข์กับประชาชน เพื่อให้การดำเนินมาตรการบังคับตามกฎหมายแก่ประชาชนเป็นไปอย่างรอบคอบ เป็นธรรมและไม่เลือกปฏิบัติโดยป้องกันการกระทำที่อาจก่อให้เกิดการละเมิดสิทธิของประชาชน</p> <p>3) ให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พิจารณาการดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการมาตราส่วน 1 : 4000 (One Map) เพื่อนำมาประกอบการแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐ โดยไม่เป็นอุปสรรคต่อการพิสูจน์การได้มีสิทธิในที่ดินของประชาชนในการประกอบพยานหลักฐานอื่น ๆ เช่น การอ่านแปลตีความภาพถ่ายทางอากาศ การใช้หลักฐานเอกสารอ้างอิงจากแผนที่ภูมิประเทศมาตราส่วน 1 : 50,000 ลำดับชุด L70147 เป็นต้น</p> <p>4) ให้คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ อาศัยหน้าที่และอำนาจตามนัยมาตรา 10 (6) และ (7) แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2562 พิจารณาผลักดันมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดแนวเขตที่ดินของรัฐในกรณีหน้าที่และอำนาจหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดินซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกัน</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>1) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านพลวง (อบต.บ้านพลวง) แจ้งว่า เมื่อ อบต. ได้ดำเนินโครงการขุดลอกคลองหนองตาลามีชื่อเป็นไปตามระเบียบของทางราชการแล้ว และ อบต. บ้านพลวงได้ตรวจสอบแนวเขตที่ดินสาธารณะประโยชน์ชนิดทำเลเลี้ยงสัตว์ (ป่าหนองตาลาม) เมื่อปี 2546 และได้รับหนังสือจากอำเภอปราสาท ที่ สร 0317/3364 ลงวันที่ 22 กันยายน 2546 เรื่องการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง “ป่าหนองตาลาม” ผลการรังวัดได้เนื้อที่ 896 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา จนได้มีการออกเป็นหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวง น.ส.ล. (ป่าหนองตาลาม) ที่ สร.04120 ขนาดเนื้อที่ประมาณ 896 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2550 การดำเนินโครงการขุดลอกอยู่ในเขตที่สาธารณะประโยชน์ ป่าหนองตาลาม ซึ่งในระหว่างดำเนินโครงการและเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จก็ไม่มีปัญหาว่ามีผู้ร้องหรือผู้ใดกล่าวคัดค้านการดำเนินการแต่ประการใด ในคราวต่อมาได้มีบุคคลมาปลูกสร้างบ้านโดยไม่ได้ขออนุญาตต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น กรณี กสม. ให้ อบต.บ้านพลวง เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการของ อบต.บ้านพลวง นั้น เนื่องจากข้อเท็จจริงกรณีที่ดิน</p>

สาธารณรัฐไทยนี้เป็นหนึ่งในตัวสำหรับที่ดินของชาวพวน วรรณพวง เป็นเอกสารที่ออกให้โดย สำนักงานที่ดินจังหวัดสุรินทร์ สาขาปราสาท ทั้งสองแปลง ประกอบกับผู้ร้องได้ลงชื่อรับรองว่าเป็นผู้บุกรุกที่ดินสาธารณะอยู่ในปัจจุบัน ตามบันทึกของ กำหนดตำแหน่งและอาเภอปราสาท จังหวัดสุรินทร์ เพื่อให้ความเป็นธรรมทั้งสองฝ่าย ระหว่างผู้ร้องและผู้ถูกร้อง เห็นควรให้ กสม. ลงพื้นที่สอบถามประชาชนตำบลบ้านพลวง หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 10 และหมู่ที่ 14 หรือประชาชนตำบลบ้านพลวงผู้ที่รู้เรื่องประวัติ ความเป็นมาของที่ดินสาธารณะอยู่ในปัจจุบันของตำบล ให้ได้ข้อมูลครบถ้วนด้านว่าที่สาธารณะ อยู่ในปัจจุบันของตำบลมีแนวเขตเป็นเช่นไร เป็นไปตามเอกสารหนังสือ น.ส.ล. (ปัจจุบัน ตำบล) ที่ สร.04120 หรือไม่ ปัจจุบันประชาชนมีที่นาติดกับพื้นที่สาธารณะอยู่ในปัจจุบันของ ตำบล ได้รับความเดือดร้อน กรณีนายพิสุทธิ์ศักดิ์ กิจบริชาบุญสูง ได้สร้างรั้วปิดกั้นทางเดิน เข้าออกของประชาชน เมื่อประมาณเดือนธันวาคม 2564 ทำให้ประชาชนได้รับ ความเดือดร้อนในการสัญจรเป็นประจำ ดังนั้น อบต. บ้านพลวง จึงไม่สามารถเยียวยาตาม แนวทางที่ กสม. ให้ดำเนินการได้ เนื่องจากยังไม่ทราบผลແน้ชัดจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า ที่ดินสาธารณะอยู่ในเขตของตำบล ที่ดินของผู้ร้องว่าที่ดินแปลงใดทับซ้อนกัน ประกอบกับ อบต. บ้านพลวง ได้ดำเนินโครงการเป็นไปตามระเบียบของทางราชการแล้ว และได้ดำเนินโครงการอยู่ในเขตของที่สาธารณะอยู่ในปัจจุบันของตำบล ดังนั้น จึงไม่สามารถเยียวยาช่วยเหลือผู้ร้องเรียนหรือผู้ได้รับผลกระทบได้

2) คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ แจ้งว่า ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าข้อเสนอแนะ ของ กสม. ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ คทช. ได้แก่ ข้อเสนอแนะที่ 6.2.3 และ 6.2.4 อยู่ระหว่าง การดำเนินการของคณะกรรมการภายใต้ คทช. ดังนี้

(1) ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการ มาตรاس่วน 1 : 4000 (One Map) และแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐ ซึ่งดำเนินการ อยู่อย่างต่อเนื่อง แบ่งการดำเนินการออกเป็น 7 กลุ่มจังหวัด กลุ่มจังหวัดละ 11 จังหวัด ปัจจุบันคณะกรรมการตีเส้นขอบเขตการดำเนินการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐ แบบบูรณาการมาตราส่วน 1 : 4000 (One Map) และรับรองเส้นแนวเขตที่ดินของรัฐกลุ่ม จังหวัดที่ 1 จำนวน 11 จังหวัด และให้หน่วยงานที่มีที่ดินของรัฐอยู่ในความรับผิดชอบ ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของ รัฐให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบวัน โดยอาจขอขยายระยะเวลาการดำเนินการต่อ คทช. ได้ตามความจำเป็น แต่ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน และอยู่ระหว่างการดำเนินการใน กลุ่มจังหวัดที่เหลือ ซึ่งพื้นที่จังหวัดสุรินทร์อยู่ในกลุ่มจังหวัดที่ 3 โดยการดำเนินการดังกล่าว ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพิสูจน์การได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินของประชาชนแต่อย่างใด ทั้งนี้ คทช. ได้กำหนดให้มีมาตรฐานการบริหารในการจัดการและแก้ไขปัญหาข้อโต้แย้งเกี่ยวกับ สิทธิในที่ดินระหว่างหน่วยงานของรัฐกับประชาชนว่าคร้มสิทธิในที่ดินดีกว่ากันด้วยแล้ว

	<p>อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการพิสูจน์สิทธิ์ในที่ดินของรัฐจังหวัด (คพร.จังหวัด) ซึ่งมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน</p> <p>(2) ประเด็นเกี่ยวข้องกับการผลักดันมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดแนวทางเขตที่ดินของรัฐ ในกรณีหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง กับการบริหารจัดการที่ดินและทรัพยากรดิน เช่น ภัยหลังจากการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดินของรัฐแบบบูรณาการมาตราส่วน 1 : 4000 (One Map) เรียบร้อยแล้ว หากเกิดผลกระทบกับสิทธิของประชาชน พระราชนิยมญัติ คณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ พ.ศ. 2562 มาตรา 10 (7) กำหนดให้ คทช. มีหน้าที่ และอำนาจเสนอแนะต่อคณะกรรมการรัฐมนตรีเพืู่กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดิน ของรัฐ และมาตรการช่วยเหลือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการกำหนดแนวทางเขตที่ดินของรัฐ ดังกล่าว ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินการของคณะกรรมการปรับปรุงแผนที่แนวเขตที่ดิน ของแบบบูรณาการมาตราส่วน 1 : 4000 (One Map) และแก้ไขปัญหาแนวเขตที่ดินของรัฐ สำหรับในกรณีหน้าที่และอำนาจของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการที่ดิน และทรัพยากรดินชั้นดินหรือขั้นดิน เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำเรื่องเข้าสู่กระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการกลั่นกรองกฎหมายการบริหารจัดการที่ดินและ ทรัพยากรดิน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติก่อนนำเสนอ คทช. และคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป</p>
--	---

<p>กรณีที่ 30 การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลด้วยเหตุแห่งความพิการ กรณีล่าวอ้างว่ากรรมการชนส่งทางบกไม่อนุญาตให้ผู้พิการทางการเคลื่อนไหวทำใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ (รายงานฯ ที่ 116/2565)</p>
--

ประเด็นการร้องเรียน	<p>กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหวที่สามารถขับรถยนต์เกียร์อัตโนมัติได้อย่างคนปกติทั่วไป ได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลจากสำนักงานขนส่งจังหวัดนนทบุรี ตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2548 และอาศัยใบอนุญาตดังกล่าวในการประกอบอาชีพเสริมขับรถยนต์รับจ้างผ่านแอปพลิเคชัน (Grab Driver) มาเป็นเวลาประมาณ 2 ปีแล้ว ต่อมา ผู้ถูกร้องได้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ขับรถยนต์รับจ้างผ่านแอปพลิเคชันจะต้องมีใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ เมื่อประมาณเดือน พฤษภาคม 2564 ผู้ร้องไปติดต่อขอทำใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะที่สำนักงานขนส่ง กรุงเทพมหานครหลายแห่ง และสำนักงานขนส่งจังหวัดนนทบุรี แต่กลับถูกเจ้าหน้าที่ ปฏิเสธโดยให้เหตุผลว่า ผู้ร้องเป็นผู้พิการและระบบสารสนเทศของผู้ถูกร้องไม่อนุญาตให้ทำได้</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. พิจารณาแล้วเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 27 วรรคหนึ่งและวรรคสาม ได้กำหนดว่า การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อ</p>

	<p>บุคคลด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องความพิการจะกระทำไม่ได้ และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการ ซึ่งเป็นหนังสือสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนที่ประเทศไทยเป็นภาคีและมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตาม ข้อ 5 กำหนดรับรองความเท่าเทียมกันและห้ามเลือกปฏิบัติ ทั้งปวง เพราะเหตุแห่งความพิการ การรับรองความเสมอภาคของบุคคลอันเป็นส่วนหนึ่งของสิทธิมนุษยชนไว้ เช่นนี้ ย่อมก่อให้เกิดหน้าที่แก่หน่วยงานของรัฐที่จะต้องบังคับใช้กฎหมาย เพื่อให้เกิดการคุ้มครองแก่บุคคลทุกคนอย่างเท่าเทียม เมื่อการตรวจสอบข้อเท็จจริง ปรากฏว่า หลักการและเหตุผลของการทำใบอนุญาตเป็นข้อมูลประกอบ เช่น ตาบอด แขนขาด ขาขาด เป็นต้น เมื่อนำมาเทียบเคียงกับกรณีของผู้ร้อง แม้จะเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหว แต่ก็สามารถขับรถยนต์ได้ตามปกติตั้งเช่นบุคคลธรรมชาติทั่วไป ซึ่งผู้ร้องเองก็เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตขับรถยนต์ส่วนบุคคลมาตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม 2548 และได้รับการต่ออายุใบอนุญาต ตามขั้นตอนของกฎหมายตลอดมา ผู้ร้องจึงน่าจะเป็นผู้ไม่มีลักษณะต้องห้าม ตามพระราชบัญญัติ รถยนต์ พ.ศ. 2522 ดังนั้น การที่เจ้าหน้าที่ของผู้ถูกร้องปฏิเสธไม่ให้ผู้ร้องทำใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะโดยอ้างว่าผู้ร้องเป็นผู้พิการ จึงเป็นการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับหลักการคุ้มครองความเสมอภาคของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการให้การรับรองไว้ สำหรับกรณีที่ผู้ถูกร้องได้สั่งการเป็นการภายในให้ นายทะเบียน สำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ 5 ประสานผู้ร้องเพื่อมายื่นคำขอรับใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ และสั่งการให้ นายทะเบียนทุกแห่งพิจารณาดำเนินการตามกฎหมาย ที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิของคนพิการให้การรับรองไว้ สำหรับกรณีที่ผู้ถูกร้องได้สั่งการเป็นการภายในให้ นายทะเบียน สำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ 5 ก็ยังไม่ได้เรียกผู้ร้องเข้าพบเพื่อดำเนินการตามข้อสั่งการของผู้ถูกร้องแต่อย่างใด ทำให้ปัญหาของผู้ร้องยังไม่ได้รับการแก้ไข ในขั้นนี้จึงเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้อง โดยสำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานครพื้นที่ 5 ก็ยังไม่ได้เรียกผู้ร้องเข้าพบเพื่อดำเนินการตามข้อสั่งการของผู้ถูกร้องแต่อย่างใด ทำให้ปัญหาของผู้ร้องยังไม่ได้รับการแก้ไข ในขั้นนี้จึงเห็นว่า การที่ผู้ถูกร้อง โดยสำนักงานขนส่งจังหวัดนนทบุรี ไม่ให้ผู้ร้องทำใบอนุญาตขับรถยนต์สาธารณะ เป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2565 พนักงานเจ้าหน้าที่ได้ประสานความร่วมมือไปยังนายสุรพล เหรียญทิพย์เจริญ หัวหน้ากลุ่มกฎหมายและระเบียบ 1 กรรมการขนส่งทางบก เพื่อแก้ไขปัญหาให้แก่ผู้ร้อง โดยได้รับคำแนะนำว่า ให้ผู้ร้องนำหนังสือผู้ถูกร้อง ด่วนที่สุด ที่ คค ๐๔๐๘.๒/๘๒๔๐ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๕ ที่ชี้แจงข้อเท็จจริงต่อ กสม. ไปติดต่อที่กรมการขนส่งทางบก เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการ</p>
--	--

	ของนายทะเบียนได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้แจ้งข้อมูลนี้ให้ผู้ร้องทราบและผู้ร้องรับว่าจะดำเนินการตามที่ได้รับแจ้งด้วยแล้ว
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>กสม. จึงเสนอแนะมาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อผู้ถูกร้อง ดังนี้</p> <p>1) ให้ผู้ถูกร้องเร่งรัดการดำเนินการให้ผู้ร้องได้เข้ารับการทดสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตขบวนรถสาธารณะ</p> <p>2) ให้ผู้ถูกร้องกำชับให้นายทะเบียนพิจารณาดำเนินการตามกฎหมายระหว่างการขอและการออกใบอนุญาตขบวน และการต่ออายุใบอนุญาตขบวน พ.ศ. 2563 ข้อ 8 (2) อย่างเคร่งครัด เพื่อให้การออกใบอนุญาตขบวนรถสาธารณะเป็นไปด้วยความรอบคอบ มีความชัดเจน และสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ขอรับใบอนุญาตที่มีลักษณะเดียวกันกับผู้ร้อง</p>
ความสำเร็จ/ความก้าวหน้าในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>1) กรรมการขับส่งทางบก ขอเรียนว่า กรณีดังกล่าวได้เร่งรัดเจ้าหน้าที่ให้ติดต่อประสานผู้ร้องให้เข้ามารับการอบรมทดสอบแล้วผ่าน ระบบ e-Learning เมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2565 ทดสอบสมรรถภาพร่างกายและทดสอบขบวน เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2565 ซึ่งผู้ร้องผ่านการทดสอบสมรรถภาพร่างกายและทดสอบการขับรถเรียบร้อยแล้วและต่อมาได้ทำการนัดหมายเข้ามารับการทดสอบข้อเขียน เมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2565 ซึ่งไม่ผ่านตามหลักเกณฑ์ที่กรรมการขับส่งทางบกกำหนด ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงได้ออกใบนัดสอบข้อเขียนใหม่ภายใน 90 วัน หากผ่านการอบรมทดสอบทุกขั้นตอนของกรรมการขับส่งทางบกแล้วผู้ขอรับใบอนุญาตขบวนรถสาธารณะทุกประเภทจะต้องไปดำเนินการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมต่อไป</p> <p>2) กรรมการขับส่งทางบก ขอเรียนว่า ผลการตรวจสอบประวัติอาชญากรรมของผู้ร้องไม่พบการกระทำผิดตามพระราชบัญญัติรถยนต์ พ.ศ. 2522 มาตรา 49 (8) ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงได้ติดต่อให้ผู้ร้องเข้ามาดำเนินการถ่ายรูปเพื่อออกใบอนุญาตขบวนรถสาธารณะเมื่อวันที่ 13 มกราคม 2566</p>

กรณีที่ 31 สิทธิชุมชนอันเกี่ยวนেื่องกับสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดี กรณีกล่าวอ้างว่าศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม ก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนร้ายแรงแก่ประชาชน (รายงานฯ ที่ 124/2565)	
ประเด็นการร้องเรียน	กสม. ได้รับเรื่องร้องเรียนขอให้ตรวจสอบกรณีกล่าวอ้างว่า ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมของผู้ถูกร้อง ตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 4 บ้านโนนด ตำบลเทราษ อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง เนื้อที่ประมาณ 89 ไร่ ซึ่งรับกำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดอ่างทองและจังหวัดใกล้เคียง ขาดการดูแลและบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ไม่มีระบบบำบัดน้ำชาขยะมูลฝอย (Leachate Treatment Plant) และบ่อติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำใต้ดิน (Groundwater Monitoring Well) ทำให้ส่งกลิ่นเหม็นสร้างความเดือดร้อนร้ายแรงแก่ประชาชนที่อาศัย

	<p>อยู่ในพื้นที่โดยรอบมานานหลายปี ถือทั้งน้ำใจจากยศให้เหลลงบนพื้นถนนทำให้เกิดอุบัติเหตุ และรถบรรทุกขยะขับเร็วทำให้ขยะร่วงหล่นตามพื้นถนนอีกด้วย แม้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันหารือแนวทางแก้ไขปัญหา แต่ปัญหายังไม่ได้รับการแก้ไขแต่อย่างใด</p>
การดำเนินการ	<p>กสม. เห็นว่า กรณีตามคำร้องมีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า ผู้ถูกร้องมีการกระทำหรือ การละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน กรณีการบริหารจัดการศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมของผู้ถูกร้องไม่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดเหตุเดือดร้อนรำคาญต่อประชาชนหรือไม่ อย่างไร</p> <p>1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 43 (2) และ (3) ได้รับรองสิทธิบุคคลและชุมชนในการมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและ ยั่งยืน รวมทั้งสามารถเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ หรือองค์เด wen การดำเนินการใดอันจะกระทบต่อความเป็นอยู่อย่างสงบสุขของประชาชนหรือ ชุมชน โดยพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 มาตรา 5 ได้ให้การรับรองและ คุ้มครองสิทธิของบุคคลที่จะดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 57 กำหนดให้เป็นหน้าที่ ของรัฐที่จะต้องคุ้มครอง บำรุงรักษา พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุ เป้าหมายตามตั้งใจว่าประเทศฯ ด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่ได้ให้ การรับรองสิทธิของบุคคลในการดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ สุขภาพกายและสุขภาพจิตตามมาตรฐานสูงสุด โดยรัฐจะต้องปรับปรุงในทุกด้านของ สุขลักษณะทางสิ่งแวดล้อมและอุตสาหกรรมเพื่อบรรลุผลในการทำให้สิทธิเหล่านี้เป็นจริง อย่างสมบูรณ์ หากสิทธิที่ได้รับการรับรองและคุ้มครองดังกล่าวไม่ถูกละเมิด บุคคลก็ย่อม สามารถใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 41 ใน การเสนอเรื่องราวของทุกๆ ต่อหน่วยงานของรัฐและต้องได้รับแจ้งผลการพิจารณา โดยรวดเร็ว ซึ่งเป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมาย อย่างเคร่งครัด</p> <p>2) เมื่อข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบปรากฏว่า ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการเก็บ ขยะ และ กำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยในเขตท้องที่ของผู้ถูกร้องไปกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมของ ผู้ถูกร้อง ตั้งอยู่ในเขตท้องที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลเทราษชีพันที่โดยรอบเป็นพื้นที่ เกษตรกรรม มีแหล่งน้ำสาธารณะคลองลากอุยด้านหน้าและคลองลำท่าแดงไหลผ่าน ด้านหลัง ในระยะไม่เกิน 100 เมตร ด้านโคนริมสระวังเป็นสถานที่กำจัดที่ถูกต้องตามหลัก วิชาการและถูกสุขลักษณะ แต่เมื่อศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมแห่งนี้ในจังหวัดอ่างทองถูกปิด เนื่องจากไม่ถูกหลักวิชาการและสุขลักษณะ เป็นเหตุให้ภายในจังหวัดอ่างทองเหลือเพียง ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมของผู้ถูกร้องแห่งเดียว ผู้ถูกร้องกับราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด</p>

อ่างทอง จำนวน 64 แห่ง จึงได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการบริหารจัดการ ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายแบบมีส่วนร่วม ในการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่ง ปฏิกูลหรือมูลฝอย ไปกำจัดที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมของผู้ถูกร้องด้วยการคิดค่าบริการ แม้จะเป็นกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์โดยส่วนรวม แต่ปริมาณขยะที่รับมาเกินขีดความสามารถ ใน การรองรับของศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมที่ถูกออกแบบมารองรับเฉพาะขยะมูลฝอยภาย ใน เขตของผู้ถูกร้องเป็นระยะเวลา 20 ปี เท่านั้น ทำให้ปริมาณขยะล้นหลุมจนไม่สามารถ ดำเนินการด้วยวิธีฝังกลบตามหลักสุขาภิบาลได้ จึงต้องดำเนินการด้วยวิธีเทกอง และ มีการบริหารจัดการขยะมูลฝอยไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล เกณฑ์ มาตรฐาน และ แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ทำให้เกิดปัญหาด้านทัศนียภาพ กลิ่นเหม็น แมลงวัน รบกวน ผุ่นละออง ขยายและน้ำชาขยายร้าวให้จากการบรรทุกขยะลงพื้นผิวนนขณะที่ ทำการขันส่ง แม้ผู้ถูกร้องได้ดำเนินการตามมาตรการแก้ไขปัญหาเดตุเดือดร้อนรำคาญที่เกิดขึ้นได้ เนื่องจากขยะมีปริมาณมากเกินและผู้ถูกร้องยังคงรับขยะเข้ามาอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น จึงเห็นว่า ผู้ถูกร้องบริหารจัดการศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมไม่มีประสิทธิภาพ และ ก่อให้เกิดเดตุเดือดร้อนรำคาญต่อประชาชน ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามปกติสุขของ ประชาชน และมีความเสี่ยงที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขอนามัย และสุขภาพ ในระยะยาว อันกระทบต่อสิทธิที่จะดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดีและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ สุขภาพ จึงเป็นการกระทำหรือการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

3) กรณีมีประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า หน่วยงานของรัฐและเจ้าพนักงานห้องถิน ซึ่งมีหน้าที่และอำนาจได้บังคับใช้กฎหมายกับผู้ถูกร้องหรือไม่ เห็นว่า องค์การบริหารส่วน ตำบลเทราษชซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่มีหน้าที่จะต้องบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ในการควบคุมดูแลให้ผู้ถูกร้องรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย ให้เป็นไป ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 อีกทั้งนายกองค์การบริหาร ส่วนตำบลเทราษ ในฐานะเจ้าพนักงานห้องถินตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 มาตรา 26 มีหน้าที่และอำนาจในการห้ามผู้หนึ่งผู้ใดก่อเหตุรำคาญรวมทั้ง การระงับเหตุรำคาญ ตลอดทั้งการดูแล ปรับปรุง บำรุงรักษา บรรดาณน ทางบก ทางน้ำ ระบบบำบัดน้ำ คู คลอง และสถานที่ต่าง ๆ ในเขตของตนให้ปราศจากเหตุรำคาญ เพื่อคุ้มครองสิทธิในสิ่งแวดล้อมที่ดีของประชาชนตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 และกติการะห่วงประเทศ ว่าด้วยสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ให้การรับรองและคุ้มครองไว้ แต่เมื่องค์การบริหารส่วนตำบลเทราษได้รับเรื่องร้องเรียนกรณีจากประชาชน

	<p>กลับดำเนินการเพียงประสานแจ้งไปยังผู้ถูกร้องให้ทราบและหมายเหตุเท่านั้น</p> <p>ดังนั้น จึงเห็นว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าวาชมีได้บังคับใช้กฎหมายตามหน้าที่และอำนาจแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน</p>
มาตรการหรือแนวทางที่เหมาะสมในการป้องกันหรือแก้ไขการละเมิดสิทธิมนุษยชน	<p>กสม. มีข้อเสนอแนะต่อผู้ถูกร้อง ดังนี้</p> <p>1) ให้เทศบาลเมืองอ่างทอง (ผู้ถูกร้อง) ดำเนินการตามมาตรการแก้ไขปัญหาระยะสั้นที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด และปรับปรุงแก้ไขศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล เช่น ทำคันดินแยกระหว่างขยะเก่าสะสมกับขยะใหม่ให้มีความชัดเจน ตั้งคันดินเป็นพื้นที่รับขยะใหม่และปิดทับด้วยดินเป็นครั้งคราวเพื่อป้องกันการเกิดกลิ่นเหม็นเร่งดำเนินการรื้อถอนขยะเก่าสะสม และจำหน่ายให้หน่วยงานเอกชนนำไปกำจัดเพื่อเพิ่มปริมาณรบอฝังกลบให้กลับมาใช้ได้ จัดหาอุปกรณ์เครื่องจักรฝังกลบและรื้อถอนให้เพียงพอ ซ่อมแซมบ่อบำบัดน้ำเสียที่ชำรุด ปรับปรุงระบบระบายน้ำผิวดินและระบบบำบัดน้ำซึ่งมูลฝอย เป็นต้น รวมทั้งบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล เกณฑ์มาตรฐาน และแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน</p> <p>2) ให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าวาราช ในฐานะเจ้าพนักงานท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 ดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจเพื่อรับจ้างให้รักษาความสะอาดตามข้อร้องเรียน รวมทั้งกำกับดูแลและติดตามผู้ร่วมมีหน้าเสียจากศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หากเกิดปัญหาดังกล่าว จะต้องมีมาตรการตรวจสอบและป้องกันความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชนอย่างเร่งด่วน และจะต้องมีการฟื้นฟูแหล่งน้ำสาธารณะที่ได้รับความเสียหายดังกล่าวด้วย</p> <p>3) ให้กระทรวงมหาดไทยกำกับดูแลการดำเนินการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองให้เป็นไปตามมาตรฐานและหลักวิชาการอย่างเคร่งครัดเพื่อป้องกันมิให้เกิดผลกระทบหรือเหตุเดือดร้อนร้ายแรงต่อประชาชน ชุมชน และสิ่งแวดล้อม</p>
มาตรการหรือแนวทางในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>กสม. มีข้อเสนอแนะ ดังนี้</p> <p>ให้จังหวัดอ่างทองร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทบทวนแผนบริหารจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด และจัดหาสถานที่กำจัดมูลฝอยรวมที่เหมาะสมเพื่อรับปริมาณขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างเป็นระบบและเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐาน และแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เนื่องจากศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมของเทศบาลเมืองอ่างทอง (ผู้ถูกร้อง) ถูกออกแบบรับปริมาณขยะมูลฝอยเฉพาะในเขตท้องที่ของผู้ถูกร้อง ในระยะเวลา 20 ปี เท่านั้น โดยเปิดโอกาสให้ประชาชน เครือข่ายภาคประชาสังคม</p>

	<p>ทุกภาคส่วน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อป้องกันปัญหาขยะมูลฝอยในเขตจังหวัดอ่างทองในระยะยาวและเกิดความยั่งยืน ซึ่งสอดรับกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในกรอบสหประชาชาติ หลังปี 2558 ถึงปี 2573 (Sustainable Development Goals: SDGs post-2015-2030) เป้าหมายที่ 11 ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความครอบคลุม ปลอดภัย ยั่งยืนต่อการเปลี่ยนแปลง และยั่งยืน เป้าหมายย่อย 11.6 ลดผลกระทบทางลบของเมืองต่อสิ่งแวดล้อมต่อหัวประชากรรวมถึงการให้ความสำคัญกับคุณภาพอากาศและการจัดการขยะมูลฝอย และของเสียอื่น ๆ ภายในปี 2573</p>
ความสำเร็จ/ ความก้าวหน้าในการ คุ้มครองสิทธิมนุษยชน	<p>1) เศษขยะเมืองอ่างทอง แจ้งว่า ได้แก้ไขปัญหาเหตุเดือดร้อนร้าคัญอย่างเคร่งครัด โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทอง 64 แห่ง นำขยะไปกำจัดที่ศูนย์จัดการขยะตันแบบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นการดำเนินการข้ามเขต ตั้งแต่วันที่ 19 ต.ค. 2565 - 18 พ.ย. 2565 เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนจากการที่ศูนย์กำจัดขยะของเทศบาลเมืองอ่างทองถูกนำไปใช้ พร้อมเสนอแนวทางแก้ไขปัญหากรณีไม่สามารถนำไปกำจัดที่ศูนย์จัดการขยะตันแบบองค์การบริหารส่วนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการขนมาด้วยจุดพักและให้ผู้รับซื้อตามสัญญาขนาดถ่ายไปเลี้ยงโดยไม่มีขยะตกค้างอยู่ในพื้นที่แต่ละวัน โดยช่วงที่ยังเข้าไปศูนย์กำจัดขยะของเทศบาลเมืองไม่ได้ จะใช้พื้นที่พักและขนถ่ายใน ตำบลศาลาแดง และได้รับความยินยอมจากเจ้าของพื้นที่ เมื่อศูนย์กำจัดขยะของเทศบาลเมืองอ่างทองเข้าดำเนินการได้จะย้ายไปขันถ่ายที่นั้น และระหว่างนี้ให้เทศบาลเมืองอ่างทองดำเนินการปรับปรุงศูนย์กำจัดขยะของเทศบาลเมือง อ่างทอง หากศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมเทศบาลเมืองอ่างทองสามารถเข้าดำเนินการได้ ให้ย้ายไปขันถ่ายที่ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมของเทศบาลเมืองอ่างทอง โดยให้เชิญคณะกรรมการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดอ่างทองไปตรวจสอบความพร้อมก่อนเปิดดำเนินการ</p> <p>2) กระทรวงมหาดไทย ได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของ กสม. ดังนี้</p> <p>(1) อำเภอไชโย จังหวัดอ่างทอง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลเทเวราช ได้มีคำสั่งที่ ๓๖๖/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การดำเนินการตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยมอบหมายเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเก็บตัวอย่างน้ำจากแหล่งน้ำ บริเวณศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมเทศบาลเมืองอ่างทองและบริเวณพื้นที่โดยรอบ เพื่อตรวจสอบการปนเปื้อนของน้ำซึ่งมูลฝอย พร้อมทั้งบรรจุโครงการปรับปรุงภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อม ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เป็นที่เรียบร้อยแล้ว</p> <p>(2) สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง ได้กำหนดมาตรการการแก้ไขปัญหาน้ำพื้นที่ อบท. ทุกแห่ง ดังนี้ (1) ให้ประชาชนดำเนินการคัดแยกขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือน (2) ให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพบรรทุกขยะและกำจัดน้ำเสียของรถบรรทุกขยะก่อนออกจากพื้นที่ (3) กรณีเรื่องร้องเรียนหน่วยงานผู้รับผิดชอบจะต้องแก้ไข</p>

	<p>ปัญหาเหตุร้ายคัญทันที โดยไม่คิดมูลค่าการดำเนินการ (4) การขนย้ายขยะมูลฝอยไปยังศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมเทศบาลเมืองอ่างทอง หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม และ (5) การขนย้ายขยะมูลฝอย รถบรรทุกขยะของ อปท. ทุกแห่ง ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด</p> <p>(3) คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัดอ่างทอง ได้รับทราบผลการพิจารณาข้อหารือเกี่ยวกับการดำเนินการของศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมเทศบาลเมืองอ่างทอง ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดังนี้ (1) กรณีเทศบาลเมืองอ่างทองได้รับมอบหมายจากองค์การบริหารส่วนตำบลเทวราช ให้เป็นผู้ดำเนินการกำจัดมูลฝอยในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเทวราช อันเป็นการทำความตกลงร่วมมือกันจัดทำบริการสาธารณูปโภคในพื้นที่ ตามมาตรา 57 ทวิ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เทศบาลเมืองอ่างทอง ยื่nmื่อนำเสนอการดำเนินการตามที่ได้รับมอบหมายจากองค์การบริหารส่วนตำบลเทวราช ได้เสร็จสิ้น ดำเนินการเอง โดยไม่ต้องขออนุญาตดำเนินกิจการกำจัดมูลฝอยและชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตดังเช่นเอกสารแต่อย่างใด และเทศบาลเมืองอ่างทอง มีหน้าที่ต้องกำจัดมูลฝอยให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเทวราช เกี่ยวกับเรื่องการกำจัดมูลฝอยซึ่งออกตามความในมาตรา 20 แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และหรือ มาตรา 34/3 แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 มาตรา 34/1 วรรคสองและวรคสี่ อันเป็นการทำความตกลงร่วมกันจัดทำบริการสาธารณูปโภคในพื้นที่ ดังที่ได้ระบุไว้ในเอกสาร จึงไม่ต้องขอรับใบอนุญาตเก็บ ขn หรือ กำจัดมูลฝอยและไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตแต่อย่างใด (3) มาตรา 20 (3) แห่งพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่nmีอำนาจออกข้อกำหนดท้องถิ่นโดยการกำหนดดวีธีการเก็บ ขn และกำจัดมูลฝอย และมาตรา 34/2 (2) และวรคสอง แห่งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นเมืองที่ออกข้อกำหนดท้องถิ่นโดยกำหนดดวีธีการคัดแยก เก็บ ขn และกำจัดมูลฝอย และราชการส่วนท้องถิ่น ต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดของท้องถิ่นดังกล่าวด้วย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการขนมูลฝอยมากำจัด ณ ศูนย์กำจัดมูลฝอยรวม เทศบาลเมืองอ่างทอง ย่อมมีหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลเทวราช เกี่ยวกับการขน เก็บ หรือกำจัดมูลฝอยเช่นเดียวกับเทศบาลเมืองอ่างทอง ผู้ได้รับมอบหมายให้กำจัดมูลฝอย</p>
--	--

	<p>3) จังหวัดอ่างทอง ได้แจ้งข้อเสนอแนะ มาตรการ หรือแนวทางในการแก้ไขปัญหา การลงทะเบียนนุชยชนกรณีดังกล่าวข้างต้น ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตาม อำนาจหน้าที่ ดังนี้</p> <p>สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง รายงานว่า ได้กำหนด มาตรการในการแก้ไขปัญหา คือ (1) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งให้ความสำคัญ กับการรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ดำเนินการคัดแยกขยะตั้งแต่ระดับครัวเรือน (2) ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง จัดให้มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบสภาพบรรทุกภยั ให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และกำจัดน้ำเสียของรถบรรทุกขยะก่อนออกจากพื้นที่ตนเอง (3) กรณีเกิดการร้องเรียน หน่วยงานผู้รับผิดชอบจะต้องแก้ไขปัญหาเหตุร้ายทันทีโดยไม่คิด มูลค่าการดำเนินการ (4) ในการขนย้ายขยะมูลฝอยไปยังศูนย์กำจัดมูลฝอยรวมเทศบาล เมืองอ่างทอง หน่วยงานที่รับผิดชอบจะต้องมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม และ (5) ในระหว่างการขนย้ายขยะมูลฝอย รถบรรทุกขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด</p>
--	--